

Your challenges
evolve.
Your solutions should, too.

Alltech[®]

MYCOSORB[®] EVO

kindel valik - **kindel kaitse**
mükotoksiinide riski haldamiseks
loomakasvatuses

Alltech 37+[®] sertifitseeritud labor
söödaproovide analüüsiks
eesi@alltech.com | knowmycotoxins.com

EESTI JÕUDLUSKONTROLI AASTARAAMAT 2025

RESULTS OF ANIMAL RECORDING IN ESTONIA 2025

Väljaandja:

Issued by

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS

Esikaane foto:

Cover photo

Vanessa Jerlakas

ISSN 1406-734X

© 2026, Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS

Sisukord

Contents

Eessõna <i>Foreword</i>	5
Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS	7
Piimaveiste jõudluskontrolli näitajad <i>Results of milk recording</i>	8
1. Veiste jõudluskontrolli dünaamika Eestis <i>Development of milk recording in Estonia</i>	8
2. Aastalehmade arv tõugude viisi <i>Average no. of cows in milk recording by different breeds</i>	9
3. Karjade suurus ja arv <i>Size and number of herds in milk recording</i>	9
4. Toodang aastalehma kohta tõugude viisi <i>Productivity of Estonian dairy breeds</i>	10
5. 305 päeva laktatsiooni toodang tõugude viisi <i>305-d lactation yield by breeds</i>	10
6. Karja suurus ja toodangu näitajad <i>Milk recording results by herd size</i>	11
7. 305 päeva laktatsiooni keskmine toodang laktatsiooni algusaasta järgi <i>Average 305-d lactation yield by beginning year of lactation</i>	11
8. 305 päeva laktatsiooni piimatoodang laktatsiooni algusaasta järgi <i>Average 305-d lactation milk yield by beginning year of lactation</i>	12
9. Karjade jagunemine piimatoodangu järgi aastalehma kohta <i>Distribution of herds by annual average milk yield per cow</i>	13
10. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni piimatoodangu järgi <i>Distribution of cows by 305-d lactation milk yield</i>	13
11. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni rasva- ja valgutoodangu järgi <i>Distribution of cows by 305-d lactation fat and protein yield</i>	13
12. 305 päeva laktatsiooni toodang sõltuvalt poegimiskuust <i>305-d lactation yield by month of calving</i>	14
13. Kontrollpäeva piimatoodang ja soomaatiliste rakkude arv tuh/ml <i>Milk per cow and SCC/ml on test day</i>	15
14. Kontrollpäeva piima rasva- ja valgusisaldus <i>Fat and protein content of milk on test day</i>	15
15. Veiste kunstlik seemendus ning tiinestumine jõudluskontrollikarjades <i>Artificial insemination and non-return rate in milk recording herds</i>	16
16. Poegimiste ja vasikate arv <i>Calves born</i>	16
17. Kinnisperioodi pikkus päevades <i>Days dry</i>	17
18. Uuslõpsiperioodi pikkus päevades <i>Days open</i>	17
19. Lehmade jagunemine poegimisvahemiku pikkuse järgi <i>Distribution of cows by calving interval</i>	17
20. Lehmade vanus esimesel poegimisel <i>Age at 1st calving</i>	18
21. Lehmade jagunemine vanuse järgi <i>No. of cows by breed and age groups</i>	18
22. Lehmade karjast väljamineku põhjused <i>Culling reasons</i>	19
23. Karjast välja läinud lehmade elueatoodang <i>Lifetime production of culled cows</i>	19
24. Tõuraamatulehmade toodang aastalehma kohta <i>Productivity of herdbook cows</i>	20
25. 305 päeva laktatsiooni toodang tõuraamatulehmadel <i>305-d lactation productivity of herdbook cows</i>	20
26. Lehmade arv tõugude viisi maakondades <i>No. of cows of different breeds by counties</i>	21
27. Karjade arv ning keskmine karja suurus maakondades <i>No. of herds and average herd size in counties</i>	21
28. 305 päeva laktatsiooni toodang maakondades <i>305-d lactation yield in counties by breeds</i>	22
29. Piimatoodang aastalehma kohta maakondades <i>Annual milk yield per cow in counties</i>	24
30. Toodang aastalehma kohta maakondades tõugude viisi <i>Production data of Estonian dairy breeds in counties</i>	25
31. Suurima 305 päeva laktatsiooni piima rasva- ja valgutoodanguga lehmad <i>Top cows ranked by 305-d lactation fat and protein yield</i>	26
32. Suurima eluea piimatoodanguga lehmad 2025. aastal <i>Best lifetime production cows</i>	28
33. Parimad jõudluskontrollikarjad rasva- ja valgutoodangu järgi <i>Best dairy herds by fat and protein yield</i>	29
Piimaveiste geneetiline hindamine <i>Genetic Evaluation for Dairy Cattle in Estonia</i>	35
BLUP-kontrollpäeva loomamudeli kasutamise tingimused veiste jõudlustunnuste aretusväärtuste hindamisel <i>Facts on Estimation of Breeding Values</i>	35
34. Pullide aretusväärtuste keskmised sünniaastate järgi <i>Estimated breeding values (EBV) of sires by year of birth</i>	37

35. Lehmade aretusväärtuste keskmised sünniaastate järgi <i>Estimated breeding values (EBV) of cows by year of birth</i>	37
36. Lehmade piimatoodangu ja udara tervise keskmine aretusväärtus tõugude järgi <i>Genetic trend in milk yield and udder health traits of cows by breed</i>	38
37. Karjasolevate lehmade keskmised aretusväärtused laktatsioonide kaupa <i>Average EBVs of milking cows within lactation in Estonia 38</i>	38
Lihaveiste jõudluskontrolli näitajad <i>Results of beef performance recording</i>	39
38. Loomade arv lihaveiste jõudluskontrollis 31.12.2025 <i>No. of animals in beef performance recording</i>	39
39. Lihaveiste arv tõugude viisi maakondades <i>No. of beef cattle of different breeds by counties</i>	39
40. Lihaveiste jõudluskontrolli näitajad <i>Results of beef performance recording</i>	40
41. Lihaveiste taastootmisnäitajad <i>Reproduction traits of beef cattle</i>	41
42. Ammlehmade karjast väljamineku põhjused <i>Culling reasons of suckling cows</i>	41
43. Parimad karjad noorloomade juurdekasvu järgi 2025. a <i>Herds with the best offspring daily gains in 2025</i>	42
44. Tootlikuimad ammlehmad karjades 2025. a <i>The most productive suckler cows in herds in 2025</i>	43
45. Kontrollitud põlvnemisega lehmade ja lehmikute arv karjas <i>Number of suckler cows and heifers with verified parentage in the herd</i>	43
46. Tõuraamatusse kantud pullide arv 2025. a <i>The number of breeding bulls entered in the herdbook in 2025</i>	44
47. Lineaarselt hinnatud lihavedid tõugude viisi 2025. a <i>Linearly scored beef cattle by breed in 2025</i>	44
48. Lineaarselt hinnatud ammlehmad karjades 2025. a <i>Linearly scored suckler cows by herd in 2025</i>	44
49. SEUROOP klasside jagunemine tõuti lähtuvalt veresusest 2025 <i>Distribution of SEUROOP classes in 2025</i>	45
Sigade jõudluskontrolli näitajad <i>Results of performance recording of pigs</i>	46
50. Emiste seemendamise tulemused <i>Results of inseminations</i>	46
51. Emiste poegimistulemused <i>Results of farrowing</i>	46
52. Emiste imetamisperioodi näitajad <i>Reproduction traits of sows</i>	46
53. Emiste kasutamise efektiivsus <i>Sow using effectiveness</i>	47
54. Emiste jõudlusnäitajad <i>Results of sow per year performance</i>	47
55. Taastootmisnäitajad emise tõu järgi <i>Reproduction traits by breed of sow</i>	48
56. Majanduslikud näitajad emiste kasutamisel <i>Economic values in using sows</i>	48
57. Karja suurus ja emiste kasutamine <i>Herd size and sow using</i>	49
58. Tiinestuvus <i>Conception rate of sows</i>	49
59. Geneetiliselt hinnatud järglaste võrdlus <i>Comparison of genetically evaluated progeny</i>	50
60. Keskmised näitajad karjatestil <i>Average results on farm test</i>	50
61. Keskmised näitajad karjatestil tõugude viisi <i>Avg. results of different breeds on farm test by breed</i>	51
62. Sigade rümpade näitajad tõugude viisi 2025. a <i>Pig carcass characteristics by breed 2025</i>	51
Sigade geneetiline hindamine 2025 <i>Genetic Evaluation for Pigs 2025</i>	52
63. Seljapeki paksuse geneetiline trend tõugude viisi <i>Genetic trend of backfat by breed</i>	53
64. Viljakuse geneetiline trend tõugude viisi <i>Genetic trend of fertility by breed</i>	53
65. Juurdekasvu geneetiline trend tõugude viisi <i>Genetic trend of daily gain by breed</i>	54
66. Hinnatud kultide ja emiste keskmised aretusväärtused <i>Avg. Estimated Breeding Values (EBV) of boars and sows</i>	54
67. ETSÄÜ seemendusjaama kultide järglaste keskmised aretusväärtused <i>Avg. Estimated Breeding Values (EBV) of IS boars' progeny</i>	55
68. Põhikarja sigade arv tõugude viisi maakondades 31.12.2025 <i>No. of pigs of different breeds in counties 31.12.2025</i>	55
69. Parimad farmid erinevate näitajate järgi <i>Farms by different litter data</i>	55

Head koostööpartnerid, head loomakasvatavad!

Jõudluskontrolli aastaraamatute või jõudluskontrolli tulemuste kokkuvõtmise traditsioon on olnud väga pikk, ulatudes eelmise sajandi algusaastatesse, kui jõudluskontrolliga Eestis alustati. Tänapäevasele formaadile sarnaste aastaraamatute väljaandmisega alustasime 1995. aastal, kui ühes raamatus ilmus kokkuvõtte 1993. ja 1994. aasta tulemuste kohta. Aastaraamatud on pakkunud läbi aastakümnete loomapidajatele võimalust võrrelda enda tulemusi teiste karjade tulemustega, teadlastel ja huvilistel on olnud võimalus töötada andmetega ning vaadelda muutusi ajas, kuid lisaks jõudlusnäitajatele iseloomustavad meie aastaraamatud ka loomakasvatusektori arenguid aja jooksul.

Nii kinnitab ka käesolev aastaraamat, et 2025. aasta oli piimatoodangu osas erakordselt edukas. Jõudluskontrollialuste lehmade keskmine piimatoodang ulatus 11 896 kilogrammini, mis on 249 kg rohkem kui aasta varem. Tõugude lõikes on oluline märkida, et eesti holsteini tõu keskmine piimatoodang ületas märgilise piiri ning saavutas keskmiseks piimatoodanguks 12 190 kg.

Olen kindel, et tähelepanelikumad lugejad märkavad, et käesolev raamat on muutunud pisut mahukamaks, sisaldades endas Eesti lihaveisekasvatuse sektori tulemuste osas rohkem andmeid kui varasemad kokkuvõtted. Mul on hea meel tõdeda, et lihaveisekasvatuse on muutunud Eestis oluliseks sektoriks. Selle sajandi algusaastatel, kui alustasime lihaveiste jõudluskontrolliga, piirdusime aastaraamatus vaid ühe tabeliga, milles näitasime lihaveiste arvu jõudluskontrollis. Aastate jooksul on lihaveiste osa täienenud, kuid käesolevas väljaandes saavad huvilised lihaveisektorist veelgi parema ülevaate.

Aastaraamatud on muutunud väärtuslikuks ajalooallikaks, mis võimaldab ajas tagasi vaadata ning uurida, kuidas jõudluskontrolli teenused on arenenud. Nii on meil ka selles raamatus hea meel nentida, et 2025. aastal lisandus meie teenuste nimekirja uue teenusena tiinuse test verest, mis on justkui loomulik täiendus 2015. aastal juurutatud teenusele tiinuse test piimast. Lisaks labori uutele teenustele on hea meel meenutada, et 2025. aasta läheb ajalukku aastana, kui võtsime kasutusele Possu 4.0 veebitarkvara seakasvatajatele ja rakenduse SõraVärk, mis võimaldab lihtsasti koguda infot piima- ning lihaveiste sõrahoolduste kohta, ning juurutasime piimaveisekasvatajatele uued majandamise ja kestlikkuse indeksid.

Loodan, et igaüks leiab käesolevast raamatust huvipakkuvaid andmeid ning võimaluse jälgida ajas toimunud muutusi, mis iseloomustavad Eesti loomakasvatust.

Kaivo Ilves

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-i juhataja

Dear partners and livestock farmers,

The tradition of publishing performance recording yearbooks, comprehensive summaries of livestock performance monitoring, has a long history in Estonia, dating back to the early years of the 20th century when systematic performance recording was first introduced. Estonia, as a small Northern European country with a strong emphasis on data-driven livestock breeding, has maintained this continuity for more than a century. The yearbooks in their current format have been published since 1995, when we brought together the results of the two preceding years.

Over the decades, these yearbooks have served multiple purposes. For livestock farmers, they provide a reliable basis for benchmarking herd performance against national averages and long-term trends. For researchers, advisors, and other stakeholders, they offer a consistent dataset for analysing structural changes and productivity developments in the livestock sector. Beyond individual performance indicators, the yearbooks also document the broader evolution of livestock breeding and management practices in Estonia.

This edition confirms that 2025 was an exceptionally successful year for milk production. The average milk yield reached 11,896 kilograms, an increase of 249 kilograms compared to 2024. From a breed perspective, a notable milestone was achieved by the Estonian Holstein, whose average milk yield reached a new record level of 12,190 kilograms. These results reflect continued progress in breeding, herd management, and feeding strategies under Estonian production conditions.

Readers will also notice that this yearbook extends beyond dairy performance results. Compared with previous editions, it includes significantly more data on beef cattle breeding in Estonia, reflecting the growing importance of this sector within the national livestock industry. When beef cattle performance recording was first introduced in the early 2000s, the yearbook contained only a brief statistical overview. Over time, the scope of data has expanded, and the current edition provides a much more comprehensive picture of beef cattle production and development trends.

As a long-running publication, the yearbooks have also become a valuable historical resource, allowing changes in performance recording services to be traced over time. In this context, we are pleased to highlight several developments from 2025. A new laboratory service, blood-based pregnancy testing, was added to the service portfolio, complementing the milk-based pregnancy testing introduced in 2015. In addition, new digital tools were launched, including the Possu 4.0 online software for pig farmers and the SõraVärk mobile application, which simplifies the collection of hoof trimming data for both dairy and beef cattle. New management and sustainability indexes were also introduced to support dairy farmers in evaluating herd performance from a broader economic perspective.

I hope that this yearbook offers valuable insights for all readers, both in Estonia and abroad, and provides a clear view of how systematic performance recording has supported the development of livestock breeding over time.

Kaivo Ilves

Managing Director of Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS

F. Tuglase 12, Tartu 50094
Tel: 738 7700, e-post: epj@epj.ee, www.epj.ee

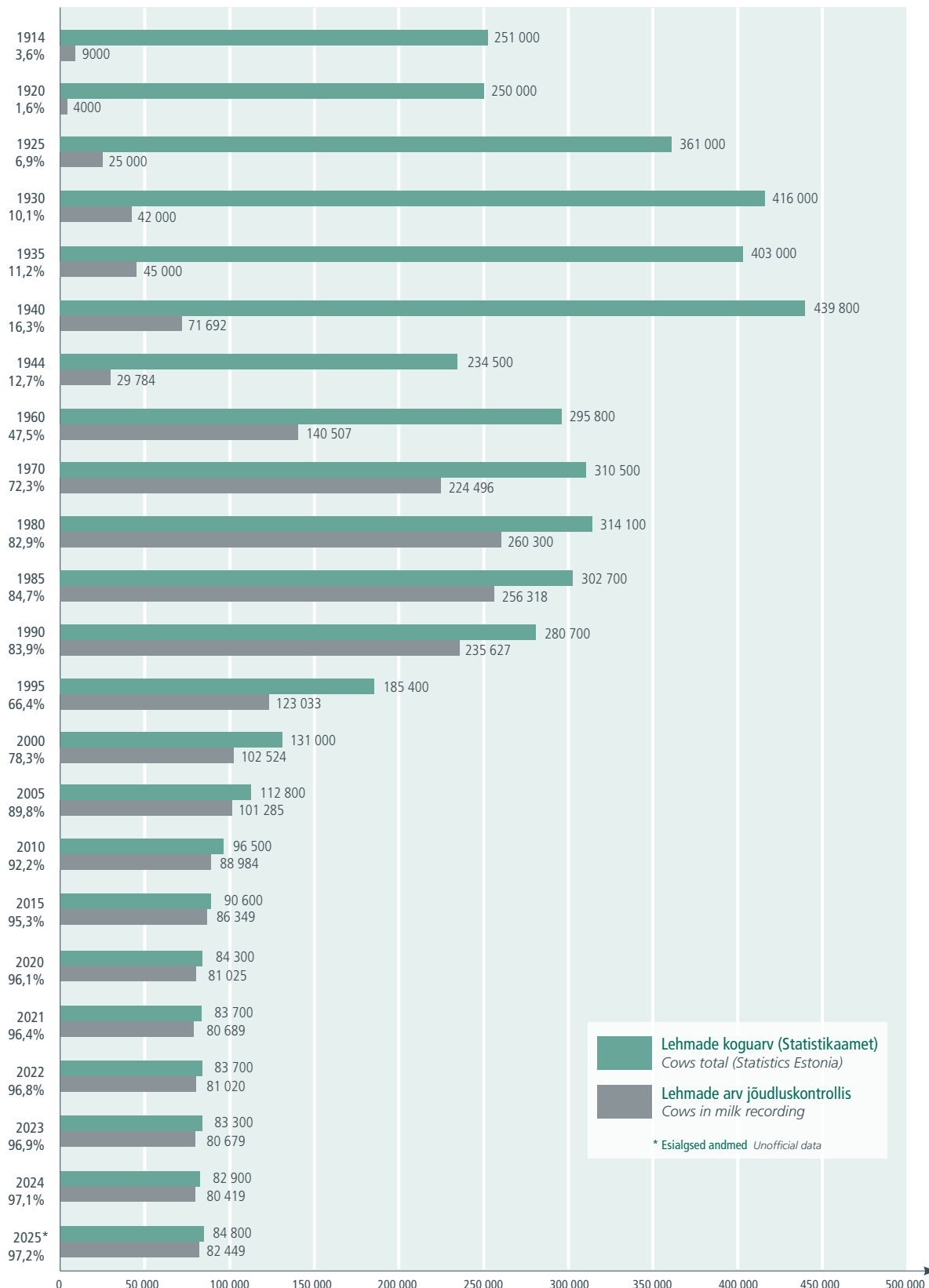
JUHATAJA <i>Chief Executive Officer</i>	Kaivo Ilves	738 7701	kaivo.ilves@epj.ee
Juhiabi <i>Administrative Assistant</i>	Aimi Sörg	738 7700	aimi.sorg@epj.ee
Finantsjuht <i>Financial Manager</i>	Kadri Ilves	738 7769	kadri.ilves@epj.ee
INFOTEHNOLOOGIA OSAKOND <i>IT Department</i>	Kalle Pedastsaar	738 7720	kalle.pedastsaar@epj.ee
Geneetiline hindamine <i>Genetic evaluation</i>	Mart Uba	738 7731	mart.uba@epj.ee
Andmetöötlus <i>Data processing</i>	Liia Taaler	738 7746	liia.taaler@epj.ee
Tehniline teenindus <i>IT Technical Support</i>	Indrek Kanep	738 7736	indrek.kanep@epj.ee
LABOR <i>Analysing Laboratory</i>			
Peatehnoloog <i>Head Technologist</i>	Eduard Punga	738 7726	eduard.punga@epj.ee
Kvaliteedijuht <i>Quality Manager</i>	Margit Oja	738 7722	margit.oja@epj.ee
Piimaproovide vastuvõtt <i>Reception</i>		738 7721	
KLIENDITEENINDUSE OSAKOND <i>Customer Service Department</i>	Aire Pentjärv	738 7730	aire.pentjarv@epj.ee
Kõrvamärkide müük <i>ID devices</i>	Anita Minin	738 7762	myyk@epj.ee
Klienditeeninduse vanem, Harjumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Valgamaa, sigade andmetöötlus	Vaike Konga	738 7751	vaike.konga@epj.ee
Läänemaa, Põlvamaa, Raplamaa, Tartumaa, Viljandimaa, Võrumaa	Kädi Rimmel	738 7753	kadi.rimmel@epj.ee
Hiiumaa, Ida-Virumaa, Lääne-Virumaa, Pärnumaa, Saaremaa, lihaste andmetöötlus	Eha Mäetaga	738 7754	eha.maetaga@epj.ee
Piirkonnajuhid <i>Regional Managers</i>			
	Maila Kirs	509 4675	maila.kirs@epj.ee
	Maire Tamm	5332 4204	maire.tamm@epj.ee
	Merle Lillik	516 7868	merle.lillik@epj.ee
	Saive Kase	524 0147	saive.kase@epj.ee

Piimaveiste jõudluskontrolli näitajad

Results of milk recording

1. Veiste jõudluskontrolli dünaamika Eestis

Development of milk recording in Estonia

2. Aastalehmade arv tõugude viisi

Average no. of cows in milk recording by different breeds

Aasta Year	Aastalehmi Avg. no. of cows								Kokku Total
	Eesti punane (EPK) Estonian Red (ER)		Eesti holstein (EHF) Estonian Holstein (EHF)		Eesti maotõug (EK) Estonian Native (EN)		Muud tõud Other breeds		
	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	
1965	116 184	69,2	50 750	30,2	877	0,5			167 811
1970	151 100	68,7	67 628	30,8	1131	0,5			219 867
1975	168 053	66,0	85 452	33,5	1198	0,5			254 703
1980	162 153	61,8	99 308	37,8	984	0,4			262 445
1985	146 781	56,4	112 643	43,3	945	0,4			260 369
1990	121 125	49,1	125 235	50,7	566	0,2			246 926
1995	49 285	38,0	79 767	61,5	555	0,4			129 607
2000	29 875	29,3	71 799	70,3	443	0,4			102 117
2005	26 607	26,5	73 261	73,0	537	0,5			100 405
2010	19 724	22,3	67 904	76,8	461	0,5	349	0,4	88 438
2015	17 247	19,6	69 772	79,4	484	0,6	341	0,4	87 844
2020	11 297	13,5	68 745	85,4	601	0,8	267	0,3	80 910
2021	10 325	12,8	69 351	86,1	637	0,8	276	0,3	80 589
2022	9541	11,9	69 962	87,0	671	0,8	282	0,4	80 456
2023	8924	11,1	70 456	87,7	684	0,9	277	0,3	80 341
2024	8408	10,5	70 456	88,3	663	0,8	265	0,3	79 793
2025	8065	10,0	72 025	88,9	684	0,8	247	0,3	81 021

3. Karjade suurus ja arv

Size and number of herds in milk recording

Karja suurus, lehma Herd size	1990		1995		2000		2005		2010		2015		2020		2025	
	Karjade Herds		Karjade Herds		Karjade Herds		Karjade Herds		Karjade Herds		Karjade Herds		Karjade Herds		Karjade Herds	
	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%
1...2			871	29,8	676	21,1	407	20,0	78	8,4	62	9,6	20	4,6	9	2,8
3...4			615	21,1	567	17,7	235	11,5	53	5,7	24	3,7	15	3,4	8	2,5
5...6			301	10,3	408	12,7	170	8,3	65	7,0	19	2,9	13	3,0	6	1,8
7...8			205	7,0	307	9,6	182	8,9	47	5,0	28	4,3	13	3,0	8	2,5
9...10			136	4,7	215	6,7	128	6,3	45	4,8	24	3,7	11	2,5	6	1,8
11...50			291	10,0	693	21,6	585	28,7	350	37,6	226	34,9	130	29,9	75	23,0
51...100			127	4,3	99	3,1	91	4,5	90	9,7	83	12,8	70	16,1	42	12,9
≤100	7	2,1	2546	87,2	2965	92,3	1798	88,3	728	78,2	466	71,9	272	62,5	154	47,2
101...300	24	7,1	278	9,5	169	5,3	155	7,6	112	12,0	95	14,7	76	17,5	93	28,5
301...600	107	31,5	74	2,5	57	1,8	62	3,0	66	7,1	55	8,5	54	12,4	42	12,9
601...900	114	33,4	14	0,5	13	0,4	13	0,6	16	1,7	17	2,6	17	3,9	16	4,9
901...1200	54	15,9	5	0,2	3	0,1	3	0,1	4	0,4	8	1,2	8	1,8	10	3,1
>1200	34	10,0	3	0,1	4	0,1	5	0,2	5	0,5	7	1,1	8	1,8	11	3,4
Kokku Total	340	100,0	2920	100,0	3211	100,0	2036	100,0	931	100,0	648	100,0	435	100,0	326	100,0

4. Toodang aastalehma kohta tõugude viisi

Productivity of Estonian dairy breeds

Aasta Year	Eesti punane <i>Estonian Red</i>					Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>					Eesti maatõug <i>Estonian Native</i>					Tõugude keskmine <i>Breeds Average</i>				
	piima <i>milk</i>		rasva <i>fat</i>		valku <i>protein</i>	piima <i>milk</i>		rasva <i>fat</i>		valku <i>protein</i>	piima <i>milk</i>		rasva <i>fat</i>		valku <i>protein</i>	piima <i>milk</i>		rasva <i>fat</i>		valku <i>protein</i>
	kg	%	kg	%	kg	kg	%	kg	%	kg	kg	%	kg	%	kg	kg	%	kg	%	kg
1965	2976	3,69	110			3280	3,60	118			2948	4,14	122			3068	3,67	113		
1970	3167	3,72	118			3457	3,65	126			3003	4,28	129			3256	3,69	120		
1975	3458	3,83	132			3754	3,75	141			3168	4,36	138			3556	3,80	135		
1980	3526	3,94	139			3791	3,81	145			3394	4,27	145			3626	3,89	141		
1985	3853	4,10	158			4332	3,94	170			3631	4,47	162			4059	4,03	163		
1990	3869	4,17	161	3,30	133	4586	4,01	184	3,15	153	3430	4,43	152	3,32	107	4232	4,09	173	3,22	143
1995	3272	4,17	136	3,23	106	3915	4,03	157	3,14	123	2897	4,51	130	3,37	98	3666	4,08	149	3,17	116
2000	4441	4,39	195	3,36	149	5182	4,20	220	3,25	168	3936	4,78	188	3,49	137	4960	4,29	213	3,28	163
2005	5962	4,32	258	3,42	204	6722	4,17	280	3,31	223	4524	4,59	207	3,44	156	6509	4,21	274	3,34	217
2010	7152	4,24	303	3,43	245	7778	4,07	317	3,35	260	4850	4,55	221	3,38	164	7613	4,11	313	3,36	256
2015	8105	4,12	334	3,44	279	9082	3,95	359	3,37	306	4573	4,59	210	3,43	157	8851	3,98	353	3,38	299
2020	9131	4,08	373	3,49	318	10 677	3,85	412	3,38	361	4690	4,58	215	3,49	164	10 400	3,89	404	3,39	353
2021	9117	4,09	373	3,50	319	10 761	3,87	416	3,38	364	4547	4,60	209	3,52	160	10 484	3,90	409	3,40	356
2022	9235	4,14	382	3,51	324	10 896	3,92	427	3,39	370	4489	4,56	205	3,47	156	10 628	3,95	419	3,41	362
2023	9529	4,10	391	3,49	332	11 394	3,88	442	3,38	385	4649	4,55	211	3,45	160	11 114	3,91	434	3,39	376
2024	9856	4,06	400	3,53	348	11 940	3,87	462	3,39	405	4929	4,58	226	3,46	171	11 647	3,89	453	3,40	396
2025	9991	4,15	415	3,57	356	12 190	3,92	478	3,41	416	4988	4,56	228	3,52	176	11 896	3,94	469	3,42	407

5. 305 päeva laktatsiooni toodang tõugude viisi

305-d lactation yield by breeds

Tõug <i>Breed</i>	Laktatsioon <i>Lactation</i>	Lehmi <i>Cows</i>	Piima <i>Milk</i>	Rasva <i>Fat</i>	Valku <i>Protein</i>	R+V <i>F+P</i>
			kg	%	kg	kg
Eesti punane <i>Estonian Red</i>	1.	2139	8441	4,12	348	651
	2.	1755	10 382	4,07	423	792
	≥3	2663	10 613	4,00	425	792
	Kokku Total	6557	9843	4,06	399	746
Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>	1.	22 030	10 339	3,92	405	759
	2.	16 543	12 418	3,83	476	896
	≥3	20 750	12 717	3,82	486	910
	Kokku Total	59 323	11 750	3,85	453	850
Eesti maatõug <i>Estonian Native</i>	1.	127	4813	4,57	220	388
	2.	110	5288	4,67	247	432
	≥3	247	5872	4,47	263	466
	Kokku Total	484	5461	4,54	248	438
Muud tõud <i>Other breeds</i>	1.	65	6708	4,63	311	557
	2.	34	7999	4,54	363	655
	≥3	89	7734	4,15	321	583
	Kokku Total	188	7427	4,38	325	587
Tõud kokku <i>All breeds</i>	1.	24 361	10 133	3,93	399	747
	2.	18 442	12 173	3,85	469	883
	≥3	23 749	12 392	3,84	476	891
	Kokku Total	66 552	11 505	3,87	446	836

6. Karja suurus ja toodangu näitajad

Milk recording results by herd size

Karja suurus 31. dets Herd size, cows	Karjade Herds		Aastalehmi Cows		Keskmine karja suurus Average herd size	Piima aasta- lehma kohta Milk per cow	Piima kogutoodang Total milk production		Sündis vasikaid Calves born	
	arv no.	%	arv no.	%			t	%	arv no.	%
1–10	37	11,3	206	0,3	5,6	6376	1312	0,1	181	0,2
11–50	75	23,0	2205	2,7	29,4	7426	16 376	1,7	1898	2,2
51–100	42	12,9	3073	3,8	73,2	9022	27 728	2,9	2800	3,2
101–300	93	28,5	17 388	21,5	187,0	10 821	188 161	19,5	17 925	20,6
301–600	42	12,9	19 344	23,9	460,6	12 012	232 369	24,1	20 606	23,7
601–900	16	4,9	11 649	14,4	728,1	12 760	148 642	15,4	13 025	15,0
901–1200	10	3,1	9800	12,1	980,0	12 245	119 994	12,5	10 833	12,4
>1201	11	3,4	17 355	21,4	1577,8	13 207	229 211	23,8	19 824	22,8
Kokku Total	326	100,0	81 021	100,0	248,5	11 896	963 793	100,0	87 092	100,0

7. 305 päeva laktatsiooni keskmine toodang laktatsiooni algusaasta järgi

Average 305-d lactation yield by beginning year of lactation

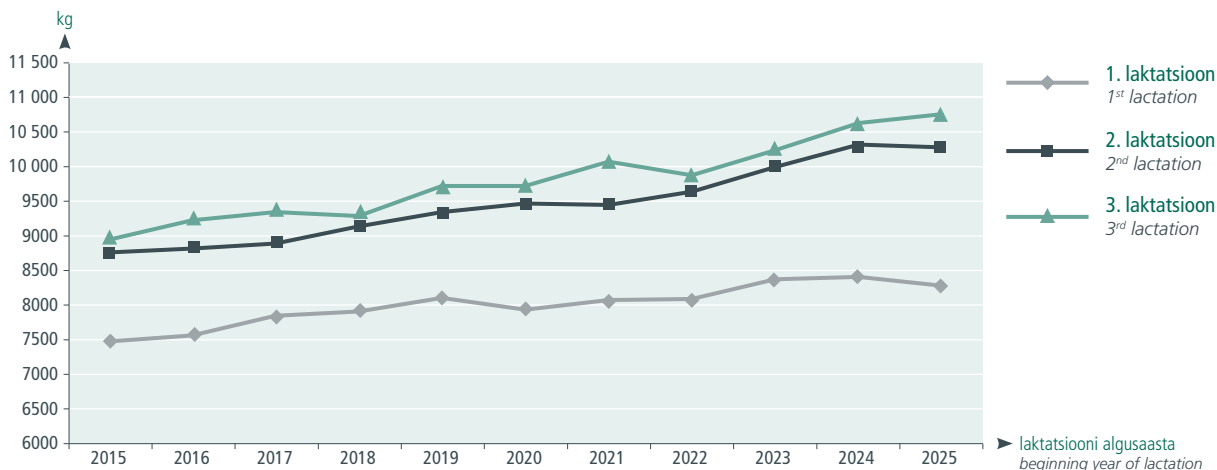
Tõug Breed	Aasta Year	1. laktatsioon 1 st lactation				2. laktatsioon 2 nd lactation				3. laktatsioon 3 rd lactation			
		lakt. arv no. of lact.	piima milk kg	rasva fat kg	valku protein kg	lakt. arv no. of lact.	piima milk kg	rasva fat kg	valku protein kg	lakt. arv no. of lact.	piima milk kg	rasva fat kg	valku protein kg
EPK ER	2014	4772	7462	303	256	3783	8498	345	291	2550	8724	357	296
	2015	4176	7481	305	257	3604	8775	353	301	2581	8959	364	305
	2016	3736	7568	306	259	3155	8833	357	304	2419	9244	373	314
	2017	3507	7855	315	269	2755	8907	357	306	2201	9361	376	319
	2018	3151	7919	320	274	2658	9152	365	316	1893	9305	374	319
	2019	2887	8115	328	281	2340	9362	377	324	1766	9740	392	333
	2020	2853	7943	322	276	2142	9488	382	330	1545	9742	395	335
	2021	2271	8084	330	284	2273	9465	385	331	1484	10 097	409	349
	2022	2389	8101	333	285	1772	9660	396	336	1435	9899	405	340
	2023	2312	8387	342	297	1825	10 014	405	351	1242	10 262	411	353
	2024	2168	8420	345	302	1771	10 343	419	366	1236	10 657	431	372
2025	597	8292	347	297	483	10 304	424	367	349	10 785	442	378	
EHF EHF	2014	21 552	8244	320	275	15 257	9552	371	317	9480	9707	381	320
	2015	20 116	8461	329	282	15 146	9957	385	331	9191	10 154	396	335
	2016	20 688	8766	340	292	14 733	10 119	393	337	9480	10 424	408	344
	2017	20 296	8993	343	300	15 442	10 482	399	350	9587	10 738	413	356
	2018	20 841	9165	346	308	14 856	10 673	402	358	9855	10 865	416	363
	2019	21 635	9454	361	319	15 148	10 971	412	367	9219	11 247	428	373
	2020	22 335	9508	363	320	16 406	11 199	423	376	9570	11 300	429	375
	2021	21 679	9442	365	320	16 838	11 253	429	379	10 447	11 559	443	386
	2022	22 381	9535	374	323	16 077	11 447	438	384	10 652	11 894	457	394
	2023	22 006	10 022	388	339	16 899	11 923	457	404	10 133	12 405	469	413
	2024	22 113	10 307	403	352	16 577	12 401	473	419	10 969	12 766	489	430
2025	5836	10 241	403	350	4317	12 439	480	422	2794	13 005	499	435	
EK EN	2014	124	4572	210	153	58	5077	233	171	59	5390	242	182
	2015	106	4579	208	155	101	5189	236	174	44	5116	235	173
	2016	98	4505	204	152	87	5463	244	185	66	5438	245	182
	2017	113	4232	196	144	77	5057	232	173	71	5957	269	203
	2018	126	4703	218	161	106	4773	221	163	76	5201	241	178
	2019	128	4594	205	158	94	5232	243	184	68	5156	235	178
	2020	120	4505	205	155	117	5308	242	183	67	5392	257	188
	2021	142	4698	212	163	101	5077	235	177	91	5428	245	186
	2022	135	4504	203	153	116	5150	238	176	68	5593	253	190
	2023	118	4549	208	155	107	5489	253	189	87	5589	259	195
	2024	134	4877	223	168	122	5442	251	189	91	5950	268	206
2025	43	4588	204	158	29	5513	253	191	27	5721	252	196	

8. 305 päeva laktatsiooni piimatoodang laktatsiooni algusaasta järgi

Average 305-d lactation milk yield by beginning year of lactation

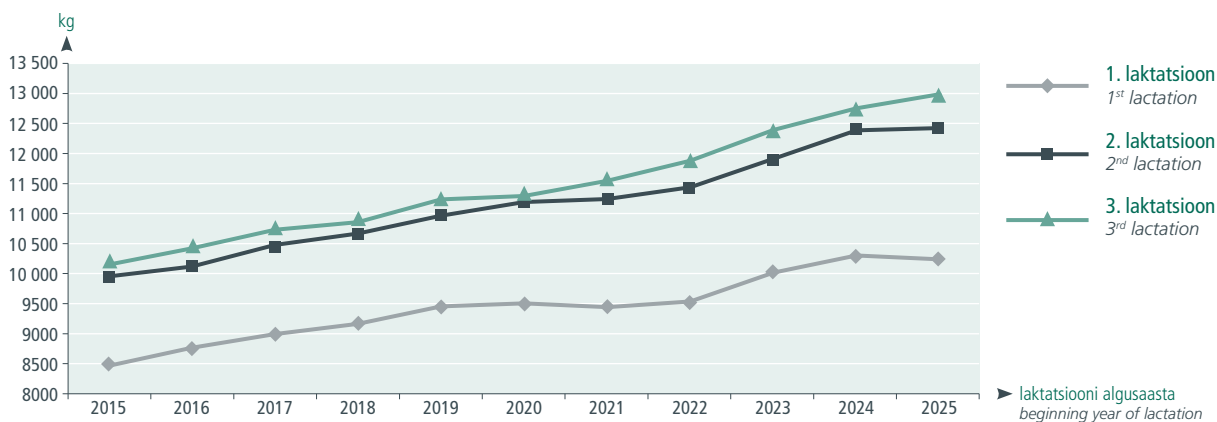
Eesti punane

Estonian Red

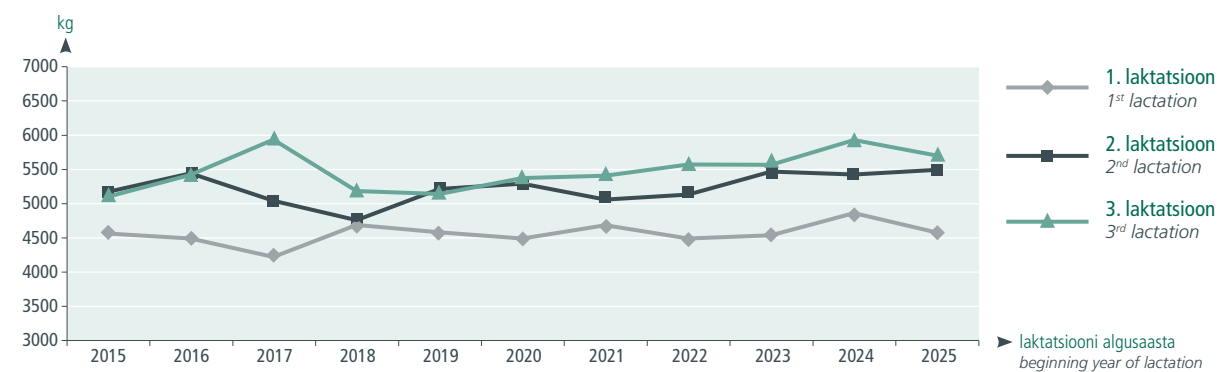
Eesti holstein

Estonian Holstein

Eesti maatõug

Estonian Native

Iga päev loeb!

Üks proov, mitu võimalust

Karjapidamise kompass – **meelerahu** igas otsuses

ANIMAL BREEDERS ASSOCIATION of ESTONIA

**Esmakordselt
saadaval
Eestis toodetud
suguselekteeritud
aretusmaterjal
13 piima- ja
5 lihatõugu pullilt!**

Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu

Keava, Kehtna vald • Raplamaa
Tel 489 0681 • info@etky.ee

Kogumiskeskus

Lauda tee, Kaunissaare küla
Anija vald, Harjumaa

www.etky.ee

9. Karjade jagunemine piimatoodangu järgi aastalehma kohta

Distribution of herds by annual average milk yield per cow

Aastalehmi Cows		≤5000	5001–6000	6001–7000	7001–8000	8001–9000	9001–10 000	10 001–11 000	11 001–12 000	>12 000
1–7	karjade arv herds	15	8	1	1	1	1	1		
	SRA, tuh/ml SCC	506	309	445	845	315	231	283		
8–20	karjade arv herds	4	6	6	5	4	3			1
	SRA, tuh/ml SCC	777	485	352	337	488	415			114
21–50	karjade arv herds	7	6	10	7	8	7	8	4	
	SRA, tuh/ml SCC	681	562	330	243	254	284	203	186	
51–100	karjade arv herds		3	3	7	6	5	5	8	2
	SRA, tuh/ml SCC		422	174	361	338	270	297	186	179
>101	karjade arv herds	2	1	4	4	3	14	38	35	72
	SRA, tuh/ml SCC	631	258	453	295	323	307	216	194	183
Kokku Total	karjade arv herds	28	24	24	24	22	30	52	47	75
	%	8,6	7,4	7,4	7,4	6,7	9,2	16,0	14,4	23,0
	SRA, tuh/ml SCC	597	428	341	331	332	304	223	192	182

10. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni piimatoodangu järgi

Distribution of cows by 305-d lactation milk yield

Tõug Breed		≤5000	5001–6000	6001–7000	7001–8000	8001–9000	9001–10 000	10 001–11 000	11 001–12 000	12 001–13 000	>13 000
EPK ER	lehmi cows	143	242	401	726	989	1006	929	831	593	697
	%	2,2	3,7	6,1	11,1	15,1	15,3	14,2	12,7	9,0	10,6
EHF EHF	lehmi cows	171	422	882	2089	4131	6818	8702	9408	8653	18 047
	%	0,3	0,7	1,5	3,5	7,0	11,5	14,7	15,9	14,6	30,4
EK EN	lehmi cows	198	141	80	41	19	3	2			
	%	40,9	29,1	16,5	8,5	3,9	0,6	0,4			
Muud Other	lehmi cows	35	30	20	30	29	10	16	8	8	2
	%	18,6	16,0	10,6	16,0	15,4	5,3	8,5	4,3	4,3	1,1
Kokku Total	lehmi cows	547	835	1383	2886	5168	7837	9649	10247	9254	18 746
	%	0,8	1,3	2,1	4,3	7,8	11,8	14,5	15,4	13,9	28,2

11. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni rasva- ja valgutoodangu järgi

Distribution of cows by 305-d lactation fat and protein yield

Tõug Breed		≤300	301–400	401–500	501–600	601–700	701–800	801–900	>900
EPK ER	lehmi cows	46	144	339	767	1280	1454	1239	1288
	%	0,7	2,2	5,2	11,7	19,5	22,2	18,9	19,6
EHF EHF	lehmi cows	36	257	843	2412	6835	12 632	14 072	22 236
	%	0,1	0,4	1,4	4,1	11,5	21,3	23,7	37,5
EK EN	lehmi cows	31	166	165	92	22	6	2	
	%	6,4	34,3	34,1	19,0	4,5	1,2	0,4	
Muud Other	lehmi cows	10	36	28	25	27	27	21	14
	%	5,3	19,1	14,9	13,3	14,4	14,4	11,2	7,4
Kokku Total	lehmi cows	123	603	1375	3296	8164	14 119	15 334	23 538
	%	0,2	0,9	2,1	5,0	12,3	21,2	23,0	35,4

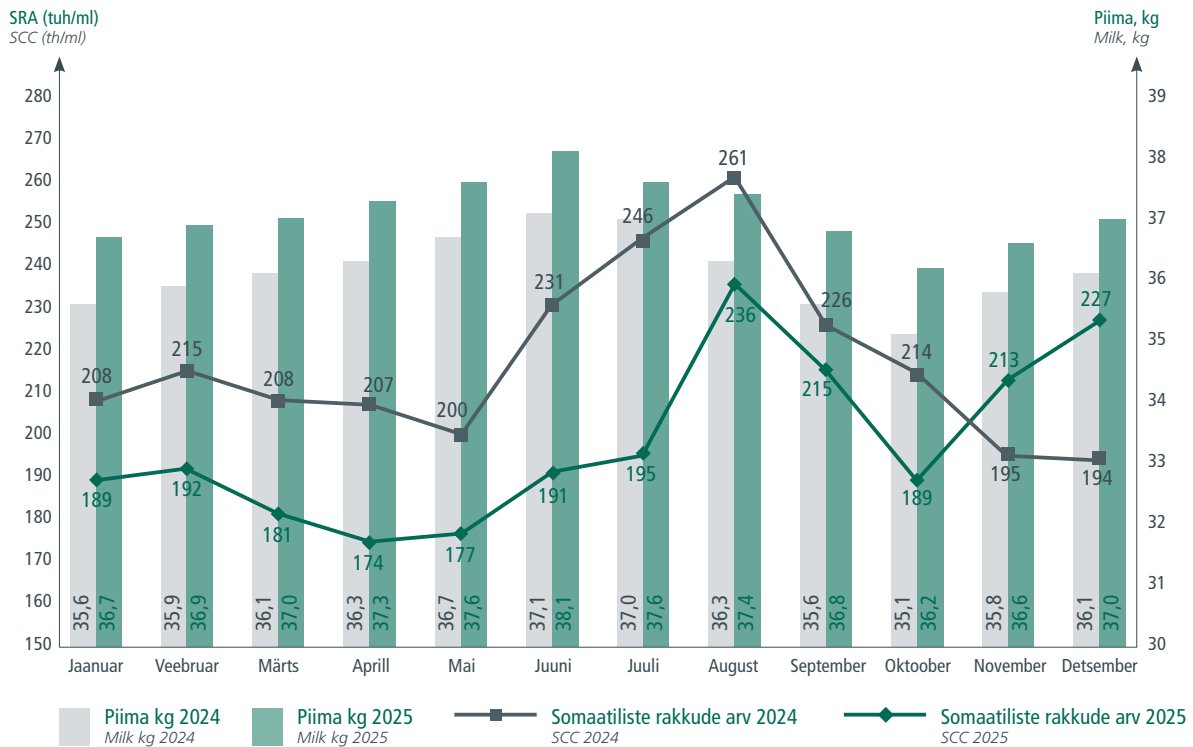
12. 305 päeva laktatsiooni toodang sõltuvalt poegimiskuust

305-d lactation yield by month of calving

	Poegimise aeg Calving time	Lehmade Cows		Piima Milk		Rasva Fat		Valku Protein		
		arv no.	%	kg	%	kg	%	kg		
1. laktatsioon 1 st lactation	2024	märts	1957	8,2	9910	389	3,93	339	3,42	
		aprill	1825	7,6	10 189	397	3,90	347	3,41	
		mai	2142	9,0	10 166	398	3,92	347	3,41	
		juuni	1819	7,6	10 083	395	3,92	347	3,44	
		juuli	2058	8,6	10 147	399	3,93	349	3,44	
		august	2054	8,6	10 044	399	3,97	348	3,46	
		september	1910	8,0	10 113	402	3,98	351	3,47	
		oktoober	1893	7,9	10 128	400	3,95	349	3,45	
		november	2118	8,9	10 156	401	3,95	350	3,45	
		detsember	2240	9,4	10 323	404	3,91	353	3,42	
2025	jaanuar	2084	8,7	10 218	400	3,91	351	3,44		
	veebruar	1768	7,4	10 052	398	3,96	345	3,43		
2. laktatsioon 2 nd lactation	2024	märts	1529	8,4	12 162	461	3,79	409	3,36	
		aprill	1395	7,7	12 092	462	3,82	407	3,37	
		mai	1545	8,5	12 253	467	3,81	413	3,37	
		juuni	1514	8,3	12 058	463	3,84	408	3,38	
		juuli	1420	7,8	11 900	461	3,87	406	3,41	
		august	1542	8,5	11 967	466	3,89	409	3,42	
		september	1492	8,2	12 094	473	3,91	416	3,44	
		oktoober	1544	8,5	12 281	475	3,87	419	3,41	
		november	1509	8,3	12 292	477	3,88	419	3,41	
		detsember	1641	9,0	12 385	476	3,84	421	3,40	
2025	jaanuar	1647	9,1	12 269	474	3,86	418	3,41		
	veebruar	1369	7,5	12 322	479	3,89	419	3,40		
3. laktatsioon ja vanemad 3 rd lactation and older	2024	märts	1575	6,7	12 257	468	3,82	406	3,31	
		aprill	1516	6,5	12 146	465	3,83	402	3,31	
		mai	1643	7,0	11 916	454	3,81	397	3,33	
		juuni	1779	7,6	11 954	459	3,84	401	3,35	
		juuli	2068	8,8	12 235	467	3,82	411	3,36	
		august	2127	9,1	12 256	474	3,87	414	3,38	
		september	2136	9,1	12 375	480	3,88	419	3,39	
		oktoober	2209	9,4	12 618	488	3,87	425	3,37	
		november	2256	9,6	12 588	485	3,85	424	3,37	
		detsember	2284	9,8	12 781	486	3,80	426	3,33	
		2025	jaanuar	2144	9,2	12 741	489	3,84	426	3,34
			veebruar	1662	7,1	12 702	488	3,84	423	3,33

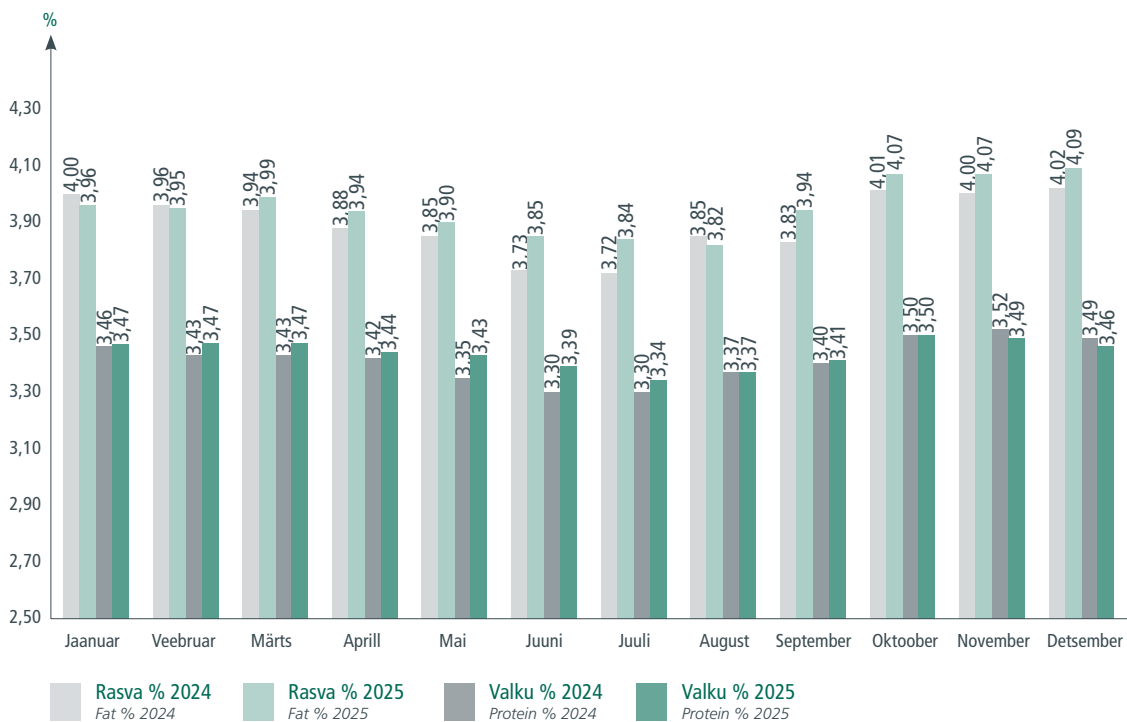
13. Kontrollpäeva piimatoodang ja soomaatiliste rakkude arv tuh/ml

Milk per cow and SCC/ml on test day

14. Kontrollpäeva piima rasva- ja valgusisaldus

Fat and protein content of milk on test day

15. Veiste kunstlik seemendus ning tiinestumine jõudluskontrollikarjades

Artificial insemination and non-return rate in milk recording herds

	Eesti punane <i>Estonian Red</i>			Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>			Eesti maatoog <i>Estonian Native</i>			Tõud kokku <i>All breeds</i>		
	lehmad <i>cows</i>	lehmikud <i>heifers</i>	kokku <i>total</i>	lehmad <i>cows</i>	lehmikud <i>heifers</i>	kokku <i>total</i>	lehmad <i>cows</i>	lehmikud <i>heifers</i>	kokku <i>total</i>	lehmad <i>cows</i>	lehmikud <i>heifers</i>	kokku <i>total</i>
Seemendatud veiseid <i>No. of inseminated cattle</i>	7370	2317	9687	72 139	31 270	103 409	260	53	313	79 769	33 640	113 409
Seemendusi <i>No. of inseminations</i>	13 728	3739	17 467	141 146	51 042	192 188	507	92	599	155 381	54 873	210 254
Tiinestus 1. seemenduse järel <i>First service pregnancy rate, %</i>	52,0	62,5	54,6	49,5	63,8	54,0	51,2	48,6	50,9	49,8	63,7	54,0
Seemenduste arv tiinestumise kohta <i>No. of inseminations per pregnancy</i>	1,9	1,6	1,8	2,0	1,6	1,9	2,0	2,1	2,0	2,0	1,6	1,9

16. Poegimiste ja vasikate arv

Calves born

		Eesti punane <i>Estonian Red</i>	Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>	Eesti maatoog <i>Estonian Native</i>	Muud tõud <i>Other breeds</i>	Tõud kokku <i>All breeds</i>
Pullvasikaid kokku <i>Males total</i>	arv no.	3945	36 396	333	89	40 763
	%	47,5	46,7	50,9	37,7	46,8
Lehmvasikaid kokku <i>Females total</i>	arv no.	4365	41 496	321	147	46 329
	%	52,5	53,3	49,1	62,3	53,2
Vasikaid kokku <i>Calves total</i>	arv no.	8310	77 892	654	236	87 092
Kaksikuid pullvasikaid <i>Male twins</i>	poegimisi <i>calvings</i>	66	649	7		722
	%	0,8	0,8	1,1		0,8
Kaksikuid lehmvasikaid <i>Female twins</i>	poegimisi <i>calvings</i>	76	762	5	5	848
	%	0,9	1,0	0,8	2,0	1,0
Erisoolisi kaksikuid <i>Heterosex. twins</i>	poegimisi <i>calvings</i>	115	1094	6		1215
	%	1,4	1,4	0,9		1,4
Mitmikuid <i>Multiple calves</i>	poegimisi <i>calvings</i>					0
	%					0
Aborte <i>Abortions</i>	arv no.	83	875	3	3	964
	%	1,0	1,1	0,5	1,2	1,1
s.h esmaspoeginutel <i>1st calving</i>	arv no.	9	99	1		109
	%	0,4	0,4	0,5		0,4
Surnultsüünde <i>Stillbirths</i>	arv no.	370	3991	47	14	4422
	%	4,4	5,1	7,1	5,7	5,0
s.h esmaspoeginutel <i>1st calving</i>	arv no.	125	1671	19	8	1823
	%	5,2	6,2	10,4	11,6	6,2
korduvalt poeginutel <i>older cows</i>	arv no.	245	2320	28	6	2599
	%	4,1	4,4	5,8	3,4	4,4
Poegimisi kokku <i>Calvings total</i>	arv no.	8354	78 864	663	247	88 128
s.h esmaspoegimisi <i>1st calving</i>	arv no.	2412	26 890	183	69	29 554
	%	28,9	34,1	27,6	27,9	33,5

17. Kinnisperioodi pikkus päevades

Days dry

Tõug Breed			0	1–30	31–60	61–90	>90	Keskmine Average
Eesti punane Estonian Red	lehma cows		27	138	3395	1932	551	63
	%		0,4	2,3	56,2	32	9,1	
Eesti holstein Estonian Holstein	lehma cows		173	1058	35 541	13 762	2270	58
	%		0,3	2,0	67,3	26,1	4,3	
Eesti maatõug Estonian Native	lehma cows		5	19	117	190	167	117
	%		1,0	3,8	23,5	38,2	33,5	
Muud tõud Other breeds	lehma cows		2	11	70	57	36	73
	%		1,1	6,3	39,8	32,4	20,5	
Kokku Total	lehma cows		207	1226	39 123	15 941	3024	59
	%		0,3	2,1	65,7	26,8	5,1	

18. Uuslõpsiperioodi pikkus päevades

Days open

Tõug Breed			≤30	31–60	61–90	91–120	121–150	>150	Keskmine Average
Eesti punane Estonian Red	lehma cows		1	662	1812	1117	731	1278	119
	%		0,0	11,8	32,4	19,9	13,1	22,8	
Eesti holstein Estonian Holstein	lehma cows		12	4716	18 298	10 538	6215	10 543	115
	%		0,0	9,4	36,4	20,9	12,4	21,0	
Eesti maatõug Estonian Native	lehma cows		4	46	69	52	33	49	115
	%		1,6	18,2	27,3	20,6	13,0	19,4	
Muud tõud Other breeds	lehma cows			13	30	22	17	27	130
	%			11,9	27,5	20,2	15,6	24,8	
Kokku Total	lehma cows		17	5437	20 209	11 729	6996	11 897	116
	%		0,0	9,7	35,9	20,8	12,4	21,1	

19. Lehmade jagunemine poegimisvahemiku pikkuse järgi

Distribution of cows by calving interval

Tõug Breed			Poegimisvahemik päevades Calving interval, days							Keskmine Average		
			≤300	301–330	331–360	361–390	391–420	421–450	451–480		481–510	>510
Eesti punane Estonian Red	lehma cows		16	267	1793	1415	880	548	356	241	472	401
	%		0,3	4,5	29,9	23,6	14,7	9,2	5,9	4,0	7,9	
Eesti holstein Estonian Holstein	lehma cows		95	2146	17 258	12 719	7406	4866	3037	1905	2892	394
	%		0,2	4,1	33,0	24,3	14,2	9,3	5,8	3,6	5,5	
Eesti maatõug Estonian Native	lehma cows		14	83	96	88	53	39	20	12	89	432
	%		2,8	16,8	19,4	17,8	10,7	7,9	4,0	2,4	18,0	
Muud tõud Other breeds	lehma cows			10	52	31	29	14	13	2	25	414
	%			5,7	29,5	17,6	16,5	8,0	7,4	1,1	14,2	
Kokku Total	lehma cows		125	2506	19 199	14 253	8368	5467	3426	2160	3478	395
	%		0,2	4,2	32,6	24,2	14,2	9,3	5,8	3,7	5,9	

20. Lehmade vanus esimesel poegimisel

Age at 1st calving

Maakond County	Vanus kuudes Age, months														Keskmine Average
	<22		22–23		24–25		26–27		28–29		30–31		>31		
	lehma cows	%	lehma cows	%	lehma cows	%	lehma cows	%	lehma cows	%	lehma cows	%	lehma cows	%	
Harju	11	0,9	345	29,1	392	33,0	139	11,7	57	4,8	70	5,9	173	14,6	26,5
Hiiu	1	1,3	6	7,5	15	18,8	13	16,3	7	8,8	12	15,0	26	32,5	29,2
Ida-Viru	6	2,0	66	21,9	104	34,6	82	27,2	28	9,3	6	2,0	9	3,0	25,3
Jõgeva	149	5,2	1102	38,5	1027	35,9	329	11,5	141	4,9	88	3,1	28	1,0	24,2
Järva	531	9,9	2844	53,0	1295	24,1	423	7,9	140	2,6	61	1,1	74	1,4	23,5
Lääne	2	0,6	135	40,5	91	27,3	40	12,0	12	3,6	9	2,7	44	13,2	26,0
Lääne-Viru	495	11,8	2237	53,2	1032	24,6	300	7,1	84	2,0	28	0,7	25	0,6	23,3
Põlva	344	16,2	1009	47,4	511	24,0	194	9,1	51	2,4	10	0,5	9	0,4	23,3
Pärnu	102	3,0	1480	43,5	1111	32,7	378	11,1	170	5,0	62	1,8	96	2,8	24,3
Rapla	149	6,9	819	38,1	695	32,3	210	9,8	118	5,5	79	3,7	81	3,8	24,5
Saare	22	1,4	370	23,3	533	33,6	308	19,4	150	9,5	67	4,2	135	8,5	26,0
Tartu	28	1,7	886	54,9	445	27,6	114	7,1	35	2,2	11	0,7	94	5,8	24,3
Valga	321	23,8	464	34,4	314	23,3	191	14,2	41	3,0	6	0,4	12	0,9	23,4
Viljandi	452	18,5	880	36,1	622	25,5	331	13,6	94	3,9	29	1,2	30	1,2	23,7
Võru	22	3,9	158	28,4	128	23,0	94	16,9	64	11,5	27	4,8	64	11,5	26,4
Tõud Breeds															
EPK ER	77	3,2	694	28,8	663	27,5	473	19,6	226	9,4	90	3,7	189	7,8	25,7
EHF EHF	2556	9,5	12 075	44,9	7622	28,3	2643	9,8	942	3,5	448	1,7	604	2,2	23,9
EK EN	2	1,1	3	1,6	9	4,9	22	12,0	20	10,9	25	13,7	102	55,7	34,1
Muud tõud Other breeds			29	42,0	21	30,4	8	11,6	4	5,8	2	2,9	5	7,2	24,9
Kokku Total	2635	8,9	12 801	43,3	8315	28,1	3146	10,6	1192	4,0	565	1,9	900	3,0	24,1

21. Lehmade jagunemine vanuse järgi

No. of cows by breed and age groups

Vanus (a) Age (y)	Eesti punane Estonian Red		Eesti holstein Estonian Holstein		Eesti maatõug Estonian Native		Muud tõud Other breeds		Tõud kokku All breeds	
	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%
≤3	2813	35,9	33 866	46,0	138	19,8	69	29,7	36 886	44,7
4	1688	21,6	15 744	21,4	151	21,6	36	15,5	17 619	21,4
5	1398	17,8	11 605	15,7	118	16,9	35	15,1	13 156	16,0
6	866	11,1	6695	9,1	88	12,6	25	10,8	7674	9,3
7	426	5,4	3188	4,3	56	8,0	16	6,9	3686	4,5
8	327	4,2	1587	2,2	51	7,3	29	12,5	1994	2,4
9	155	2,0	595	0,8	37	5,3	7	3,0	794	1,0
10	85	1,1	222	0,3	25	3,6	6	2,6	338	0,4
11	35	0,4	100	0,1	11	1,6	6	2,6	152	0,2
≥12	39	0,5	85	0,1	23	3,3	3	1,3	150	0,2
Kokku Total	7832	100,0	73 687	100,0	698	100,0	232	100,0	82 449	100,0
Keskmine vanus Average age	4 a 6 k		4 a		5 a 7 k		5 a 2 k		4 a	
Keskmine vanus, lakt. Avg. age, lact.	2,6		2,3		3,0		3,0		2,4	

22. Lehmade karjast väljamineku põhjused

Culling reasons

	Eesti punane Estonian Red		Eesti holstein Estonian Holstein		Eesti maatõug Estonian Native		Muud tõud Other breeds		Tõud kokku All breeds		Keskmine vanus a, k
	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	Avg. age (Y, M)
Vanus Age	32	1,2	192	0,8	1	0,6	2	2,4	227	0,8	9 a 1 k
Madal toodang Low productivity	291	10,6	1599	6,7	13	8,1	7	8,5	1910	7,2	4 a 2 k
Sigimisprobleemid Fertility	584	21,3	4447	18,7	31	19,3	10	12,2	5072	19,0	4 a 11 k
Udarahaigused ja vead Udder diseases	673	24,6	4715	19,9	52	32,3	19	23,2	5459	20,4	5 a 1 k
Jäsemete haigused ja vead Feet diseases	357	13,0	3927	16,6	4	2,5	5	6,1	4293	16,1	5 a 2 k
Ainevahetushaigused Metabolic diseases	220	8,0	2530	10,7	11	6,8	9	11,0	2770	10,4	4 a 11 k
Muud haigused Other diseases	173	6,3	1979	8,3	7	4,3	3	3,7	2162	8,1	4 a 6 k
Traumad Accidents	212	7,7	3012	12,7	7	4,3	5	6,1	3236	12,1	4 a 4 k
Muud põhjused Other reasons	197	7,2	1323	5,6	35	21,7	22	26,8	1577	5,9	4 a 7 k
Kokku Total	2739	100,0	23 724	100,0	161	100,0	82	100,0	26 706	100,0	4 a 10 k
Keskmine vanus, lakt. Avg. age, lact.	3,4		3,0		3,8		3,2		3,0		

23. Karjast välja läinud lehmade elueatoodang

Lifetime production of culled cows

Tõug Breed	Aasta Year	Eluiga, p Lifetime, d	Produktiivne iga, p Productive lifetime, d	Piima Milk kg	Rasva Fat kg	Rasva Fat %	Valku Protein kg	Valku Protein %	R+V F+P kg
Eesti punane Estonian Red	2021	2090	1279	31 379	1277	4,07	1088	3,47	2365
	2022	2076	1275	32 028	1310	4,09	1118	3,49	2429
	2023	2032	1238	31 778	1299	4,09	1107	3,48	2406
	2024	1979	1186	30 901	1264	4,09	1081	3,50	2344
	2025	1945	1159	30 746	1255	4,08	1080	3,51	2334
Eesti holstein Estonian Holstein	2021	1802	1032	29 504	1140	3,86	997	3,38	2137
	2022	1779	1019	29 899	1159	3,88	1012	3,38	2170
	2023	1767	1012	30 452	1179	3,87	1029	3,38	2208
	2024	1746	996	30 571	1183	3,87	1032	3,38	2216
	2025	1742	999	31 667	1226	3,87	1073	3,39	2299
Eesti maatõug Estonian Native	2021	2395	1422	18 745	864	4,61	649	3,46	1513
	2022	2214	1269	17 296	800	4,62	601	3,48	1401
	2023	2232	1318	17 325	789	4,56	602	3,48	1392
	2024	2230	1312	17 621	808	4,58	607	3,44	1415
	2025	2322	1397	18 341	837	4,57	633	3,45	1470
Tõud kokku All breeds	2021	1842	1065	29 693	1156	3,89	1007	3,39	2164
	2022	1815	1049	30 078	1174	3,90	1022	3,40	2196
	2023	1799	1039	30 534	1191	3,90	1036	3,39	2226
	2024	1772	1017	30 546	1190	3,90	1035	3,39	2225
	2025	1766	1018	31 493	1227	3,90	1071	3,40	2298

24. Tõuraamatulehmade toodang aastalehma kohta

Productivity of herdbook cows

Tõug Breed	TR osa HB section	Aastalehmi Cows	Piima Milk kg	%	Rasva Fat kg	%	Valku Protein kg	R+V F+P kg
Eesti punane Estonian Red	A	6933	10 239	4,16	425	3,57	366	791
	B	384	9296	4,12	383	3,56	331	713
	R	746	8062	4,10	331	3,50	282	613
Eesti holstein Estonian Holstein	A	61 152	12 329	3,92	483	3,41	420	903
	B	8532	11 875	3,92	466	3,42	406	872
	R	2687	10 011	4,01	402	3,42	342	744
Eesti maatõug Estonian Native	A	192	4948	4,73	234	3,65	181	414
	B	328	4767	4,56	217	3,51	167	385
	R1	87	5426	4,48	243	3,39	184	427
	R2	17	6033	4,23	255	3,45	208	464

25. 305 päeva laktatsiooni toodang tõuraamatulehmadel

305-d lactation productivity of herdbook cows

Tõug Breed	TR osa HB section	Laktatsioon Lactation	Aastalehmi Cows	Piima Milk kg	%	Rasva Fat kg	%	Valku Protein kg	R+V F+P kg
Eesti punane Estonian Red	A	1.	1828	8593	4,12	354	3,60	309	664
		2.	1545	10 548	4,08	430	3,56	376	806
		≥3.	2329	10 869	4,00	435	3,47	377	812
	B	1.	96	8475	4,15	352	3,63	307	659
		2.	71	9886	3,97	392	3,53	348	741
		≥3.	136	9339	4,00	373	3,43	320	694
	R	1.	213	7140	4,06	290	3,48	249	539
		2.	139	8795	4,03	355	3,45	303	658
		≥3.	198	8481	3,99	339	3,38	286	625
Eesti holstein Estonian Holstein	A	1.	19 159	10 422	3,91	408	3,42	357	764
		2.	14 166	12 530	3,83	479	3,38	424	903
		≥3.	16 747	12 892	3,81	491	3,34	430	921
	B	1.	2230	9993	3,94	394	3,44	343	738
		2.	1834	12 159	3,85	468	3,39	413	881
		≥3.	3063	12 445	3,82	476	3,36	418	894
	R	1.	641	9058	3,96	359	3,43	310	669
		2.	542	10 377	3,94	409	3,38	350	759
		≥3.	940	10 502	3,98	418	3,36	353	770
Eesti maatõug Estonian Native	A	1.	24	4595	5,02	231	3,66	168	399
		2.	27	5169	5,07	262	3,74	193	455
		≥3.	99	6032	4,49	271	3,51	212	483
	B	1.	68	4767	4,49	214	3,46	165	379
		2.	64	5300	4,56	242	3,44	182	424
		≥3.	85	5659	4,53	256	3,45	195	452
	R1	1.	21	4730	4,53	214	3,44	163	377
		2.	11	5175	4,62	239	3,41	176	415
		≥3.	43	5601	4,47	251	3,38	189	440
	R2	1.	4	5042	4,38	221	3,46	175	395
		2.	2	5048	4,38	221	3,38	171	392
		≥3.	12	6069	4,30	261	3,51	213	474

26. Lehmade arv tõugude viisi maakondades

No. of cows of different breeds by counties

Maakond County	Eesti punane Estonian Red		Eesti holstein Estonian Holstein		Eesti maatõug Estonian Native		Muud tõud Other breeds		Tõud kokku All breeds
	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	
Harju	68	1,9	3457	94,3	136	3,7	4	0,1	3665
Hiiu	9	1,8	492	96,3	9	1,8	1	0,2	511
Ida-Viru	261	27,4	643	67,5	2	0,2	47	4,9	953
Jõgeva	377	5,0	7204	95,0	1	0,0			7582
Järva	227	1,7	12 951	97,1	61	0,5	101	0,8	13 340
Lääne			1069	100,0					1069
Lääne-Viru	168	1,5	11 176	98,4	8	0,1	6	0,1	11 358
Põlva	794	13,7	4991	86,2	1	0,0	2	0,0	5788
Pärnu	49	0,5	9754	97,9	139	1,4	20	0,2	9962
Rapla	16	0,3	6067	99,4	18	0,3	2	0,0	6103
Saare	1998	40,7	2678	54,5	228	4,6	8	0,2	4912
Tartu	510	9,6	4789	90,0	10	0,2	12	0,2	5321
Valga	1196	33,9	2321	65,7			15	0,4	3532
Viljandi	1512	23,1	4960	75,7	80	1,2	4	0,1	6556
Võru	647	36,0	1135	63,2	5	0,3	10	0,6	1797
Kokku Total	7832	9,5	73 687	89,4	698	0,8	232	0,3	82 449

27. Karjade arv ning keskmine karja suurus maakondades

No. of herds and average herd size in counties

Maakond County	Karjade arv 31.12 Herds				Keskmine karja suurus 31.12 Average herd size			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Harju	29	26	23	22	135,4	149,1	160,9	166,6
Hiiu	5	4	4	4	124,4	134,0	131,3	127,8
Ida-Viru	6	7	7	7	168,0	143,9	154,1	136,1
Jõgeva	18	17	16	16	413,2	420,5	426,6	473,9
Järva	32	30	30	29	414,8	444,5	440,3	460,0
Lääne	6	6	6	5	181,0	180,5	181,7	213,8
Lääne-Viru	51	51	48	46	200,1	208,7	224,8	246,9
Põlva	22	22	22	22	262,0	255,9	260,6	263,1
Pärnu	45	42	39	38	216,5	228,8	247,3	262,2
Rapla	28	26	26	26	207,8	233,0	232,7	234,7
Saare	32	32	32	30	148,9	150,9	152,4	163,7
Tartu	20	18	19	18	281,9	284,2	272,0	295,6
Valga	13	12	12	12	264,5	287,7	287,8	294,3
Viljandi	40	36	33	31	164,4	182,3	196,9	211,5
Võru	24	22	20	20	71,8	81,4	88,6	89,9
Eesti Estonia	371	351	337	326	218,4	229,9	238,6	252,9

28. 305 päeva laktatsiooni toodang maakondades

305-d lactation yield in counties by breeds

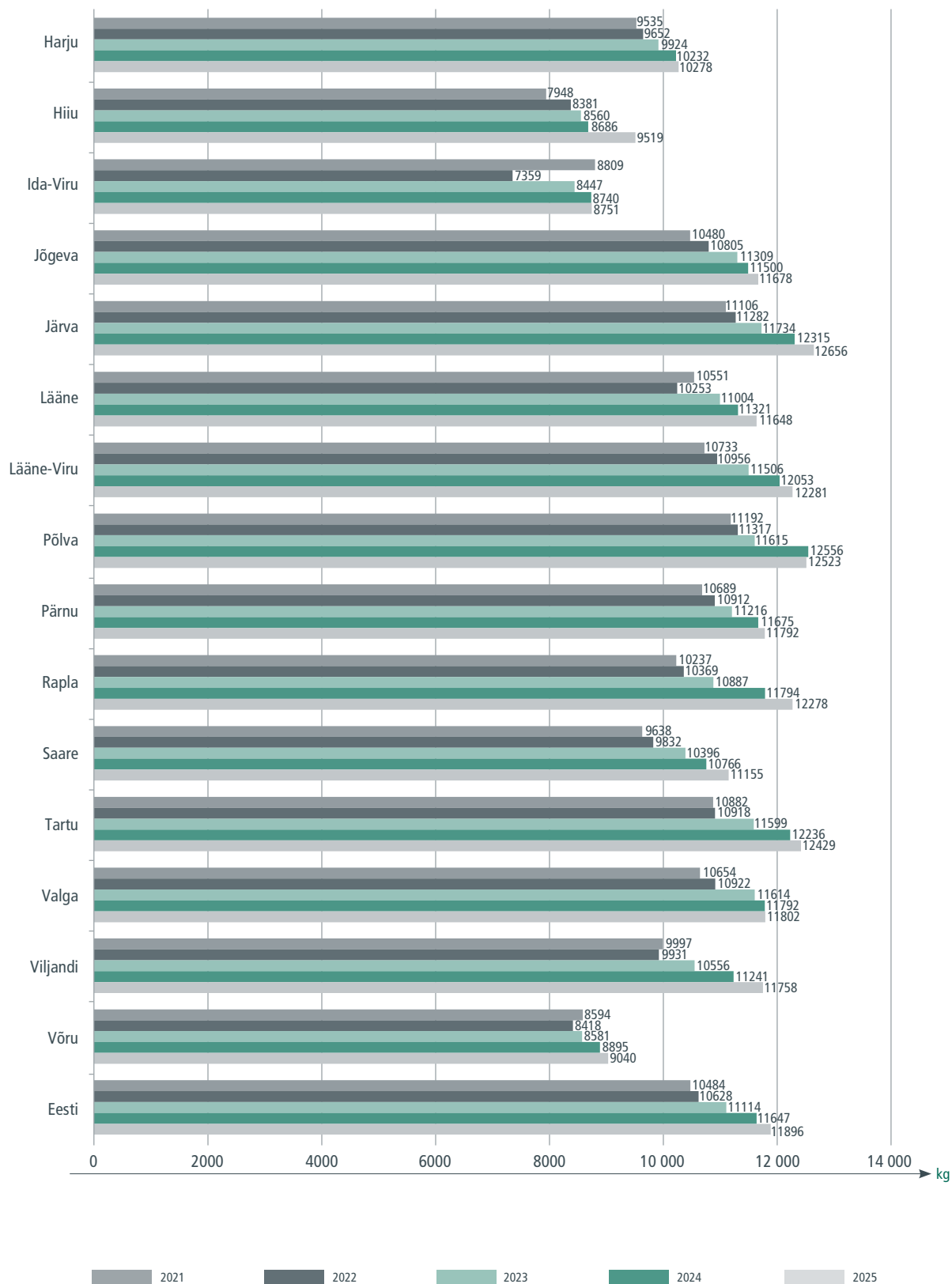
Maakond County	Tüüp Breed	1. laktatsioon 1 st lactation										2. laktatsioon 2 nd lactation										3. laktatsioon ja vanemad 3 rd lactation and older									
		lehmi cows	piima milk	rasva fat	%	valku protein	r+v f+p	lehmi cows	piima milk	rasva fat	%	valku protein	r+v f+p	lehmi cows	piima milk	rasva fat	%	valku protein	r+v f+p	lehmi cows	piima milk	rasva fat	%	valku protein	r+v f+p						
		kg	kg	kg	%	kg	kg	kg	kg	kg	%	kg	kg	kg	kg	kg	kg	%	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg					
Harju	EPK	15	6167	4,43	273	3,59	221	495	1	9033	3,80	344	3,37	304	648	32	9303	4,03	375	3,51	327	702	32	9303	4,03	375	3,51	327	702		
	EHF	881	9275	3,93	364	3,41	317	681	712	10 755	3,86	416	3,37	362	778	1069	10 801	3,84	415	3,30	356	771	1069	10 801	3,84	415	3,30	356	771		
	EK	21	5150	4,57	235	3,54	182	418	7	5936	4,49	267	3,53	210	476	46	6691	4,39	294	3,57	239	533	46	6691	4,39	294	3,57	239	533		
	Kokku	917	9130	3,94	360	3,42	312	672	720	10 706	3,87	414	3,37	361	775	1147	10 594	3,86	409	3,31	351	760	1147	10 594	3,86	409	3,31	351	760		
Hiiumaa	EPK								1	7999	3,58	286	3,20	256	542	4	9340	4,27	399	3,49	326	725	4	9340	4,27	399	3,49	326	725		
	EHF	101	8189	4,12	337	3,54	290	627	117	9735	4,01	390	3,48	338	729	191	10 012	4,12	412	3,47	348	760	191	10 012	4,12	412	3,47	348	760		
	EK	3	6714	5,09	341	3,86	259	600								4	6932	4,36	302	3,80	263	566	4	6932	4,36	302	3,80	263	566		
	Muud tüübid														1	8030	4,13	332	3,36	270	602	1	8030	4,13	332	3,36	270	602			
	Kokku	104	8146	4,14	337	3,55	289	626	118	9721	4,00	389	3,47	338	727	200	9927	4,12	409	3,48	345	755	200	9927	4,12	409	3,48	345	755		
Ida-Viru	EPK	90	7099	4,30	305	3,81	271	575	51	8230	4,18	344	3,73	307	651	65	7910	4,14	327	3,59	284	611	65	7910	4,14	327	3,59	284	611		
	EHF	239	8923	3,93	351	3,57	318	669	162	9618	3,84	370	3,53	340	710	183	9036	3,86	349	3,44	311	659	183	9036	3,86	349	3,44	311	659		
	EK														1	7877	3,76	297	3,34	263	560	1	7877	3,76	297	3,34	263	560			
	Kokku	343	8257	4,02	332	3,61	298	631	217	9221	3,91	361	3,57	329	690	277	8395	3,93	330	3,46	290	620	277	8395	3,93	330	3,46	290	620		
Jõgeva	EPK	94	8232	4,61	379	3,66	301	680	78	10 489	4,43	464	3,54	372	836	204	11 400	4,27	487	3,46	394	881	204	11 400	4,27	487	3,46	394	881		
	EHF	2056	9830	4,05	398	3,42	337	735	1523	12 014	4,01	481	3,39	407	889	1853	12 255	3,96	485	3,35	411	896	1853	12 255	3,96	485	3,35	411	896		
	EK																														
	Kokku	2150	9760	4,07	397	3,43	335	732	1601	11 939	4,02	480	3,40	406	886	2057	12 170	3,99	485	3,36	409	894	2057	12 170	3,99	485	3,36	409	894		
Järva	EPK	43	8285	3,98	330	3,55	294	624	42	10 098	3,92	395	3,55	359	754	73	10 539	3,92	413	3,46	364	778	73	10 539	3,92	413	3,46	364	778		
	EHF	4140	10 686	3,84	411	3,41	364	775	3057	12 971	3,72	483	3,37	438	921	3543	13 445	3,74	503	3,33	448	950	3543	13 445	3,74	503	3,33	448	950		
	EK	13	5222	4,35	227	3,35	175	402	10	5865	4,31	253	3,35	196	449	14	6183	4,33	268	3,32	205	473	14	6183	4,33	268	3,32	205	473		
	Kokku	4228	10 624	3,85	409	3,41	363	772	3131	12 879	3,73	481	3,38	435	916	3650	13 342	3,75	500	3,33	445	944	3650	13 342	3,75	500	3,33	445	944		
Lääne	EPK	302	9752	3,91	382	3,48	339	721	243	11 719	3,98	466	3,44	403	869	340	12 108	3,90	473	3,39	411	883	340	12 108	3,90	473	3,39	411	883		
	EHF	302	9752	3,91	382	3,48	339	721	243	11 719	3,98	466	3,44	403	869	340	12 108	3,90	473	3,39	411	883	340	12 108	3,90	473	3,39	411	883		
	Kokku	302	9752	3,91	382	3,48	339	721	243	11 719	3,98	466	3,44	403	869	340	12 108	3,90	473	3,39	411	883	340	12 108	3,90	473	3,39	411	883		
Lääne-Viru	EPK	55	8563	4,16	356	3,60	308	665	36	11 223	4,12	462	3,51	394	856	58	11 400	3,94	449	3,42	390	838	58	11 400	3,94	449	3,42	390	838		
	EHF	3319	10 455	3,89	406	3,41	357	763	2563	12 522	3,90	488	3,39	425	913	2933	12 903	3,87	500	3,35	432	932	2933	12 903	3,87	500	3,35	432	932		
	EK								1	3135	4,93	155	3,43	108	262	3	6547	3,89	255	3,30	216	471	3	6547	3,89	255	3,30	216	471		
	Kokku	3374	10 424	3,89	405	3,41	356	761	2600	12 501	3,90	488	3,39	424	912	2994	12 868	3,87	498	3,35	431	929	2994	12 868	3,87	498	3,35	431	929		

28. ...järg
...continued

Maakond County	Tõug Breed	lehmi cows	piima milk		rasva fat		valku protein		r+v f+p	lehmi cows	piima milk		rasva fat		valku protein		r+v f+p
			kg	%	kg	%	kg	%			kg	%	kg	%	kg	%	
Põlva	EPK	254	9120	4,09	373	3,61	330	703	703	197	11 462	4,00	458	3,54	406	864	858
	EHF	1655	10 725	3,90	418	3,39	364	782	939	1155	13 225	3,73	494	3,37	445	939	935
	Ek									1	5656	4,46	252				471
	Muud tõud	4	6795	4,83	328	3,66	249	577									
	Kokku	1913	10 504	3,92	412	3,42	359	771	928	1352	12 968	3,77	488	3,39	439	928	924
Pärnu	EPK	13	6222	4,10	255	3,48	217	472	622	8	8359	4,07	340	3,37	281	622	627
	EHF	2760	10 187	4,01	409	3,43	349	758	877	2018	11 959	3,95	472	3,39	405	877	904
	Ek	27	5027	4,60	231	3,51	176	407	473	34	5690	4,74	270	3,57	203	473	515
	Muud tõud	4	6850	4,06	278	3,53	242	520	442	2	5745	4,38	252	3,32	191	442	543
	Kokku	2804	10 115	4,02	406	3,43	347	753	869	2062	11 835	3,95	468	3,39	401	869	894
Rapla	EPK	2	8131	4,22	343	3,50	284	627	839	4	12 387	3,49	433	3,28	406	839	831
	EHF	1843	10 345	4,05	419	3,46	358	776	905	1541	12 534	3,87	485	3,35	420	905	910
	Ek	4	4044	4,99	202	3,51	142	344	363	4	4367	4,77	209	3,54	155	363	398
	Muud tõud	1	8334	3,82	318	3,39	282	600	669	2	9875	3,68	363	3,09	306	669	669
	Kokku	1850	10 328	4,05	418	3,46	357	775	903	1549	12 513	3,87	484	3,35	419	903	908
Saare	EPK	495	7774	4,11	319	3,65	283	603	725	434	9505	4,04	384	3,59	341	725	720
	EHF	807	10 954	3,62	397	3,53	386	783	943	541	13 655	3,46	472	3,45	471	943	952
	Ek	49	4599	4,53	208	3,43	158	366	418	44	5109	4,70	240	3,49	178	418	424
	Muud tõud	3	6756	3,66	247	3,43	232	479	472	2	5680	4,67	265	3,65	207	472	416
	Kokku	1354	9552	3,78	361	3,56	340	701	827	1021	11 507	3,69	424	3,50	403	827	825
Tartu	EPK	113	9307	3,95	367	3,58	333	700	835	122	11 301	3,85	436	3,54	400	835	864
	EHF	1420	10 715	3,85	412	3,40	364	777	905	1105	12 776	3,70	472	3,39	433	905	914
	Ek	2	5190	5,03	261	3,84	199	461	403	2	5331	4,19	223	3,38	180	403	522
	Muud tõud								568	10	10 035	3,66	368	3,57	285	568	716
	Kokku	1535	10 604	3,85	409	3,41	362	770	897	1230	12 614	3,71	468	3,40	429	897	905
Valga	EPK	371	9091	4,15	377	3,60	327	705	835	269	11 098	4,00	444	3,52	391	835	843
	EHF	776	10 592	3,79	402	3,35	355	757	909	487	12 802	3,79	485	3,31	424	909	945
	Ek	2	5994	3,96	238	3,44	206	444	409	7	8334	4,42	369	3,54	295	409	664
	Muud tõud																
	Kokku	1149	10 099	3,90	394	3,43	346	740	882	756	12 196	3,86	471	3,38	412	882	907
Viljandi	EPK	426	8839	4,08	360	3,51	310	671	832	396	10 732	4,20	450	3,55	381	832	855
	EHF	1422	10 362	3,95	409	3,44	357	765	900	1062	12 353	3,87	478	3,42	423	900	931
	Ek	6	3328	4,61	153	3,45	115	268	329	24	4182	4,88	204	3,55	149	329	353
	Muud tõud	2	5954	4,03	240	3,32	198	437	2	6601	4,23	279	3,15	208	487	487	
	Kokku	1856	9985	3,97	397	3,45	345	747	879	1465	11 875	3,95	469	3,46	410	879	903
Võru	EPK	168	7563	4,02	304	3,49	264	568	674	116	8828	4,11	363	3,52	311	674	645
	EHF	309	8380	4,15	348	3,44	288	636	752	257	10 121	4,01	406	3,42	346	752	759
	Ek	2	3719	4,44	165	3,72	139	304	391	1	4651	4,98	232	3,42	159	391	560
	Muud tõud	3	5479	3,85	211	3,65	200	411	707	3	9753	3,67	358	3,57	349	707	435
	Kokku	482	8058	4,11	331	3,45	278	609	727	377	9706	4,04	392	3,45	335	727	711

29. Piimatoodang aastalehma kohta maakondades

Annual milk yield per cow in counties

30. Toodang aastalehma kohta maakondades tõugude viisi

Production data of Estonian dairy breeds in counties

Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Piima Milk kg	Rasva Fat %	Rasva Fat kg	Valku Protein %	Valku Protein kg	R+V F+P kg	SRA SCC tuh/ml
Harju	EPK	73	8406	4,26	358	3,62	304	662	447
	EHF	3334	10 531	3,93	414	3,41	359	773	246
	EK	135	5171	4,52	234	3,62	187	421	539
	Muud	3	4919	4,49	221	3,49	171	392	116
	Kokku	3545	10 278	3,95	406	3,42	351	757	254
Hiiumaa	EPK	8	8956	4,52	405	3,67	329	734	196
	EHF	507	9570	4,15	398	3,51	336	733	245
	EK	9	7280	4,90	357	3,83	279	635	126
	Muud	1	8042	4,18	336	3,34	269	605	44
	Kokku	525	9519	4,17	397	3,51	334	731	242
Ida-Viru	EPK	271	7653	4,29	328	3,74	287	615	386
	EHF	707	9436	3,96	374	3,54	334	707	373
	EK	2	6678	4,22	282	3,58	239	521	952
	Muud	51	5216	4,16	217	3,31	173	390	959
	Kokku	1031	8751	4,04	354	3,58	313	667	393
Jõgeva	EPK	443	10 469	4,48	469	3,57	374	843	230
	EHF	6729	11 758	4,07	479	3,42	402	881	228
	EK	1	7614	4,22	322	3,15	240	561	125
	Muud	0	6146	4,40	271	3,52	216	487	113
	Kokku	7174	11 678	4,09	478	3,43	400	878	228
Järva	EPK	208	10 094	4,04	408	3,51	355	762	258
	EHF	12 889	12 756	3,87	494	3,40	433	927	161
	EK	54	4945	4,36	216	3,44	170	386	388
	Muud	95	9035	4,72	427	3,77	341	767	159
	Kokku	13 246	12 656	3,88	491	3,40	430	922	162
Lääne	EPK	1	4048	3,66	148	3,99	161	310	856
	EHF	1075	11 648	4,01	467	3,49	406	873	185
	Kokku	1076	11 648	4,01	467	3,49	406	873	185
Lääne-Viru	EPK	172	10 632	4,08	434	3,53	376	809	187
	EHF	10 804	12 320	3,90	480	3,41	420	901	177
	EK	9	2236	4,09	91	3,57	80	171	451
	Muud	8	6362	4,08	259	3,39	216	475	268
	Kokku	10 992	12 281	3,90	479	3,41	419	899	177
Põlva	EPK	802	11 121	4,11	458	3,58	398	855	194
	EHF	4954	12 755	3,90	497	3,39	433	930	148
	EK	1	5683	4,36	248	3,96	225	473	74
	Muud	3	7532	4,86	366	3,82	288	654	636
	Kokku	5760	12 523	3,93	492	3,42	428	919	154
Pärnu	EPK	49	8173	4,07	332	3,47	284	616	321
	EHF	9518	11 908	4,05	483	3,40	405	888	216
	EK	136	5813	4,62	269	3,50	204	473	530
	Muud	24	6897	4,00	276	3,44	237	513	630
	Kokku	9728	11 792	4,06	478	3,41	402	880	219
Rapla	EPK	15	10 186	3,85	392	3,43	349	741	338
	EHF	5998	12 307	3,95	487	3,41	419	906	203
	EK	17	4562	4,65	212	3,58	163	375	389
	Muud	3	7536	3,89	293	3,34	251	545	170
	Kokku	6032	12 278	3,95	486	3,41	418	904	204
Saaremaa	EPK	2058	9131	4,16	380	3,63	331	711	237
	EHF	2650	13 256	3,60	477	3,48	461	938	182
	EK	227	5178	4,52	234	3,47	180	414	347
	Muud	9	6689	4,12	276	3,48	233	509	347
	Kokku	4945	11 155	3,81	425	3,53	394	819	204
Tartu	EPK	525	11 101	3,95	438	3,53	391	830	196
	EHF	4708	12 603	3,81	481	3,40	429	909	181
	EK	11	6035	4,54	274	3,50	211	485	220
	Muud	16	9409	3,75	353	3,49	329	681	190
	Kokku	5260	12 429	3,83	476	3,41	424	900	182

30. ...järg ...continued

Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Piima Milk kg	%	Rasva Fat kg	%	Valku Protein kg	R+V F+P kg	SRA SCC tuh/ml
Valga	EPK	1199	10 520	4,16	438	3,56	374	812	290
	EHF	2277	12 511	3,87	485	3,34	417	902	169
	Muud	17	7230	4,49	325	3,68	266	591	658
	Kokku	3492	11 802	3,96	468	3,40	402	869	207
Viljandi	EPK	1596	10 725	4,14	444	3,51	377	821	203
	EHF	4752	12 259	3,88	475	3,43	421	896	192
	EK	77	2527	4,92	124	3,52	89	213	969
	Muud	4	6525	4,16	272	3,21	209	481	176
	Kokku	6428	11 758	3,94	463	3,45	406	869	196
Võru	EPK	645	8403	4,11	345	3,53	297	642	310
	EHF	1124	9463	4,17	394	3,44	325	719	220
	EK	6	5492	4,69	257	3,36	184	442	251
	Muud	13	5483	4,06	223	3,76	206	429	261
	Kokku	1787	9040	4,15	375	3,47	314	689	251
Eesti Estonia	EPK	8065	9991	4,15	415	3,57	356	771	240
	EHF	72 025	12 190	3,92	478	3,41	416	894	190
	EK	684	4988	4,56	228	3,52	176	403	459
	Muud tõud	247	7435	4,40	327	3,61	268	595	362
	Kokku	81 021	11 896	3,94	469	3,42	407	877	195

31. Suurima 305 päeva laktatsiooni piima rasva- ja valgutoodanguga lehmad

Top cows ranked by 305-d lactation fat and protein yield

Jrk. nr No.	Reg. nr Reg. no.	Omanik Owner	Maakond County	Lakt. nr Lact. no.	305 päeva laktatsiooni toodang 305-d lactation yield					
					piima milk kg	rasva fat %	kg	valku protein %	kg	r+v f+p kg
Eesti punane Estonian Red										
1	22571120	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	3	14 550	5,32	774	3,72	542	1316
2	19238937	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	5	16 485	4,57	754	3,22	530	1284
3	19893013	Osaühing Härjanurme Mõis	Jõgeva	5	15 826	4,46	707	3,50	554	1260
4	19238517	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	5	13 914	5,49	764	3,47	482	1247
5	24178624	Osaühing Hekva	Saare	2	15 646	4,46	698	3,46	542	1240
6	21691041	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	3	15 819	4,41	698	3,41	539	1237
7	21690532	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	3	15 557	4,49	699	3,43	533	1232
8	22097927	Peri Põllumajanduslik OÜ	Põlva	3	16 288	4,06	661	3,49	568	1229
9	22861405	Osaühing Voore Mõis	Lääne-Viru	3	16 715	4,34	726	3,00	501	1227
10	24178389	Osaühing Hekva	Saare	2	16 916	3,80	642	3,42	578	1220
11	20529956	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	5	16 066	4,44	714	3,10	499	1213
12	21142475	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	4	14 407	4,62	666	3,80	547	1213
13	18775112	AS Tartu Agro	Tartu	6	17 041	3,80	647	3,30	562	1210
14	23468856	AS Tartu Agro	Tartu	2	14 542	4,70	683	3,61	525	1208
15	20380618	Valjala Põllumajanduslik Osaühing	Saare	5	17 970	3,46	622	3,24	582	1204
16	21691928	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	3	12 903	5,48	707	3,85	496	1203
17	20865283	Paunvere Agro OÜ	Jõgeva	5	17 845	3,44	615	3,28	585	1200
18	23467224	AS Tartu Agro	Tartu	3	14 008	4,86	681	3,70	518	1200
19	21692031	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	3	15 891	4,07	646	3,48	553	1199
20	24035767	Peri Põllumajanduslik OÜ	Põlva	2	15 336	4,13	634	3,67	563	1197
21	22570444	Osaühing Kõpu PM	Viljandi	4	15 411	4,22	650	3,53	543	1194
22	22362780	OÜ Sadala Piim	Jõgeva	4	14 525	4,92	715	3,28	477	1192
23	23853591	Aktsiaselts Laatre Piim	Valga	2	15 150	4,51	683	3,33	504	1188
24	23878440	Peri Põllumajanduslik OÜ	Põlva	3	15 600	4,13	644	3,47	542	1185
25	20640330	Aktsiaselts Laatre Piim	Valga	4	14 478	4,47	647	3,72	538	1185

31. ...järg
...continued

Jrk. nr No.	Reg. nr Reg. no.	Omanik Owner	Maakond County	Lakt. nr Lact. no.	305 päeva laktatsiooni toodang 305-d lactation yield					
					piima milk kg	rasva fat %	rasva fat kg	valku protein %	valku protein kg	r+v f+p kg
Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>										
1	22501233	Valjala Põllumajanduslik Osühing	Saare	3	24 141	3,39	817	3,30	798	1615
2	24392358	OÜ Valgu Farmer	Rapla	2	19 269	4,88	939	3,38	651	1590
3	21505652	Osühing Kaiu LT	Rapla	4	21 333	4,14	883	3,17	677	1560
4	24445979	Osühing Kohala SF	Lääne-Viru	2	15 752	6,04	952	3,66	577	1529
5	24863698	OÜ Järvakandi Farmer	Rapla	2	16 815	5,32	894	3,59	604	1498
6	24177566	Osühing Kaiu LT	Rapla	2	23 606	3,10	731	3,23	763	1495
7	22990549	Osühing Vetiku S.T.	Lääne-Viru	3	16 889	5,06	854	3,63	614	1468
8	22997470	Osühing Raikküla Farmer	Rapla	3	16 935	5,37	909	3,29	557	1466
9	24894517	Ülejõe Piim OÜ	Lääne-Viru	2	20 077	4,21	846	3,08	619	1465
10	24193948	Ülejõe Piim OÜ	Lääne-Viru	2	17 662	5,01	886	3,26	576	1461
11	24383691	Osühing Raikküla Farmer	Rapla	3	15 924	5,61	894	3,55	566	1459
12	23650503	Osühing Kaiu LT	Rapla	3	19 549	4,21	823	3,22	630	1452
13	24460224	Osühing Kaiu LT	Rapla	3	17 590	4,65	817	3,54	623	1440
14	24152068	Kärla Põllumajandusühistu	Saare	3	18 243	4,33	790	3,56	649	1438
15	23475915	Osühing Raikküla Farmer	Rapla	3	16 613	4,96	824	3,66	608	1432
16	22950321	Osühing Estonia	Järva	3	20 277	3,90	790	3,14	638	1428
17	24466653	Kärla Põllumajandusühistu	Saare	2	21 752	3,16	686	3,39	738	1424
18	21289118	Osühing Raikküla Farmer	Rapla	4	15 830	5,58	883	3,41	540	1423
19	21319990	Osühing Estonia	Järva	4	17 141	5,19	889	3,11	533	1422
20	22118523	Osühing Kaiu LT	Rapla	4	18 127	4,36	791	3,47	630	1421
21	22861214	Osühing Voore Mõis	Lääne-Viru	3	17 865	4,60	823	3,30	590	1413
22	22930835	Osühing Kohala SF	Lääne-Viru	3	16 766	5,03	843	3,40	570	1412
23	22084927	Osühing Vetiku S.T.	Lääne-Viru	4	16 539	5,34	883	3,19	527	1410
24	24177849	Osühing Kaiu LT	Rapla	3	16 402	4,75	780	3,84	629	1409
25	20906894	Osühing Kaiu LT	Rapla	5	18 214	4,32	787	3,41	621	1408
Eesti maatõug <i>Estonian Native</i>										
1	18122299	Osühing Pihla	Hiiu	3	10 067	4,73	476	4,05	407	884
2	18122305	Osühing Pihla	Hiiu	3	10 605	4,14	439	3,76	399	839
3	19673370	Muuluka Farm OÜ	Harju	6	9281	4,24	393	3,70	343	736
4	17267953	Muuluka Farm OÜ	Harju	6	8728	4,52	395	3,91	341	736
5	23315907	Remmelgamaa OÜ	Harju	3	9569	4,15	398	3,49	334	732
6	19673400	Muuluka Farm OÜ	Harju	4	8678	4,63	402	3,73	324	726
7	22386885	Osühing Eerika Farm	Tartu	3	8829	4,43	391	3,56	315	706
8	24172981	Mereranna Põllumajandusühistu	Saare	2	6880	5,85	403	4,39	302	705
9	20536251	Andres Saare Talu	Järva	5	9163	4,02	368	3,54	325	693
10	21064159	Salme Põllumajanduse Osühing	Saare	5	8486	4,58	389	3,47	295	683
11	21253935	Muuluka Farm OÜ	Harju	3	8603	4,19	361	3,72	320	681
12	20264628	Muuluka Farm OÜ	Harju	4	8681	4,15	361	3,59	312	673
13	20207922	Sirje Treumuth	Pärnu	4	7644	5,19	397	3,51	268	665
14	19558684	Salme Põllumajanduse Osühing	Saare	6	7751	4,73	367	3,73	289	655
15	22819567	Mereranna Põllumajandusühistu	Saare	2	8036	4,31	346	3,70	298	644
16	25360011	Osühing Pihla	Hiiu	1	7259	5,02	365	3,76	273	638
17	19621333	Salme Põllumajanduse Osühing	Saare	6	8842	3,94	349	3,23	285	634
18	20160289	Salme Põllumajanduse Osühing	Saare	5	8533	4,22	360	3,21	274	634
19	18943818	OÜ Soomill	Harju	3	7947	4,37	347	3,58	285	632
20	18856910	Muuluka Farm OÜ	Harju	5	8661	4,10	355	3,18	275	631
21	21097034	Salme Põllumajanduse Osühing	Saare	5	8052	4,38	353	3,42	275	628
22	20264642	Muuluka Farm OÜ	Harju	4	7550	4,34	328	3,95	298	626
23	23315952	Remmelgamaa OÜ	Harju	3	7182	5,18	372	3,48	250	622
24	20207809	Sirje Treumuth	Pärnu	3	8285	4,10	340	3,35	278	617
25	20208738	Sirje Treumuth	Pärnu	3	7309	4,71	344	3,61	264	608

32. Suurima eluea piimatoodanguga lehmad 2025. aastal

Best lifetime production cows

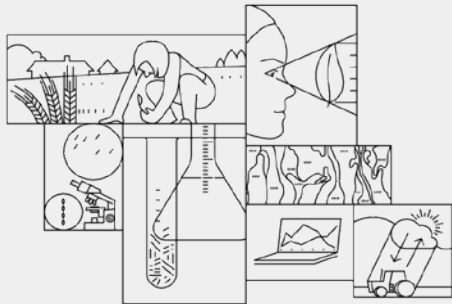
Jrk. nr No.	Reg. nr Reg. no.	Nimi Name	Omanik Owner	Maakond County	Sünniaeg Date of birth	Piima Milk kg	Rasva Fat %	Valku Protein %	R+V F+P kg
Eesti punane <i>Estonian Red</i>									
1	15160782	Messi	Kõljala Põllumajanduslik Osühing	Saare	31.10.2015	150 936	3,32	3,24	9898
2	12282715	Urme	OÜ Kesa-Agro	Valga	16.04.2011	148 211	3,65	3,62	10 779
3	13657345		AS Tartu Agro	Tartu	18.07.2012	148 177	3,53	3,27	10 077
4	13286491	Mosu	OÜ Tõntso Agro	Valga	26.12.2011	145 566	4,01	3,28	10 618
5	16663633	Coco	AS Tartu Agro	Tartu	07.09.2014	126 670	3,79	3,27	8934
6	16752894	Katariin	Kõljala Põllumajanduslik Osühing	Saare	08.02.2015	121 898	3,45	3,22	8133
7	14959387		AS Tartu Agro	Tartu	26.03.2013	121 614	3,67	3,41	8605
8	13286637	Jänku	OÜ Tõntso Agro	Valga	13.01.2012	118 739	4,08	3,47	8972
9	13256319	Kiipsik	Kõljala Põllumajanduslik Osühing	Saare	11.01.2012	116 569	4,16	3,53	8964
10	14434624		Osühing Härjanurme Mõis	Jõgeva	13.11.2012	116 169	4,16	3,29	8651
Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>									
1	15242594	Kirsik	Kõljala Põllumajanduslik Osühing	Saare	13.05.2014	147 162	2,70	3,56	9208
2	12355822		AS Tartu Agro	Tartu	18.12.2011	142 038	4,09	3,65	10 988
3	10404591		AS Peetri Põld ja Piim	Järva	29.03.2010	135 108	3,49	3,15	8972
4	15634245	Lahmi	Osühing Estonia	Järva	05.06.2013	134 957	3,76	3,34	9582
5	18057331	Marfa	Kõljala Põllumajanduslik Osühing	Saare	19.09.2015	134 630	2,78	3,36	8266
6	18484656	Ägli	Aktsiaselts Krootuse Agro	Põlva	17.05.2016	134 531	2,43	3,00	7316
7	15242426	Ruuta	Kõljala Põllumajanduslik Osühing	Saare	14.04.2014	133 723	3,68	3,48	9586
8	14638831	Muuvi	Kõljala Põllumajanduslik Osühing	Saare	25.04.2013	133 096	4,42	3,55	10 611
9	14770876	Kandi	Osühing Paistevälja	Järva	13.09.2013	132 647	3,58	3,22	9016
10	11530435	Kaare	Aktsiaselts Metsaküla Piim	Harju	01.03.2010	131 851	3,32	3,20	8598
Eesti maatõug <i>Estonian Native</i>									
1	12936335	Pihlakas	Ilse Gošovski	Harju	23.12.2011	75 153	4,39	3,46	5899
2	9147195	Tiku	Ilse Gošovski	Harju	03.03.2008	75 140	4,65	3,57	6181
3	13372545	Nupi	Muuluka Farm OÜ	Harju	27.03.2012	71 338	4,67	3,26	5653
4	13741907	Pung	Osühing Karukämmal	Harju	29.11.2012	67 137	4,30	3,19	5028
5	13899097	Lika	Muuluka Farm OÜ	Harju	15.07.2012	63 745	4,51	3,38	5031
6	13701390	Malli	Muuluka Farm OÜ	Harju	21.01.2013	59 757	4,28	3,28	4517
7	13502966	Sipsik	Ilse Gošovski	Harju	21.09.2011	59 510	4,37	3,35	4591
8	14093302		Hõbetse Talu	Pärnu	12.05.2012	59 218	4,09	3,10	4259
9	13961015	Pupsik	Muuluka Farm OÜ	Harju	18.06.2012	58 616	4,76	3,45	4812
10	15663238	Õõla	OÜ Soomill	Harju	30.06.2014	57 730	3,99	3,46	4302

METK

Maaelu
Teadmuskeskus

Kas Sinu loomasööt on päriselt nii hea, kui see välja näeb?

Teadlik söötmine algab laborist!

METK labor pakub põhjalikke jõusööda- ja siloalüüse, mis näitavad sööda tegelikku väärtust.

- ✓ Enneta terviseprobleeme ja kääritamisvigu
- ✓ Optimeeri söötmiskulusid
- ✓ Saa kiired ja usaldusväärsed tulemused

Tee söödaanalüüs METK laboris!

☎ +372 516 1824

✉ soodad@metk.agri.ee

Pööra tähelepanu:

- ✓ kvaliteedinäitajatele
- ✓ makro- ja mikroelementidele
- ✓ mikrobioloogilistele näitajatele

TULEVIKU KARJA KUJUNDAMISEL TEE ANDMEPÕHISED OTSUSED

Dimediumi taastootmise programm

ANDMED KARJAST

DairyComp 305
→ igapäevased
juhtimisotsused
→ taastootmis-
ja tootmisnäitajad

REAALAJAS JÄLGIMINE

AltaCowWatch
→ inna avastamise
täpsus
→ tervise andmete
jälgimine
→ õigeaegselt
tehtud seemendus

TÄPNE ARETUS

AltaBlueLink
→ geneetiline info
ja sugupuu
→ kontrollitud
sugulusaretus
→ optimeeritud
paaride valik

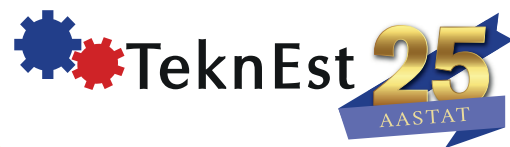
GENOOM- SELEKTSIOON

→ emaslooma
geneetilise võime-
kuse hindamine
→ kiirem
geneetiline areng
→ prognoositav
tootlikkus

TÄPSED ANDMED → ÕIGED OTSUSED → SUUREM KASUMLIKKUS

LOO TASUV TULEVIKULEHM!
Alusta siit: www.dimedium.ee/et/geneetika

25 aastat edukat
koostööd Eesti farmeritega!

PRAKTIKAS TÕESTATUD

söetmislahendused ja mitmekülgne tootevalik!

SCHAUMANN

ERFOLG IM STALL

Cow-how[®]
by SCHAUMANN

SCHAUMANN

ERFOLG IM STALL

- Söödalisandid veistele, sigadele, lammastele ja kanadele

bonsilage

Erfolg füttern

- Silokindlustuslisandid igat liiki söödamaterjalidele

boncrop

Erfolg ernten

- Biostimulaatorid – suurema kasvu ja saagikuse kindlustamiseks

SCHAUMANN

BioENERGY
CONSULT

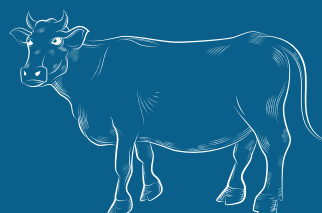
- Tootelahendused biogaasijaamadele

MEIE HOOLIME LOOMADE TERVISEST

Tel 506 1500 ● e-mail teknest@teknest.ee

www.teknest.ee

EESTI LIHAVEISEKASVATAJATE ÜHISTU

- Elusloomade kokkuost
- Nuum- ja tapaloomad (sh piimaveised)
- Transport

Asume Valgamaal
Karjatnurmes

Helista ja küsi lisa:
Rando, 512 8770
Viktoria, 5661 4996

info@veis.ee

Sinu partner loomade turustamisel aastast 2015

33. Parimad jõudluskontrollikarjad rasva- ja valgutoodangu järgi

(Välja on toodud EHF, EPK, EK tõugu lehmade keskmised toodangud)

Best dairy herds by fat and protein yield

Jrk. nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Toodang aastalehma kohta Production per cow					
					piima milk kg	rasva fat %	rasva fat kg	valku protein %	valku protein kg	r+v f+p kg
Karja suurus 3–100 lehma Herd size 3–100 cows										
1	Vahur Kuresson	Lääne-Viru	EHF	9	12 225	4,72	577	3,60	440	1016
2	Varudi Lihaveis OÜ	Lääne-Viru	Kokku	74	11 451	4,62	529	3,53	404	933
			EPK	1	8927	4,29	383	3,49	312	694
			EHF	73	11 489	4,63	531	3,53	405	937
3	OÜ Luige Farmer	Rapla	EHF	87	12 339	3,98	491	3,54	436	927
4	Valmaotsa Farmer OÜ	Tartu	EHF	54	12 864	3,84	494	3,36	432	926
5	Osaühing Pihla	Hiiu	Kokku	28	10 804	4,58	495	3,71	401	895
			EPK	5	10 271	4,72	485	3,77	387	872
			EHF	16	12 055	4,41	532	3,65	439	972
			EK	7	8310	4,99	415	3,87	322	737
6	Purtse Farm OÜ	Ida-Viru	EHF	98	11 646	4,19	488	3,38	394	882
7	Lagendi OÜ	Pärnu	EHF	57	11 428	3,98	455	3,48	398	853
8	Osaühing Ruusa Farmer	Põlva	Kokku	61	10 423	4,60	480	3,56	372	851
			EPK	8	9608	4,56	438	3,73	358	796
			EHF	53	10 570	4,60	486	3,54	374	860
9	Sunda talu	Rapla	EHF	65	11 267	4,11	463	3,32	374	838
10	Enn Aren	Viljandi	Kokku	29	11 454	3,78	433	3,44	394	827
			EPK	8	11 655	3,76	438	3,46	403	841
			EHF	21	11 372	3,79	431	3,44	391	822
11	Osaühing Vaigu Farm	Viljandi	Kokku	59	11 368	3,83	435	3,38	384	820
			EPK	5	10 719	4,21	451	3,53	378	829
			EHF	54	11 434	3,79	434	3,37	385	819
12	Osaühing Vingi Suurtalu	Viljandi	EHF	37	10 470	4,17	437	3,55	372	809
13	Tõnise-Baldespordi talu	Rapla	EHF	23	10 950	3,91	428	3,39	371	799
14	Osaühing Väluste PL	Viljandi	Kokku	43	11 127	3,82	425	3,32	369	795
			EPK	8	10 881	3,99	434	3,38	368	802
			EHF	36	11 179	3,79	423	3,31	370	793
15	Rommelgamaa OÜ	Harju	Kokku	62	11 095	3,77	418	3,40	377	795
			EPK	1	14 358	2,83	406	3,26	468	873
			EHF	55	11 465	3,73	428	3,38	388	816
			EK	6	7118	4,58	326	3,70	263	589
16	Valgesoo Agro OÜ	Põlva	Kokku	46	10 728	3,99	428	3,40	365	793
			EPK	4	11 333	3,77	427	3,41	386	813
			EHF	41	10 749	4,00	430	3,40	366	795
17	OÜ Udumäe	Viljandi	EHF	58	10 477	4,01	420	3,49	365	786
18	Liisupiim OÜ	Lääne-Viru	EHF	59	11 344	3,59	408	3,33	377	785

33. ...järg
...continued

Jrk. nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Toodang aastalehma kohta Production per cow					
					piima milk kg	rasva fat %	valku protein kg	r+v f+p kg		
19	Helme Noorloom OÜ	Valga	Kokku	21	10 754	3,81	409	3,43	369	778
			EPK	13	10 707	3,88	416	3,46	370	786
			EHF	8	10 827	3,69	400	3,38	366	765
20	Siilaku Agro OÜ	Võru	Kokku	38	10 153	4,13	420	3,53	358	778
			EPK	29	9935	4,14	411	3,55	353	764
			EHF	9	10 879	4,13	449	3,47	378	827
21	Heigo Heinsalu Uuetoa talu	Rapla	EHF	68	10 446	4,03	421	3,39	354	775
22	Marelle Tombandi Soone talu	Lääne-Viru	Kokku	35	11 518	3,47	400	3,25	374	774
			EPK	4	11 567	3,54	410	3,46	400	810
			EHF	31	11 512	3,46	399	3,22	371	770
23	Merle Kaarelsoni Kallapa talu	Pärnu	EHF	96	11 022	3,63	400	3,34	368	768
24	Vastse-Kuuste Põllumajanduse OÜ	Põlva	Kokku	91	10 154	4,04	410	3,52	357	767
			EPK	29	9506	4,17	396	3,59	341	737
			EHF	61	10 461	3,99	417	3,49	365	782
25	Kengo talu	Tartu	EHF	23	10 593	3,99	422	3,16	335	757
26	Indrek Kaarelson	Pärnu	EHF	6	11 192	3,44	385	3,22	360	745
27	Vahnama talu	Pärnu	EHF	26	10 802	3,59	388	3,28	355	743
28	Sooaluste Veis OÜ	Rapla	EHF	16	10 209	3,84	392	3,38	345	737
29	Millap OÜ	Lääne-Viru	Kokku	86	9378	4,33	406	3,42	321	727
			EPK	29	8884	4,29	381	3,46	307	688
			EHF	57	9629	4,35	419	3,41	328	747
30	Virila talu	Tartu	Kokku	52	9724	4,00	389	3,43	334	723
			EPK	38	9362	4,02	376	3,45	323	699
			EHF	14	10 672	3,96	423	3,40	363	786
31	Ivaski talu	Võru	EHF	41	9619	4,22	406	3,27	314	720
32	Lau Raja talu	Rapla	Kokku	69	9585	4,07	390	3,38	324	714
			EPK	5	9000	4,16	375	3,44	310	684
			EHF	60	9850	4,07	401	3,38	332	733
			EK	3	5487	4,10	225	3,58	196	421
33	Põllusmaa Talu OÜ	Lääne	EHF	23	10 022	3,74	375	3,34	335	710
34	OÜ Uue Oidremaa	Pärnu	EHF	58	10 191	3,69	376	3,22	328	704
35	Jäätmaa talu	Lääne-Viru	EHF	38	9135	4,22	386	3,46	316	701
36	Regina Tiik	Lääne-Viru	EHF	22	9536	3,93	375	3,39	323	698
37	Järvamaa Rakenduslik Kolledž	Järva	Kokku	92	9496	4,02	382	3,32	315	696
			EPK	56	9653	4,03	389	3,36	325	714
			EHF	30	10 264	3,97	407	3,23	332	739
			EK	4	3247	4,33	141	3,40	110	251
38	Mändaluse talu	Pärnu	EHF	3	9308	4,20	391	3,25	303	694

33. ...järg
...continued

Jrk. nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Toodang aastalehma kohta Production per cow					
					piima milk kg	rasva fat %	rasva fat kg	valku protein %	valku protein kg	r+v f+p kg
39	Osaühing Anikoorma	Pärnu	EHF	100	9433	4,02	379	3,30	312	690
40	Kuldsaare OÜ	Pärnu	Kokku	26	9168	4,12	378	3,41	313	690
			EPK	1	7686	4,39	338	3,81	293	631
			EHF	25	9228	4,11	379	3,40	313	693
41	Tiina Neeve OÜ	Võru	Kokku	35	8619	4,41	380	3,56	307	687
			EPK	27	8325	4,44	370	3,58	298	668
			EHF	9	9525	4,32	411	3,50	333	745
42	Risti Mati talu	Rapla	EHF	25	9847	3,56	351	3,40	335	686
43	Osaühing Vanetae	Tartu	EHF	34	9258	3,94	365	3,46	321	685
44	Madis Altmann	Pärnu	EHF	10	9931	3,54	352	3,29	327	678
45	Ravling OÜ	Pärnu	EHF	50	8919	4,13	369	3,44	306	675
46	Mart Kalluste	Võru	Kokku	18	8534	4,30	367	3,43	293	659
			EPK	5	8202	4,86	398	3,59	294	693
			EHF	12	8672	4,07	353	3,37	292	646
47	Lihamägi OÜ	Järva	Kokku	17	8956	3,86	346	3,44	308	654
			EHF	16	9339	3,85	360	3,44	321	681
			EK	1	2157	4,79	103	3,80	82	185
48	Muusika talu	Harju	EHF	11	8474	4,09	346	3,57	303	649
49	Hüpandi talu	Lääne-Viru	EHF	39	8675	3,97	345	3,41	296	640
50	Aviksaare talu	Jõgeva	EHF	64	8164	4,30	351	3,53	288	639

33. ...järg
...continued

Jrk. nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Toodang aastalehma kohta Production per cow					
					piima milk kg	rasva fat %	valku protein kg	r+v f+p kg		
Karja suurus üle 100 lehma <i>Herd size over 100 cows</i>										
1	Osaühing Kaiu LT	Rapla	EHF	834	14 818	3,96	587	3,43	509	1096
2	Peri Põllumajanduslik OÜ	Põlva	Kokku	817	14 449	3,86	558	3,39	490	1048
			EPK	122	12 904	4,02	519	3,50	452	971
			EHF	695	14 722	3,84	565	3,37	497	1061
3	Ülejõe Piim OÜ	Lääne-Viru	Kokku	495	13 953	4,05	566	3,39	473	1039
			EPK	1	14 650	4,34	635	3,50	512	1148
			EHF	494	13 952	4,05	566	3,39	473	1039
4	Kabala Agro Osaühing	Järva	EHF	603	13 873	4,09	567	3,37	467	1034
5	Osaühing Kohala SF	Lääne-Viru	Kokku	632	13 762	4,09	563	3,42	470	1033
			EPK	1	11 554	4,51	521	3,50	404	925
			EHF	631	13 766	4,09	563	3,42	470	1033
6	Kõljala Põllumajanduslik Osaühing	Saare	Kokku	786	14 417	3,57	514	3,48	502	1016
			EPK	35	12 712	3,75	477	3,64	463	940
			EHF	751	14 495	3,56	516	3,48	504	1020
7	Aksiaselts Väätša Agro	Järva	EHF	2637	14 043	3,87	543	3,34	470	1013
8	OÜ Valgu Farmer	Rapla	EHF	118	12 589	4,55	573	3,48	438	1011
9	Osaühing Raikküla Farmer	Rapla	EHF	996	12 570	4,52	569	3,46	435	1004
10	Osaühing Põlva Agro	Põlva	EHF	1236	14 005	3,83	536	3,33	467	1002
11	Valjala Põllumajanduslik Osaühing	Saare	Kokku	267	14 136	3,60	509	3,48	492	1001
			EPK	40	13 076	3,84	502	3,59	470	971
			EHF	226	14 325	3,56	511	3,46	496	1006
12	Miiaste Põllumajanduslik OÜ	Põlva	Kokku	222	13 732	3,91	537	3,38	464	1001
			EPK	21	12 231	4,06	497	3,47	424	921
			EHF	201	13 890	3,90	541	3,37	468	1009
13	OÜ Järvakandi Farmer	Rapla	EHF	114	12 651	4,49	568	3,42	432	1001
14	Osaühing Estonia	Järva	EHF	2091	13 864	3,85	534	3,35	465	999
15	Aksiaselts Väandra	Pärnu	EHF	1369	13 557	3,91	529	3,44	466	995
16	Osaühing Härjanurme Mõis	Jõgeva	Kokku	1135	12 839	4,33	556	3,41	438	994
			EPK	5	12 653	4,71	596	3,39	429	1025
			EHF	1129	12 841	4,33	556	3,41	438	994
17	JK Otsa Talu Osaühing	Lääne-Viru	Kokku	436	14 308	3,59	514	3,34	478	992
			EPK	5	12 315	3,97	488	3,58	441	929
			EHF	431	14 333	3,59	514	3,34	479	993
18	Osaühing Allika Farmer	Rapla	EHF	119	12 498	4,45	556	3,47	434	990
19	Aksiaselts Risti Agro	Järva	Kokku	504	13 962	3,72	519	3,36	470	989
			EPK	2	13 536	2,98	404	3,32	449	853
			EHF	502	13 963	3,72	520	3,36	470	990

33. ...järg
...continued

Jrk. nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Toodang aastalehma kohta Production per cow					
					piima milk kg	rasva fat %	rasva fat kg	valku protein %	valku protein kg	r+v f+p kg
20	OÜ Kure Mõis	Tartu	Kokku	803	13 404	3,97	532	3,39	454	986
			EPK	61	12 148	4,15	504	3,50	425	929
			EHF	742	13 508	3,95	534	3,38	456	991
21	Osäühing Vändra Vara	Pärnu	EHF	152	13 277	3,95	524	3,46	460	984
22	Vao Agro Osäühing	Lääne-Viru	EHF	596	13 720	3,71	508	3,42	469	978
23	Osäühing Vetiku S.T.	Lääne-Viru	EHF	814	12 481	4,40	549	3,44	429	977
24	Osäühing Köpu PM	Viljandi	Kokku	682	12 871	4,11	529	3,47	447	976
			EPK	521	12 501	4,16	520	3,51	439	959
			EHF	161	14 070	3,96	557	3,37	474	1031
25	Osäühing Hiiumaa Agro	Hiiumaa	Kokku	241	12 364	4,27	528	3,60	445	973
			EHF	241	12 364	4,27	528	3,60	445	973
			EK	1	3285	4,81	158	4,07	134	292
26	Laekvere Agro OÜ	Lääne-Viru	Kokku	174	13 593	3,84	521	3,32	451	972
			EPK	4	12 148	4,07	494	3,35	407	901
			EHF	170	13 624	3,83	522	3,32	452	974
27	Mäo Põllumajandusühistu	Järva	Kokku	521	12 034	4,51	543	3,50	421	965
			EPK	17	12 200	4,46	544	3,52	430	974
			EHF	503	12 035	4,52	544	3,50	421	965
28	Osäühing Hummuli Agro	Valga	Kokku	949	13 341	3,92	522	3,31	442	964
			EPK	1	13 023	3,99	520	3,59	468	987
			EHF	949	13 341	3,92	522	3,31	442	964
29	Kärla Põllumajandusühistu	Saare	Kokku	445	14 556	3,17	462	3,44	501	962
			EPK	1	11 939	4,04	482	3,53	421	904
			EHF	444	14 571	3,17	462	3,44	501	963
30	Väimela Põllumajanduse Osäühing	Valga	EHF	274	13 577	3,80	516	3,28	445	961
31	Osäühing Mangeni PM	Viljandi	Kokku	1856	13 273	3,79	502	3,46	459	961
			EPK	2	13 391	3,82	512	3,48	466	978
			EHF	1854	13 273	3,79	502	3,46	459	961
32	OÜ Halinga	Pärnu	Kokku	1747	12 679	4,19	531	3,38	429	960
			EPK	1	12 794	2,91	372	3,44	440	811
			EHF	1746	12 679	4,19	531	3,38	429	960
33	Aktsiaselts Adavere Agro	Jõgeva	EHF	530	13 588	3,73	507	3,32	452	958
34	Osäühing Laekvere PM	Lääne-Viru	Kokku	220	13 430	3,81	512	3,31	444	956
			EPK	2	14 454	3,84	555	3,34	483	1038
			EHF	218	13 419	3,81	512	3,31	444	955
35	Osäühing Paistevälja	Järva	EHF	416	13 249	3,77	499	3,43	455	954
36	Osäühing Heseka	Lääne-Viru	Kokku	152	13 359	3,82	510	3,31	442	952
			EPK	2	11 057	4,24	469	3,35	370	839
			EHF	150	13 388	3,81	510	3,31	443	954

33. ...järg
...continued

Jrk. nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aastalehmi Cows	Toodang aastalehma kohta Production per cow					
					piima milk kg	rasva fat %	rasva fat kg	valku protein %	valku protein kg	r+v f+p kg
37	Paunvere Agro OÜ	Jõgeva	Kokku	847	13 159	3,83	505	3,40	447	952
			EPK	41	12 299	3,76	463	3,45	424	887
			EHF	806	13 203	3,84	507	3,40	448	955
38	Osaühing Eikla Agro	Saare	Kokku	264	14 189	3,25	461	3,46	491	951
			EPK	1	11 654	4,24	494	3,83	446	940
			EHF	263	14 204	3,24	461	3,46	491	952
39	OÜ Pae Farmer	Rapla	Kokku	987	13 307	3,73	497	3,37	449	946
			EPK	10	11 082	3,73	413	3,42	379	793
			EHF	977	13 330	3,73	498	3,37	449	947
40	AS Tartu Agro	Tartu	Kokku	1281	13 120	3,79	498	3,42	448	946
			EPK	251	11 769	3,94	464	3,54	416	880
			EHF	1030	13 449	3,76	506	3,39	456	962
41	OÜ Sarapiku Farm	Rapla	EHF	123	13 223	3,89	514	3,25	430	944
42	OÜ Nigula Piim	Lääne	EHF	542	12 490	4,04	504	3,52	440	944
43	Osaühing Weiss	Pärnu	Kokku	1414	13 075	3,96	518	3,26	426	943
			EPK	1	9629	3,71	358	3,46	333	691
			EHF	1413	13 076	3,96	518	3,25	426	943
44	Osaühing Kaarli Farm	Lääne-Viru	EHF	467	12 298	4,08	502	3,52	433	936
45	AS Peetri Põld ja Piim	Järva	EHF	1026	13 453	3,59	483	3,36	452	935
46	Osaühing Varudi Mõis	Lääne-Viru	Kokku	254	11 442	4,59	526	3,54	405	931
			EPK	20	10 456	4,64	485	3,66	383	868
			EHF	234	11 526	4,59	529	3,53	407	936
47	OÜ Sadala Piim	Jõgeva	Kokku	1291	11 471	4,64	533	3,45	396	929
			EPK	288	10 617	4,74	503	3,60	383	885
			EHF	1003	11 715	4,62	541	3,42	400	942
48	AT & MK OÜ	Põlva	Kokku	187	12 260	4,02	493	3,52	432	925
			EPK	32	11 710	4,06	476	3,60	421	897
			EHF	155	12 374	4,01	497	3,51	434	930
49	Diner Osaühing	Lääne-Viru	EHF	369	13 065	3,69	482	3,38	442	924
50	OÜ Männiku Piim	Tartu	EHF	391	12 869	3,71	478	3,46	446	924

Piimaveiste geneetiline hindamine

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS (EPJ) teostab lüpsikarja jõudluse, välimiku, udara tervise, sigivuse, poegimise ja tootliku aja tunnuste geneetilise hindamise kolm korda aastas, kasutades jõudluse ja udara tervise tunnuste hindamisel nn juhuslike regressioonikordajatega BLUP kontrollpäeva loomamudelit (KPM), välimiku, sigivuse ja poegimise tunnuste hindamisel BLUP loomamudelit (LM) ning tootliku aja hindamisel programmi "Survival Kit". 1998. a veebruarist alates osaleb EPJ rahvusvahelises pullide hindamises (Interbull) eesti holsteini tõu baasil hinnatud pullide jõudlustunnuste ja 2001. a maist ka udara tervise tunnuste hindamisandmetega ning alates 2004. a maist Interbulli punaste tõugude grupis eesti punase tõu baasil hinnatud pullide hindamisandmetega. 2006. a kevadest alates osaleb EPJ välimikutunnuste rahvusvahelises hindamises holsteini tõugude grupis.

2025. aastal avaldati geneetilise hindamise tulemused koos Interbulli rahvusvahelise hindamise tulemustega 1. aprillil, 12. augustil ja 2. detsembril. Pulli hindamistulemused avalikustatakse, kui hindamises on pullil vähemalt 20 tüdarta vähemalt kolmes karjas ja hindamistulemuste usaldusväärsus on vähemalt 70%. Pulli jõudlustunnuste ja välimikutunnuste Interbulli hindamise tulemused importpullidele on ametlikud rahvusliku hindamise tulemuste puudumisel või tingimusel, et hindamistulemuste usaldusväärsus on väiksem kui 70%. Udara tervise tunnuste Interbulli hindamise tulemused on ametlikud siis, kui jõudlustunnuste Interbulli hindamise tulemused on ametlikud.

BLUP-kontrollpäeva loomamudeli kasutamise tingimused veiste jõudlustunnuste aretusväärtuste hindamisel

2025. a 3. hindamine

Tõud	eesti holstein (EHF), eesti punane (EPK)			
Hinnatavad tunnused	piim (kg), rasv (kg), valk (kg) Rasva- ja valgusisalduse aretusväärtused arvutatakse järgmiselt: EHF $AVrasva\% = (AVrasv * 100 - AVpiim * 3,80) / (AVpiim + 11394)$ $AVvalgu\% = (AVvalk * 100 - AVpiim * 3,36) / (AVpiim + 11394)$ EPK $AVrasva\% = (AVrasv * 100 - AVpiim * 4,05) / (AVpiim + 9609)$ $AVvalgu\% = (AVvalk * 100 - AVpiim * 3,49) / (AVpiim + 9609)$ Valemities olevad konstandid väljendavad hinnatavate baasaasta lehmade 2. laktatsiooni toodangu keskmisi näitajaid.			
Geneetilised parameetrid: h²	tunnus	1. lakt.	2. lakt.	3. lakt.
	piim (kg)	0,53	0,35	0,34
	rasv (kg)	0,52	0,36	0,36
	valk (kg)	0,51	0,38	0,38
Andmed	1., 2. ja 3. laktatsiooni kuni 15 esimese kontroll-lüpsi andmed			
Andmete sobivuse tingimused	poegimise vanus:	1. laktatsioonil	20–42 kuud	
		2. laktatsioonil	30–56 kuud	
		3. laktatsioonil	44–75 kuud	
	kontroll-lüpsi aeg:	5 < lüpsipäevi ≤ 305		
	1. kontroll-lüpsi aeg:	5 < lüpsipäevi < 100		
Lehmad	kõik lehmad, kelle 1. poegimise aeg ≥ 1. jaanuar 1995. a ja kellel on vähemalt 1. laktatsiooni kahe esimese kontroll-lüpsi andmed ning isa ja ema andmed on teada.			
Pullid	kõik pullid, kelle tütreid on hindamises.			
Mudel	$y = KKL + f(LP) + f(pe) + f(a) + e$ y – lehma kontrollpäeva toodang; KKL – karja kontrollpäev * lüpsisageduse fikseeritud efekt vastavalt esimesele ning ühiselt teisele ja kolmandale laktatsioonile; f(LP) – lüpsipäevade arvu fikseeritud efekt konkreetse poegimisvanuse * poegimisesoon * poegimisvahemik * poegimisaasta * tõug * laktatsioon grupis; f(a) ja f(pe) – juhuslike regressioonikordajatega lüpsipäeva funktsioonid lehma aditiivgeneetilise ning püsiva keskkonnaefekti kirjeldamiseks; e – mitteseletatav jääkefekt			
Hindamise meetod	Ühe tunnuse mitme laktatsiooni (andmetega) juhuslike regressioonikordajatega BLUP kontrollpäeva loomamudel järgmiste tunnustega: 1. laktatsiooni toodang; 2. laktatsiooni toodang; 3. laktatsiooni toodang.			
Geneetiline alus	Lehmade ja pullide aretusväärtused korrigeeritakse geneetilise baasi moodustavate aastatel 2016 kuni 2020 sündinud lehmade aretusväärtuse keskmise võrra, mille tulemusel geneetilise baasi lehmade keskmine aretusväärtus = 0.			
Aretusväärtuste esitamine	Iga tunnuse aretusväärtus on 1., 2. ja 3. laktatsiooni aretusväärtuste keskmine. Suhteline piimajõudluse aretusväärtus SPAV väljendatakse punktides, kehtestades keskmiseks 100 punkti ja standardhälbeks 12 punkti ning arvutatakse: EHF SPAV = 100 + 0,132 * AVrasv + 0,528 * AVvalk EPK SPAV = 100 + 0,103 * AVrasv + 0,619 * AVvalk			
Avaldamine	Avaldatakse pullid, kellel ≥ 20 tüdarta ≥ 3 karjas ja kelle hindamistulemuste usaldusväärsus on vähemalt 70%.			

Genetic Evaluation for Dairy Cattle in Estonia

Breeding values for production, conformation, udder health, fertility, calving and longevity traits for bulls and cows in Estonia are estimated by Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS three times per year. Breeding value estimation takes place for Estonian Holstein Cattle and Estonian Red Cattle jointly using for production and udder health traits the BLUP random regression test day animal model (RR2DM). Breeding values for fertility, calving and conformation traits are estimated using the BLUP animal model (AM). Breeding values for longevity traits are estimated using program package "Survival Kit".

Our data for Estonian Holstein Cattle have been included in Interbull (International Bull Evaluation Service) evaluation for production traits since February 1998, for udder health traits since May 2001 and for conformation traits since May 2006. Evaluation data for Estonian Red Cattle have been included to the Interbull Red Dairy Cattle evaluation for production and udder health traits since May 2004.

In 2025 the publication dates of national results together with Interbull results co-ordinated with Interbull Centre were April 1, August 12 and December 2. National proofs of bull with min. reliability 70% will be published, when bull has at least 20 daughters in at least three herds in the evaluation. Interbull proofs for production and conformation traits for foreign bulls are official unless national proofs with min. reliability 70% are available. Interbull proofs for udder health traits are official together with Interbull proofs for production traits.

Genetic Evaluation for Yield Traits Facts on Estimation of Breeding Values December 2025

Breed	Estonian Holstein (EHF), Estonian Red (ER)				
Traits evaluated	Milk, fat and protein yield (kg); fat and protein concentration (%) proofs are calculated from respective yield trait proofs EHF: $BV_{fat_content} = (BV_{fat} * 100 - BV_{milk} * 3.80) / (BV_{milk} + 11394)$ $BV_{protein_content} = (BV_{protein} * 100 - BV_{milk} * 3.36) / (BV_{milk} + 11394)$ ER: $BV_{fat_content} = (BV_{fat} * 100 - BV_{milk} * 4.05) / (BV_{milk} + 9609)$ $BV_{protein_content} = (BV_{protein} * 100 - BV_{milk} * 3.48) / (BV_{milk} + 9609)$				
Number of lactations included in the evaluation	Up to 15 test day records of 1 st , 2 nd and 3 rd lactation				
Genetic parameters applied	Heritabilities:	Lactation:	1 st	2 nd	3 rd
		milk yield	0.53	0.35	0.34
		fat yield	0.52	0.36	0.36
		protein yield	0.51	0.38	0.38
Inclusion and extension of records	Age at calving:	1 st lactation:	20–42 months		
		2 nd lactation:	30–56 months		
		3 rd lactation:	44–75 months		
	Test day date:	between 5 and 305 days in milk			
	1 st test day date:	between 5 and 100 days in milk			
Cows	All cows with 1 st calving ≥ 01-jan-1995 and at least first two test day records and identified sire and dam				
Sire categories	All identified sires				
Method of evaluation	Single Trait Multi-Lactation Random Regression Test Day BLUP Animal Model				
Environmental effects	Fixed: Herd test day – milking frequency effects for 1 st lactation and combined 2 nd and 3 rd lactation, fixed lactation curves defined by lactation * calving age * calving season * calving interval * calving year * breed Random: Permanent environmental effects within each lactation				
Use of genetic groups	Fixed genetic groups for unknown parents are defined separately for Estonian versus foreign ancestry according to sex and year of birth				
Expression of genetic evaluations	Estimated breeding values (EBV) for milk, fat and protein (kg), fat and protein merit (%) as average EBV from lactation 1 to 3 Relative breeding values (RBV) for production index SPAV with mean of 100 and SD of 12 points, combining breeding values of milk, fat and protein quantity by relative economic weights of 0:1:4 for EHF and combining breeding values of milk, fat and protein quantity by relative economic weights of 0:1:6 for ER				
Genetic base	EEBV: All cows born in years 2016–2020 RBV: All cows by breeds born in years 2016–2020				
Minimum requirements for publication of sire proofs	20 daughters in 3 herds with min. reliability 70%				

34. Pullide aretusväärtuste keskmised sünniaastate järgi

Estimated breeding values (EBV) of sires by year of birth

Sünniaasta Year of birth	Eesti punane <i>Estonian Red</i>								Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>							
	pullide arv no. of sires	keskmise aretusväärtus EBV						SPAV RBV milk	SSAV RBV SCC	pullide arv no. of sires	keskmise aretusväärtus EBV					
		piima milk kg	rasva fat kg	rasva fat %	valgu protein kg	valgu protein %	SPAV RBV milk				SSAV RBV SCC	piima milk kg	rasva fat kg	rasva fat %	valgu protein kg	valgu protein %
2003	15	-437	-18	+0,00	-16	+0,00	88	93	87	-476	-16	+0,03	-20	-0,03	87	88
2004	16	-309	-10	+0,03	-10	+0,01	93	95	86	-592	-17	+0,06	-18	+0,02	88	88
2005	12	-471	-22	-0,03	-20	-0,04	86	98	65	-394	-12	+0,03	-14	+0,00	91	90
2006	13	-135	-1	+0,05	-5	+0,00	97	96	62	-189	-13	-0,05	-10	-0,03	93	91
2007	23	+140	-6	-0,11	-3	-0,08	98	98	44	-176	-12	-0,04	-8	-0,02	94	94
2008	8	-344	-3	+0,13	-11	+0,01	93	108	52	-244	-11	-0,01	-12	-0,03	92	90
2009	13	-213	-6	+0,04	-12	-0,05	92	92	80	-199	-12	-0,03	-11	-0,03	93	92
2010	15	-293	-5	+0,09	-6	+0,05	96	97	82	-263	-7	+0,04	-6	+0,02	96	94
2011	16	-77	-7	-0,03	-5	-0,02	97	95	89	-78	-5	-0,01	-4	-0,01	97	97
2012	24	-220	-1	+0,09	-2	+0,06	99	93	68	+251	+6	-0,02	+7	-0,01	105	102
2013	11	-350	-9	+0,05	-4	+0,09	97	99	99	+214	+6	-0,01	+6	+0,00	104	103
2014	17	-7	-1	+0,00	+2	+0,02	101	105	87	+318	+9	-0,02	+11	+0,01	107	104
2015	12	-404	+3	+0,23	+0	+0,17	101	103	110	+534	+22	+0,02	+23	+0,05	115	110
2016	14	-58	+17	+0,21	+17	+0,20	112	108	87	+540	+26	+0,05	+24	+0,05	116	112
2017	14	-429	+4	+0,24	+5	+0,21	103	103	98	+650	+36	+0,10	+30	+0,07	121	113
2018	10	-425	+12	+0,32	+9	+0,26	107	114	103	+734	+37	+0,08	+35	+0,08	123	116
2019	14	-358	+11	+0,29	+8	+0,23	106	100	75	+641	+43	+0,16	+35	+0,12	124	115
2020	6	-373	+7	+0,25	+4	+0,19	104	109	34	+615	+48	+0,21	+34	+0,12	124	118

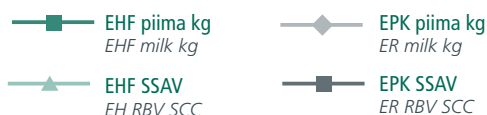
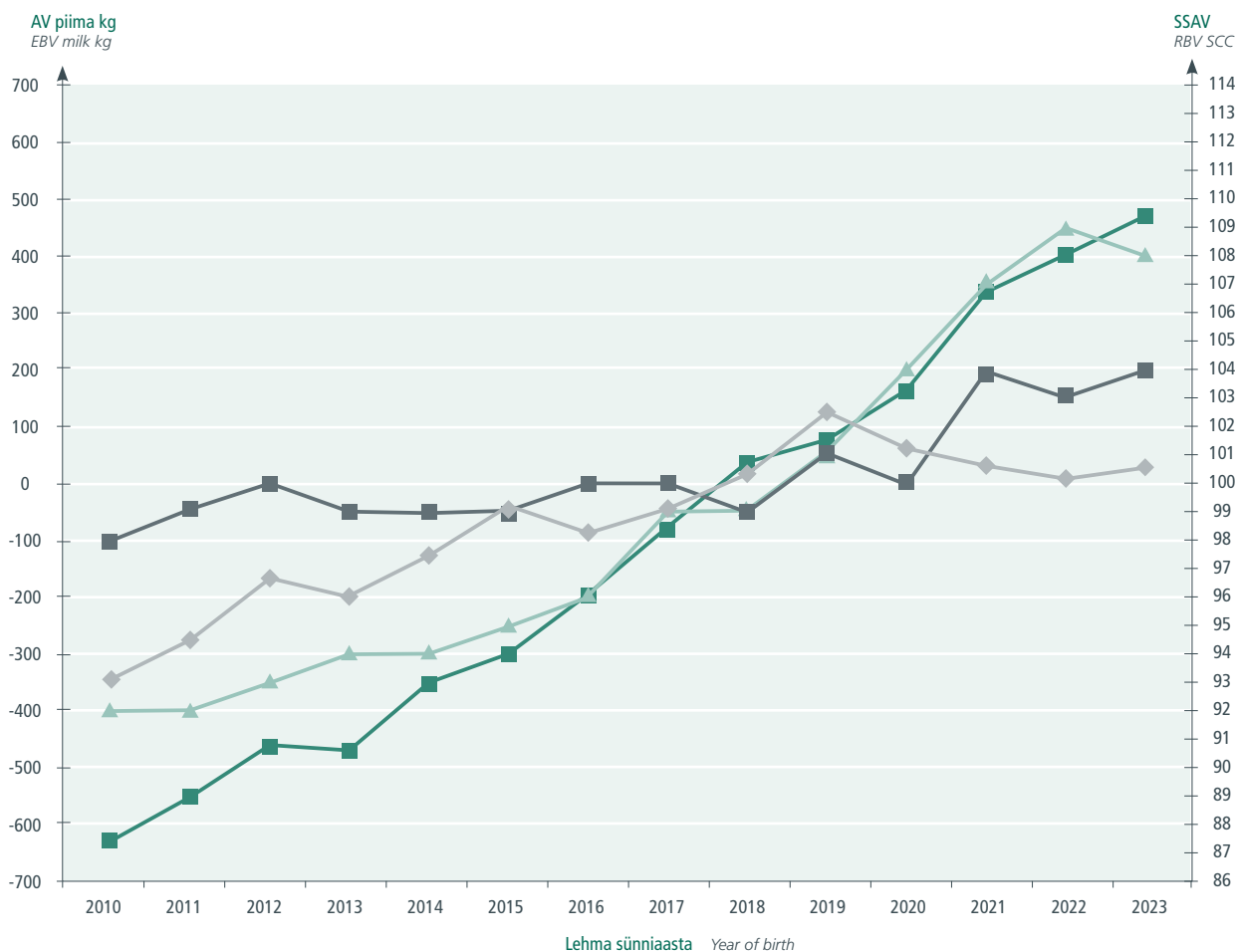
35. Lehmade aretusväärtuste keskmised sünniaastate järgi

Estimated breeding values (EBV) of cows by year of birth

Sünniaasta Year of birth	Eesti punane <i>Estonian Red</i>								Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>							
	lehmade arv no. of cows	keskmise aretusväärtus EBV						SPAV RBV milk	SSAV RBV SCC	lehmade arv no. of cows	keskmise aretusväärtus EBV					
		piima milk kg	rasva fat kg	rasva fat %	valgu protein kg	valgu protein %	SPAV RBV milk				SSAV RBV SCC	piima milk kg	rasva fat kg	rasva fat %	valgu protein kg	valgu protein %
2010	4836	-343	-13	+0,01	-15	-0,03	89	98	21988	-633	-22	+0,02	-23	-0,01	85	92
2011	4851	-281	-12	+0,00	-13	-0,04	90	99	21828	-551	-18	+0,03	-20	-0,01	87	92
2012	4875	-166	-8	-0,01	-10	-0,04	93	100	21999	-461	-17	+0,01	-17	-0,01	89	93
2013	4456	-199	-7	+0,02	-9	-0,02	94	99	20985	-470	-16	+0,02	-17	-0,01	89	94
2014	3774	-129	-6	+0,00	-7	-0,02	95	99	21574	-351	-13	+0,01	-13	-0,01	91	94
2015	3721	-38	-4	-0,02	-4	-0,02	97	99	22096	-299	-12	+0,00	-12	-0,01	92	95
2016	3391	-85	-4	+0,00	-5	-0,01	97	100	21821	-193	-10	-0,02	-9	-0,02	94	96
2017	3051	-45	-3	-0,01	-3	-0,01	98	100	22845	-79	-3	+0,00	-3	+0,00	98	99
2018	2770	+14	-1	-0,01	+0	-0,01	100	99	23249	+37	-1	-0,01	+0	-0,01	100	99
2019	2279	+125	+5	+0,01	+5	+0,02	104	101	22930	+76	+2	+0,00	+3	+0,00	102	101
2020	2549	+62	+6	+0,04	+6	+0,04	104	100	24295	+164	+11	+0,04	+9	+0,03	106	104
2021	2438	+32	+8	+0,08	+6	+0,06	105	104	23164	+335	+17	+0,04	+14	+0,03	110	107
2022	2074	+11	+9	+0,10	+7	+0,08	106	103	22541	+402	+24	+0,08	+19	+0,05	113	109
2023	996	+30	+14	+0,14	+10	+0,10	108	104	14868	+470	+27	+0,08	+22	+0,06	115	108

36. Lehmade piimatoodangu ja udara tervise keskmine aretusväärtus tõugude järgi

Genetic trend in milk yield and udder health traits of cows by breed

37. Karjasolevate lehmade keskmised aretusväärtused laktatsioonide kaupa

Average EBVs of milking cows within lactation in Estonia

Laktatsioon Lactation	Eesti punane <i>Estonian Red</i>								Eesti holstein <i>Estonian Holstein</i>							
	lehmade arv no. of cows	keskmise aretusväärtus EBV						lehmade arv no. of cows	keskmise aretusväärtus EBV							
		piima milk kg	rasva fat kg	valgu protein %	SPAV RBV milk	SSAV RBV SCC	piima milk kg		rasva fat kg	valgu protein %	SPAV RBV milk	SSAV RBV SCC				
1.	1926	-369	-6	+0,11	-8	+0,06	95	101	14 350	+274	+20	+0,09	+15	+0,05	111	107
2.	2574	-220	-2	+0,08	-3	+0,05	98	102	21 478	+308	+19	+0,07	+15	+0,05	111	108
≥3.	5081	-269	-6	+0,06	-7	+0,03	95	102	32 140	+83	+7	+0,04	+6	+0,03	104	106
Kokku Total	9581	-276	-5	+0,07	-6	+0,04	96	102	67 968	+195	+14	+0,06	+11	+0,04	107	106

Lihaveiste jõudluskontrolli näitajad

Results of beef performance recording

38. Loomade arv lihaveiste jõudluskontrollis 31.12.2025

No. of animals in beef performance recording

Tõug Breed	Puhtatõulised <i>Purebred</i>			Ristandid <i>Crossbred</i>			Kokku <i>Total</i>		
	veiseid kokku cattle total	ammlehmi suckler cows	lehmikuid heifers	veiseid kokku cattle total	ammlehmi suckler cows	lehmikuid heifers	veiseid kokku cattle total	ammlehmi suckler cows	lehmikuid heifers
Aberdiin-angus <i>Ab</i>	5857	2392	2272	3320	1501	1189	9177	3893	3461
Akviteeni hele <i>Ba</i>	247	80	101	503	231	156	750	311	257
Aubrak <i>Au</i>	58	48	9	5	2	1	63	50	10
Belgia sinine <i>Bb</i>				51	10	16	51	10	16
Dexter <i>De</i>				23	6	10	23	6	10
Gallovei <i>Ga</i>	261	112	94	90	36	20	351	148	114
Hereford <i>Hf</i>	2168	942	824	2511	1109	903	4679	2051	1727
Limusiin <i>Li</i>	3181	1211	1167	3470	1329	1312	6651	2540	2479
Piemont <i>Pi</i>				32	13	10	32	13	10
Saler <i>Sa</i>	68	25	21	259	55	109	327	80	130
Simmental <i>Si</i>	1106	576	342	1578	833	495	2684	1409	837
Šarolee <i>Ch</i>	1677	793	564	1684	786	604	3361	1579	1168
Šoti mägiveis <i>Hc</i>	1087	418	369	366	75	162	1453	493	531
Tirooli hall <i>Gr</i>	166	159	5	160	12	76	326	171	81
Valge šorthorn <i>Ws</i>				9		5	9		5
Wagyu <i>Wa</i>	106	34	37	192	23	69	298	57	106
Kokku <i>Total</i>	15 982	6790	5805	14 253	6021	5137	30 235	12 811	10 942

39. Lihaveiste arv tõugude viisi maakondades

No. of beef cattle of different breeds by counties

Maakond County	Karjade arv No. of herds	Lihaveiste arv <i>No. of beef cattle</i>																
		Aberdiin-angus <i>Ab</i>	Akviteeni hele <i>Ba</i>	Aubrak <i>Au</i>	Belgia sinine <i>Bb</i>	Dexter <i>De</i>	Gallovei <i>Ga</i>	Hereford <i>Hf</i>	Limusiin <i>Li</i>	Piemont <i>Pi</i>	Saler <i>Sa</i>	Simmental <i>Si</i>	Šarolee <i>Ch</i>	Šoti mägiveis <i>Hc</i>	Tirooli hall <i>Gr</i>	Valge šorthorn <i>Ws</i>	Wagyu <i>Wa</i>	Kokku <i>Total</i>
Harju	39	1919					48	384	140			32	324	71			40	2958
Hiiu	20	548	8		1		25	160	21			75	460	99			65	1462
Ida-Viru	11	272	133					103	557			24		28			5	1122
Jõgeva	10	160			2		136	2	74			79	63			9	72	597
Järva	13	530	8	1	1	1	4	63	61	5	161	166	108	56	5		3	1173
Lääne	27	619	105					385	408	26		172	483	184				2382
Lääne-Viru	50	703	182		41		1	334	1003			632	354	62	1			3313
Põlva	12	53	28					121	1219		26	7	75	15				1544
Pärnu	55	1499	86		1	22	47	249	1564	1	1	475	217	156			109	4427
Rapla	18	486	1	7				18	283			38	258	14			1	1106
Saare	66	972	37	38			27	1199	420			367	425	386	316			4187
Tartu	18	616	17					176	399					322			2	1532
Valga	26	258	48				4	1058	428			1	207					2004
Viljandi	14	173	61				48	367				105	147	53				954
Võru	28	369	53		5		11	60	74			33	410	447	7	4	1	1474
Kokku <i>Total</i>	407	9177	750	63	51	23	351	4679	6651	32	327	2684	3361	1453	326	9	298	30 235

40. Lihaveiste jõudluskontrolli näitajad

Results of beef performance recording

Tõug Breed		Sünnimass <i>Birth weight</i>				200 päeva mass <i>200-day weight</i>						365 päeva mass <i>365-day weight</i>					
		puhtatõulised <i>purebred</i>		ristandid <i>cross-breed</i>		puhtatõulised <i>purebred</i>			ristandid <i>cross-breed</i>			puhtatõulised <i>purebred</i>			ristandid <i>cross-breed</i>		
		arv <i>no.</i>	keskmine mass, kg <i>average weight, kg</i>	arv <i>no.</i>	keskmine mass, kg <i>average weight, kg</i>	arv <i>no.</i>	keskmine mass, kg <i>average weight, kg</i>	ööp. juurdekasv sünd-200 p. g <i>average daily gain birth-200 days, g</i>	arv <i>no.</i>	keskmine mass, kg <i>average weight, kg</i>	ööp. juurdekasv sünd-200 p. g <i>average daily gain birth-200 days, g</i>	arv <i>no.</i>	keskmine mass, kg <i>average weight, kg</i>	ööp. juurdekasv 200-365 p. g <i>average daily gain 200-365 days, g</i>	arv <i>no.</i>	keskmine mass, kg <i>average weight, kg</i>	ööp. juurdekasv 200-365 p. g <i>average daily gain 200-365 days, g</i>
Aberdiin-angus	lehmikud <i>heifers</i>	1173	37	640	37	488	252	1074	154	244	1033	273	356	705	122	352	716
	pullikud <i>young bulls</i>	1252	38	632	39	689	270	1155	241	273	1167	109	422	1012	65	416	965
Akviteeni hele	lehmikud <i>heifers</i>	45	40	137	37	21	280	1194	36	268	1142	14	436	930	5	418	838
	pullikud <i>young bulls</i>	50	44	126	40	21	299	1275	51	312	1355	13	475	1196	3	468	953
Aubrak	lehmikud <i>heifers</i>	3	41	1	32												
	pullikud <i>young bulls</i>	8	44	2	40	3	282	1192									
Belgia sinine	lehmikud <i>heifers</i>			13	43												
	pullikud <i>young bulls</i>			25	46												
Gallovei	lehmikud <i>heifers</i>	36	32	13	33												
	pullikud <i>young bulls</i>	41	34	25	33							10	274	384	2	448	1115
Hereford	lehmikud <i>heifers</i>	495	40	462	40	257	229	944	105	238	983	168	345	635	46	337	681
	pullikud <i>young bulls</i>	546	43	490	42	349	256	1066	157	255	1063	70	412	876	39	364	839
Limusiin	lehmikud <i>heifers</i>	690	43	780	41	381	238	973	261	237	967	187	358	756	153	337	754
	pullikud <i>young bulls</i>	665	45	801	43	410	266	1105	309	259	1065	160	418	1003	141	358	822
Piemont	lehmikud <i>heifers</i>			3	44				6	229	916						
	pullikud <i>young bulls</i>			8	44				2	197	743						
Saler	lehmikud <i>heifers</i>	10	40	32	36	3	261	1148	1	266	1180						
	pullikud <i>young bulls</i>	8	39	43	36										1	556	1441
Simmental	lehmikud <i>heifers</i>	181	40	292	39	105	272	1162	22	271	1166	48	427	872	39	380	593
	pullikud <i>young bulls</i>	185	41	291	43	91	297	1281	69	308	1325	8	573	1378	24	548	1378
Šarolee	lehmikud <i>heifers</i>	376	45	434	43	226	268	1118	113	279	1177	49	399	811	17	344	676
	pullikud <i>young bulls</i>	379	47	408	46	242	297	1248	157	301	1274	43	548	1350	7	356	687
Šoti mägiveis	lehmikud <i>heifers</i>	64	30	48	29	2	121	463									
	pullikud <i>young bulls</i>	44	31	41	29	1	142	560	1	87	270	1	242	567			
Tirooli hall	lehmikud <i>heifers</i>	1	39	59	42				9	242	998						
	pullikud <i>young bulls</i>			57	43				6	258	1066				1	412	782
Valge šorthorn	lehmikud <i>heifers</i>			5	35												
	pullikud <i>young bulls</i>			4	34												
Wagyu	lehmikud <i>heifers</i>	14	31	23	37	14	178	750	14	254	1109	14	256	592	8	311	539
	pullikud <i>young bulls</i>	10	31	35	41	12	192	802	13	283	1239	11	238	385	10	385	781

41. Lihaveiste taastootmisnäitajad

Reproduction traits of beef cattle

Tõug Breed	Poegimisi Calvings total	Elusalt sündinud vasikaid Calves born alive		Surnult sündinud vasikaid Stillbirths			Aborte Abortions	Ammlehmade vanus esimesel poegimisel, k Age at 1st calving, m	Poegimisvahemik, p Calving interval, d	Karjasolevate ammlehmade vanus 31.12 Average age of suckling cows 31.12	
		lehm- vasikad female	pull- vasikad male	lehm- vasikad female	pull- vasikad male	%				a, k Y, M	lakt. lact.
Aberdiin-angus Ab	3643	1787	1866	34	55	2,4	8	31,1	415	6 a 5 k	3,8
Akviteeni hele Ba	317	162	157	1	7	2,4	1	33,0	405	7 a 4 k	4,5
Aubrak Au	15	5	10					37,5	401	7 a 10 k	3,5
Belgia sinine Bb	11	9	3				1		365	9 a 9 k	7,1
Dexter De	4	2	2							5 a 2 k	3,0
Gallovei Ga	126	56	69		2	1,6		39,7	425	8 a 2 k	4,3
Hereford Hf	2069	1002	1056	28	27	2,6	4	33,5	408	6 a 7 k	3,9
Limusiin Li	2553	1250	1276	23	49	2,8	3	34,2	409	6 a 7 k	3,9
Piemont Pi	12	4	9					29,0	398	5 a 11 k	3,7
Saler Sa	61	30	27		2	3,4	2	36,6	369	4 a 11 k	2,2
Simmental Si	1392	725	719	7	19	1,8	1	33,2	434	6 a 11 k	4,2
Šarolee Ch	1494	779	757	10	25	2,2		30,7	415	6 a 7 k	4,0
Šoti mägiveis Hc	286	150	133	3	1	1,4		44,1	496	8 a 10 k	3,8
Tiroomi hall Gr	145	76	74	2	5	4,5	1	31,0	447	9 a 6 k	5,6
Wagyu Wa	44	21	24					34,1	346	4 a 3 k	1,9
Kokku Total	12 172	6058	6182	108	192	2,4	21	32,4	416	6 a 7 k	3,9

42. Ammlehmade karjast väljamineku põhjused

Culling reasons of suckling cows

Tõug Breed	Vanus Age		Madal piimikus Low milkability		Sigimis- probleemid Fertility problems		Udarahaigused ja vead Udder diseases		Raske poegimine Calving difficulties		Jäsemete haigused ja vead Feet problems		Muud haigused Other diseases		Halb iseloom Temperament		Muud põhjused Other reasons		Kokku Total	
	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%		
Aberdiin-angus Ab	30	8,2	7	1,9	51	14,0	26	7,1	18	4,9	37	10,2	23	6,3	15	4,1	116	31,9	323	
Akviteeni hele Ba	1	2,6			1	2,6	3	7,7	2	5,1			1	2,6	2	5,1	29	74,4	39	
Aubrak Au					1	33,3			1	33,3	1	33,3							3	
Belgia sinine Bb			1	25,0			1	25,0									2	50,0	4	
Gallovei Ga	4	30,8			1	7,7					3	23,1			2	15,4	3	23,1	13	
Hereford Hf	25	9,4	8	3,0	34	12,8	55	20,7	12	4,5	18	6,8	26	9,8	5	1,9	83	31,2	266	
Limusiin Li	28	10,9	7	2,7	23	8,9	21	8,2	29	11,3	10	3,9	17	6,6	18	7,0	102	39,7	255	
Piemont Pi															1	50,0	1	50,0	2	
Saler Sa															4	100,0	4	100,0	4	
Simmental Si	47	27,2	3	1,7	10	5,8	16	9,2	7	4,0	3	1,7	5	2,9	17	9,8	63	36,4	171	
Šarolee Ch	8	5,8	4	2,9	32	23,0	13	9,4	5	3,6	12	8,6	7	5,0	7	5,0	50	36,0	138	
Šoti mägiveis Hc	22	29,3			4	5,3	1	1,3	2	2,7	7	9,3	4	5,3	1	1,3	33	44,0	74	
Tiroomi hall Gr			1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					5	50,0	10	
Kokku Total	165	12,7	31	2,4	159	12,2	137	10,5	77	5,9	92	7,1	83	6,4	68	5,2	491	37,7	1303	
Keskmine vanus Avg. age																				
			11 a 10 k		8 a 3 k		8 a		7 a 7 k		6 a 3 k		7 a 11 k		7 a		6 a 2 k		7 a 3 k	

43. Parimad karjad noorloomade juurdekasvu järgi 2025. a

Herds with the best offspring daily gains in 2025

6 peamist tõugu, karjas 10 ja enam noorlooma ning kaalutud on vähemalt 80% noorloomadest.

Karjad on järjestatud pullikute 200 päeva juurdekasvu järgi.

6 main breeds, with 10 or more calves in the herd, and at least 80% of the calves have been weighed.

The herds are ranked by the 200-day daily gain of bull calves.

Tõug <i>Breed</i>	Omanik <i>Owner</i>	Maakond <i>County</i>	Loomade arv <i>No. of calves</i>		Keskmine sünnimass, kg <i>Avg. birth weight, kg</i>		Keskmine 200 päeva mass, kg <i>Avg. 200-day weight</i>		Ööp. juurdekasv sünd-200 p, g <i>Daily gain birth-200 d., g</i>	
			lehmikud <i>heifers</i>	pullikud <i>bull calves</i>	lehmikud <i>heifers</i>	pullikud <i>bull calves</i>	lehmikud <i>heifers</i>	pullikud <i>bull calves</i>	lehmikud <i>heifers</i>	pullikud <i>bull calves</i>
Aberdiin-angus <i>Ab</i>	Jalase Farmer OÜ	Rapla	4	6	40	39	338	355	1490	1579
	Müta Farm OÜ	Tartu	20	18	38	45	317	358	1399	1563
	Helme Lihaveis OÜ	Valga	24	24	39	43	292	331	1266	1445
	Lehemaa OÜ	Lääne	63	27	38	40	274	304	1182	1320
	Vilsi OÜ	Valga	42	34	37	40	285	299	1241	1298
Akviteeni hele <i>Ba</i>	Pariismar Osühing	Lääne-Viru	3	9	39	41	263	330	1118	1445
	Topi Tõukari OÜ	Pärnu	33	28	46	48	284	320	1193	1358
Hereford <i>Hf</i>	Paavo Kaleva	Lääne-Viru	18	9	45	50	273	316	1140	1328
	Tsura Talu OÜ	Valga	178	126	39	41	258	291	1092	1250
	Osühing Villa Mööbel	Lääne-Viru	17	11	40	41	281	284	1205	1210
	OÜ Viss	Saare	18	5	40	40	239	279	993	1195
	Peeter Kottisse Linajärve Lihaveisetalu	Põlva	22	6	44	46	259	284	1073	1192
Limusiin <i>Li</i>	Undama Tõnise OÜ	Hiiu	3	8	46	47	279	309	1163	1309
	Mõisaia Talu OÜ	Valga	30	13	47	51	265	307	1091	1278
	Osühing Teesoja	Hiiu	7	9	46	49	271	304	1123	1277
	OÜ Topi Mõis	Pärnu	132	129	42	44	271	298	1145	1268
	Osühing Saare Rantso	Pärnu	59	21	44	42	214	294	854	1263
Simmental <i>Si</i>	Pariismar Osühing	Lääne-Viru	53	43	39	40	267	309	1138	1347
	Lillevälja Loomakasvatus OÜ	Saare	28	13	44	51	284	308	1200	1289
	Piira Mahe OÜ	Lääne-Viru	103	47	39	40	268	267	1147	1132
Šarolee <i>Ch</i>	OÜ Talu ja Tulu	Pärnu	20	8	44	47	302	356	1291	1544
	Põllamäe Agro OÜ	Võru	12	3	48	46	290	355	1210	1543
	Pulli Talu OÜ	Põlva	10	7	43	46	271	346	1140	1498
	Undama Tõnise OÜ	Hiiu	14	11	46	47	284	334	1191	1432
	Peeter Kottisse Linajärve Lihaveisetalu	Põlva	38	12	46	49	276	331	1148	1413

44. Tootlikuimad ammlehmad karjades 2025. a

The most productive suckler cows in herds in 2025

6 peamist tõugu
6 main breeds

Jrk. Nr No.	Reg. nr Reg. No.	Tõug Breed	Omanik Owner	Maakond County	Vanus Age	Poegimiste arv No. of calvings	Võõrutatud vasikaid No. of weaned calves	Kaalutud võõrutatud vasikaid No. of weighed weaned calves	Vasikate 200 p. mass 200-day weight, kg
1	10161685	Aberdiin-angus <i>Ab</i>	Jane Mättik	Harju	19	17	17	13	270
2	12590278	Šarolee <i>Ch</i>	Osaühing Teesoja	Hiiu	14	13	15	11	305
3	12454112	Hereford <i>Hf</i>	Osaühing Teal Grupp	Pärnu	14	14	15	6	235
4	10561794	Hereford <i>Hf</i>	Heinamaa OÜ	Harju	14	14	15	4	308
5	1890684551	Šarolee <i>Ch</i>	Osaühing Ohtla Lihaveis	Lääne	14	13	14	9	282
6	10419373	Limusiin <i>Li</i>	FIE Villu Hansen	Pärnu	17	14	14	7	276
7	11597278	Limusiin <i>Li</i>	Osaühing Mooste Farmerid	Põlva	15	14	14	7	228
8	12100958	Limusiin <i>Li</i>	Osaühing Mooste Farmerid	Põlva	14	13	14	7	237
9	10969502	Hereford <i>Hf</i>	Urge Veis OÜ	Pärnu	15	13	14	6	251
10	12481590	Aberdiin-angus <i>Ab</i>	Osaühing Kolgaküla Tall	Harju	14	14	14	5	305
11	12719433	Šarolee <i>Ch</i>	OÜ Toomjürker	Saare	14	13	13	10	278
12	12592777	Šarolee <i>Ch</i>	Undama Tõnise OÜ	Hiiu	13	13	13	9	300
13	13655389	Aberdiin-angus <i>Ab</i>	Osaühing Kolgaküla Tall	Harju	13	13	13	7	318
14	8956217	Aberdiin-angus <i>Ab</i>	Koit Tikk Setukad ja Sarvilised	Hiiu	18	13	13	5	282
15	10064955	Simmental <i>Si</i>	Airi Külvet	Jõgeva	17	14	13	4	333

45. Kontrollitud põlvnemisega lehmade ja lehmikute arv karjas

Number of suckler cows and heifers with verified parentage in the herd

Jrk. Nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Lehmi/lehmikuid 31. dets. 2025 Cows/Heifers as of 31 Dec 2025	Põlvnemine kontrollitud Cows/Heifers with verified pedigree	
				Arv No.	%
1	Jane Mättik	Harju	204	160	78,4
2	Mittetulundusühing Saaremaa Puisniidud	Saare	15	11	73,3
3	Jõeääre Farm OÜ	Tartu	42	30	71,4
4	Aberdeen Top Genetics OÜ	Jõgeva	35	22	62,9
5	Koivakonna OÜ	Valga	297	186	62,6
6	Niiduveis OÜ	Lääne-Viru	18	11	61,1
7	Bulitko Tanel-Taavi	Harju	22	13	59,1
8	Mittetulundusühing Väikese Väina Loodushoid	Saare	14	8	57,1
9	Audru Polder MTÜ	Pärnu	17	9	52,9
10	OÜ Tihuse Turismitalu	Saare	187	97	51,9
11	Tsura Talu OÜ	Valga	231	113	48,9
12	Kuldranna Lihaveis OÜ	Pärnu	96	46	47,9
13	Teara OÜ	Saare	20	9	45,0
14	Müta Farm OÜ	Tartu	32	14	43,8
15	Saareõue OÜ	Pärnu	101	44	43,6
16	Vilsi OÜ	Valga	63	25	39,7
17	Osaühing Taveton	Rapla	130	50	38,5
18	Kiisa Agro OÜ	Tartu	16	6	37,5
19	Pärändkooslus OÜ	Saare	40	15	37,5
20	Sääse Tall OÜ	Harju	15	5	33,3
21	FT Eesti OÜ	Ida-Viru	203	66	32,5
22	OÜ Topi Mõis	Pärnu	254	77	30,3
23	Pille Grünberg	Pärnu	20	6	30,0
24	JK Panga OÜ	Lääne	41	12	29,3
25	Petri Lihaveis OÜ	Harju	108	31	28,7

46. Tõuraamatusse kantud pullide arv 2025. a

The number of breeding bulls entered in the herdbook in 2025

6 peamist tõugu
6 main breeds

Jrk. Nr No.	Sünnikari Birth herd	Maakond County	TR kantud pulle Bulls entered to herdbook	Tõug Breed
1	Tsura Talu OÜ	Valga	24	Hereford <i>Hf</i>
2	OÜ Topi Mõis	Pärnu	21	Limusiin <i>Li</i>
3	Jane Mättik	Harju	18	Aberdiin-angus <i>Ab</i>
4	Osaihing Ohtla Lihaveis	Lääne	10	Šarolee <i>Ch</i>
5	FT Eesti OÜ	Ida-Viru	9	Aberdiin-angus <i>Ab</i>
6	MTÜ Struugade Hooldus	Ida-Viru	7	Limusiin <i>Li</i>
7	Airi Külvet	Jõgeva	6	Aberdiin-angus <i>Ab</i>
8	Saareõue OÜ	Pärnu	6	Aberdiin-angus <i>Ab</i>
9	Piira Mahe OÜ	Lääne-Viru	5	Simmental <i>Si</i>
10	Vilsi OÜ	Valga	4	Aberdiin-angus <i>Ab</i>
11	Aberdeen Top Genetics OÜ	Jõgeva	4	Aberdiin-angus <i>Ab</i>
12	Kuldranna Lihaveis OÜ	Pärnu	3	Aberdiin-angus <i>Ab</i>
13	Topi Tõukari OÜ	Pärnu	3	Akviteeni hele <i>Ba</i>
14	Matka Farm OÜ	Ida-Viru	3	Akviteeni hele <i>Ba</i>
15	Heinamaa OÜ	Harju	3	Limusiin <i>Li</i>

47. Lineaarselt hinnatud lihaveded tõugude viisi 2025. a

Linearly scored beef cattle by breed in 2025

6 peamist tõugu
6 main breeds

Tõug Breed	Lineaarselt hinnatud lehma No. of scored suckler cows	Lineaarselt hinnatud pulle No. of scored bulls	Keskmine lehmade koondhinne Avg. score of suckler cows	Lehmade koondhinne min.–max. Suckler cows total score (min.–max.)	Keskmine pullide koondhinne Avg. score of bulls	Pullide koondhinne min.–max. Bulls total score (min.–max.)
Aberdiin-angus <i>Ab</i>	95	31	77,7	60-90	79,7	71-87
Akviteeni hele <i>Ba</i>	5	2	83,8	81-87	83,0	82-84
Hereford <i>Hf</i>	56	9	82,6	71-90	81,3	74-85
Limusiin <i>Li</i>	9	17	83,0	78-88	83,0	76-89
Simmental <i>Si</i>		4			79,3	75-82
Šarolee <i>Ch</i>	17	4	79,4	71-84	79,8	77-82

48. Lineaarselt hinnatud ammlehmad karjades 2025. a

Linearly scored suckler cows by herd in 2025

6 peamist tõugu
6 main breeds

Jrk. Nr No.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	2025. a lineaarselt hinnatud lehmad Scored suckler cows 2025		Karjasolevad ammlehmad 31. dets. 2025 Suckler cows in herd 31.12.2025		
				Arv No	Keskmine koondhinne Avg. score	Arv No	Lineaarselt hinnatud No. of scored animals	Keskmine koondhinne Avg. score
1	OÜ Topi Mõis	Pärnu	Limusiin <i>Li</i>	9	83,0	126	88	78,7
2	Tsura Talu OÜ	Valga	Hereford <i>Hf</i>	56	82,6	122	81	82,0
3	Kuldranna Lihaveis OÜ	Pärnu	Aberdiin-angus <i>Ab</i>	35	82,5	53	37	82,1
4	Nurmetu Charolais OÜ	Lääne-Viru	Šarolee <i>Ch</i>	15	80,1	85	26	80,7
5	Osaihing Taveton	Rapla	Aberdiin-angus <i>Ab</i>	6	78,5	77	8	77,5
6	Jane Mättik	Harju	Aberdiin-angus <i>Ab</i>	16	76,8	110	38	80,3

PIIMAVOOLUPÕHINE LÜPSMINE VMS™ V300 SEERIALE

Lisa lüpsikiirust. Sujuvalt.

Sobib kõigi lüpsirobotitega
VMS™ V300

KAASA AITAB
DeLaval
Plus

✓ Uuenda
lüpsirobotit

✓ Lisa
lüpsikiirust

✓ Suurenda
lehmade
heaolu

YOUR
VMS™
YOUR
WAY

Uuenda lüpsirobotit VMS piimavoolupõhise lüpsmise tehnoloogia abil, et lüpsata lehma veelgi rohkem ja kiiremini. Pärast PureFlow™ meetodi abil nisade puhastamist ja lüpsiks ettevalmistamist rakendatakse lüpsi ajal nisa otstele püsiv lüpsivaakum. See toimib udaraveerandi põhiselt sõltuvalt iga lehma individuaalsest lüpsikiirusest. Tulemuseks saame kiirema lüpsi, mis on ka lehmale mugavam.

Kui soovid rohkem teada, kuidas piimavoolupõhise lüpsmise abil lüpsiroboti jõudlust parandada, vaata veebilehte delaval.com või võta ühendust oma DeLaval'i esindajaga.

delaval.com

 DeLaval

Aastasündmuste
kokkuvõte

Eesti Tõusigade Aretusühistu

Aretuse 2, 61406 Märja, Tartumaa

Tel: 501 0842

E-post: estpig@estpig.ee

ETSAÜ kuldijaam

60502 Vasula, Tartumaa

Tel: 735 2198, 501 1849

E-post: sperma@estpig.ee

Farmitarvikute
kataloog

liha.estpig.ee

100.estpig.ee

heaolu.estpig.ee

49. SEUROP klasside jagunemine tõuti lähtuvalt veresusest 2025

Distribution of SEUROP classes in 2025

Tõug <i>Breed</i>	Veresus <i>Beef blood %</i>	Rümpade arv <i>No. of scored carcasses</i>	Rümba mass, kg <i>Carcass weight, kg</i>	SEUROP määratud, arv <i>Scored carcasses</i>	SEUROP klassid, % rümpadest <i>Conformation grade (% of carcasses)</i>						Rasvasus <i>Fat grade</i>
					S	E	U	R	O	P	
Aberdiin-angus <i>Ab</i>	kõik <i>all</i>	587	295,4	553	0,2		2,9	45,2	44,5	7,2	2,3
Aberdiin-angus <i>Ab</i>	50-75%	152	319,6	143			4,9	49,7	43,4	2,1	2,8
Aberdiin-angus <i>Ab</i>	75-100%	381	300,4	361	0,3		2,2	48,5	41,8	7,2	2,2
Akviteeni hele <i>Ba</i>	kõik <i>all</i>	54	414,7	53		3,8	43,4	22,6	28,3	1,9	2,3
Akviteeni hele <i>Ba</i>	50-75%	17	419,0	16		6,3	37,5	31,3	18,8	6,3	2,8
Akviteeni hele <i>Ba</i>	75-100%	27	451,1	27		3,7	59,3	22,2	14,8		2,1
Aubrak <i>Au</i>	kõik <i>all</i>	1	259,6	1					100,0		1,0
Aubrak <i>Au</i>	75-100%	1	259,6	1					100,0		1,0
Belgia sinine <i>Bb</i>	kõik <i>all</i>	69	303,9	11				36,4	36,4	27,3	1,4
Belgia sinine <i>Bb</i>	50-75%	69	303,9	11				36,4	36,4	27,3	1,4
Gallovei <i>Ga</i>	kõik <i>all</i>	20	241,2	20			10,0	15,0	35,0	40,0	1,9
Gallovei <i>Ga</i>	75-100%	20	241,2	20			10,0	15,0	35,0	40,0	1,9
Hereford <i>Hf</i>	kõik <i>all</i>	429	294,9	408				42,2	45,1	12,7	2,7
Hereford <i>Hf</i>	50-75%	77	315,1	69				52,2	46,4	1,4	2,9
Hereford <i>Hf</i>	75-100%	286	308,1	274				47,8	44,5	7,7	2,8
Limusiin <i>Li</i>	kõik <i>all</i>	569	364,7	528	0,2	4,9	47,5	34,1	10,0	3,2	1,9
Limusiin <i>Li</i>	50-75%	121	350,2	114	0,9	1,8	23,7	58,8	14,9		2,2
Limusiin <i>Li</i>	75-100%	380	385,1	351		6,3	61,0	29,1	3,7		1,9
Piemont <i>Pi</i>	kõik <i>all</i>	8	282,8	5					100,0		1,5
Piemont <i>Pi</i>	50-75%	6	292,7	3					100,0		1,7
Piemont <i>Pi</i>	75-100%	1	275,0	1					100,0		1,0
Simmental <i>Si</i>	kõik <i>all</i>	217	317,9	207			15,0	49,3	30,0	5,8	2,2
Simmental <i>Si</i>	50-75%	133	317,0	125			17,6	53,6	26,4	2,4	2,2
Simmental <i>Si</i>	75-100%	50	357,5	48			18,8	56,3	22,9	2,1	2,2
Šarolee <i>Ch</i>	kõik <i>all</i>	187	326,0	177	0,6	1,1	14,1	40,1	29,4	14,7	2,2
Šarolee <i>Ch</i>	50-75%	69	340,6	65			9,2	53,8	32,3	4,6	2,4
Šarolee <i>Ch</i>	75-100%	79	362,5	73		1,4	26	41,1	19,2	12,3	2,2
Šoti mägiveis <i>Hc</i>	kõik <i>all</i>	87	213,1	71				19,7	43,7	36,6	1,9
Šoti mägiveis <i>Hc</i>	50-75%	12	149,3	8				12,5	12,5	75,0	1,5
Šoti mägiveis <i>Hc</i>	75-100%	62	236,1	50				22,0	56,0	22,0	2,0
Tirooli hall <i>Gr</i>	kõik <i>all</i>	1	272,0	1				100,0			2,0
Tirooli hall <i>Gr</i>	50-75%	1	272,0	1				100,0			2,0
Wagyu <i>Wa</i>	kõik <i>all</i>	15	382,0	15				80,0	20,0		3,1
Wagyu <i>Wa</i>	50-75%	14	380,9	14				78,6	21,4		3,1
Wagyu <i>Wa</i>	75-100%	1	398,0	1				100,0			3,0

Sigade jõudluskontrolli näitajad

Results of performance recording of pigs

50. Emiste seemendamise tulemused

Results of inseminations

Aasta Year	Farmide Farms	Aastaemiste keskmine arv Avg. no. of year-sows	Esmaseemendusi Sows at 1 st ins.	Seemendusi Inseminations	Ümberindluste Return to heat		Väljaminek pärast seemendust Culled after ins.	Vanus esmaseemendusel Age at 1 st ins.
	arv no.		%	arv no.	arv no.	%	%	päevi days
2021	28	386	16,7	29 573	3341	11,3	5,3	245
2022	25	354	16,2	24 228	2714	11,2	4,8	243
2023	24	358	18,9	23 967	2557	10,7	4,0	241
2024	23	387	18,6	24 544	2168	8,8	4,1	244
2025	21	385	15,9	22 057	2279	10,3	3,6	241

51. Emiste poegimistulemused

Results of farrowing

Aasta Year	Farmide Farms	Sündinud põrsaid kokku/pesak. Piglets total per litter	Elusalt sündinud põrsaid/pesak. Piglets born alive per litter		Aastaemise kohta sündinud Per sow per year		Vanus esmapoegimisel Age at 1 st farr.
	arv no.		nooremised gilts	vanaemised old sows	põrsaid kokku piglets born total	elusalt põrsaid piglets born alive	päevi days
2021	28	14,7	12,5	13,6	33,0	29,9	367
2022	25	14,9	12,5	13,7	33,7	30,5	366
2023	24	15,2	12,6	14,1	34,3	31,1	362
2024	23	15,5	13,0	14,3	35,3	31,9	363
2025	21	15,6	13,1	14,4	35,6	32,4	366

52. Emiste imetamisperioodi näitajad

Reproduction traits of sows

Aasta Year	Farmide Farms	Võõrutatud pesakondi aastaemise kohta Weaned litters per sow per year	Keskmine võõrutatud põrsaste arv Avg. no. of weaned piglets		Imikpõrsaste kaod Losses of suckling piglets	Imetamisperioodi pikkus Lactation	Vabaperioodi pikkus Dry period
	arv no.		pesakonnas per litter	aastaemise kohta per sow per year	%	päevi days	päevi days
2021	28	2,3	11,7	26,4	11,7	27,5	5,7
2022	25	2,3	11,8	27,1	11,7	27,7	5,7
2023	24	2,3	11,9	26,9	12,3	27,3	5,5
2024	23	2,3	12,2	28,0	11,9	27,5	5,3
2025	21	2,3	12,4	28,7	11,2	27,9	5,3

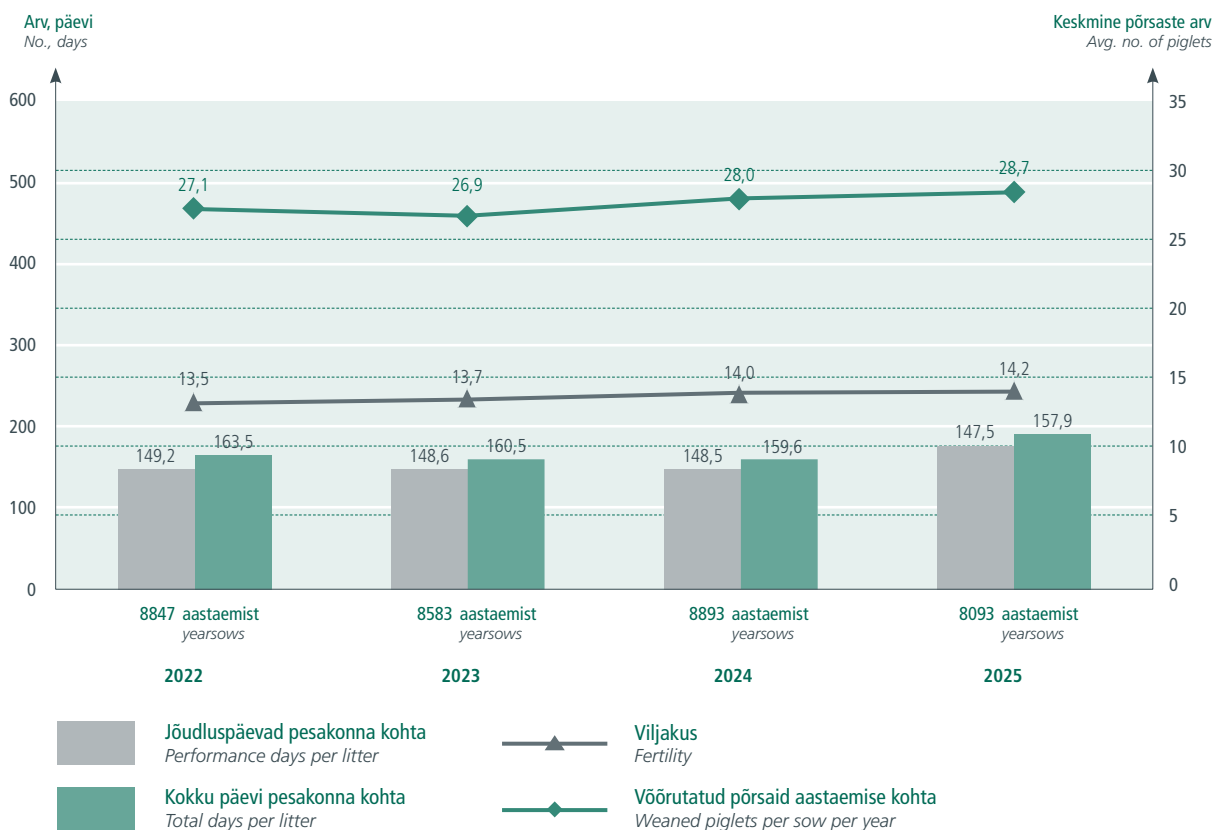
53. Emiste kasutamise efektiivsus

Sow using effectiveness

Aasta Year	Farmide Farms arv no.	Kasutamine väljaminekuni Using until culling				Päevad pesakonna kohta Days per litter					
		pesakondade arv no. of litters	kasutusaastat years	võõrutusest väljaminekuni, p days from weaning to culling	seemendusest väljaminekuni, p days from insemination to culling	kokku total	jõuduspäevi performance days	ebaproductiivseid päevi nonproductive days	ümberindluspäevi days from insemination to return	võõrutusest väljaminekuni, p days from weaning to culling	seemendusest väljaminekuni, p days from insemination to culling
2021	28	3,8	1,9	9,7	74,1	163,9	148,8	15,1	6,2	1,4	5,7
2022	25	4,1	2,0	8,2	67,7	163,5	149,2	14,3	5,9	1,3	4,7
2023	24	4,4	2,1	7,9	63,4	160,5	148,6	11,8	5,5	1,2	3,6
2024	23	4,5	2,1	7,2	66,2	159,6	148,5	11,1	4,5	1,1	3,9
2025	21	4,4	2,1	7,0	66,8	157,9	147,5	10,4	4,7	0,8	3,5

54. Emiste jõudlusnäitajad

Results of sow per year performance

55. Taastootmisnäitajad emise tõu järgi

Reproduction traits by breed of sow

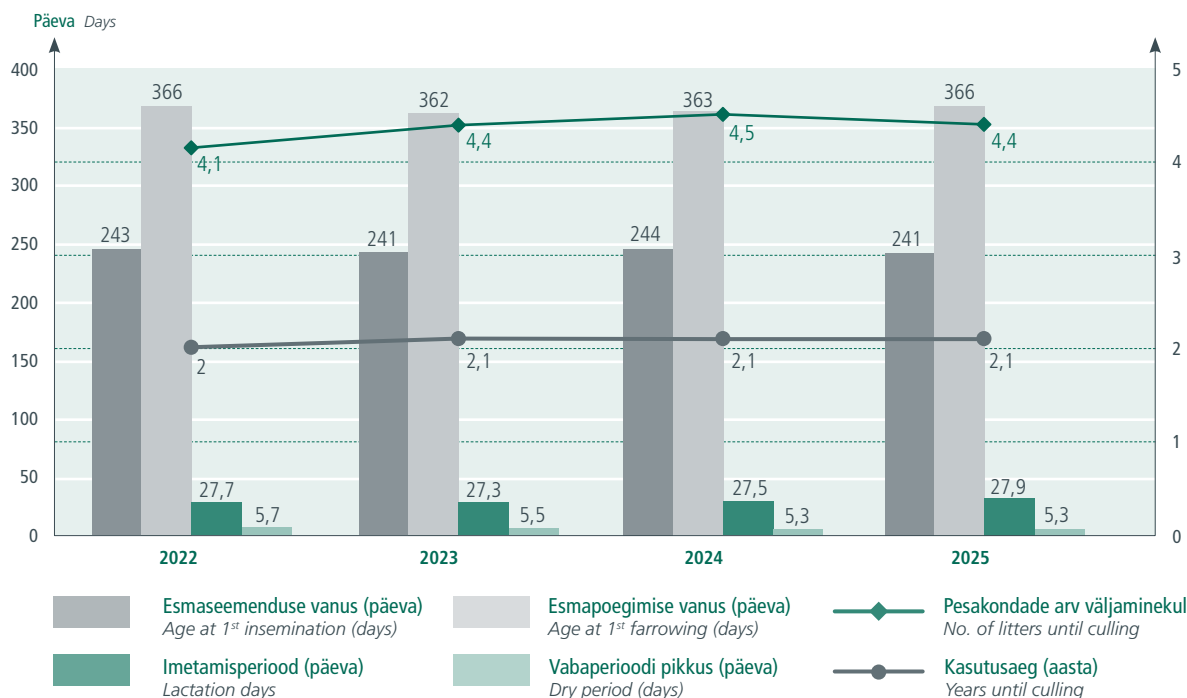
Emise tõug Breed of sow	Aastaemiste arv No. of sows per year	Põrsaid pesakonnas** No. of piglets per litter**	Elusalt sündinud põrsaid Piglets born alive					Võõrutatud põrsaid No. of weaned piglets				
			pesakonnas per litter	nooremise pesakonnas per gilt/litter	vanaemise pesakonnas per old sow/litter	aastaemise kohta per sow per year	Esmapoegimisvanus, p Age at 1 st farrowing, days	pesakonnas per litter	aastaemise kohta per sow per year	Imetamisperioodi pikkus, p Lactation days	Imikpõrsaste kaod, % Losses of suckling piglets	
L	923	14,7	13,3	12,5	13,4	30,6	365	12,1	29,2	27,1	10,5	
Y	1237	15,9	14,3	12,8	14,8	32,3	373	12,7	28,8	27,9	11,1	
D	31	11,5	10,3	10,3	10,3	23,0	375	9,2	21,5	27,0	9,5	
LxY	2661	16,1	14,8	13,5	15,1	34,5	364	13,0	30,3	27,4	10,8	
YxL	1720	15,6	14,2	13,3	14,4	32,5	359	12,6	28,8	28,2	9,5	
LxYL	1235	15,1	13,6	12,9	13,8	31,1	370	11,6	26,6	28,7	14,6	
YxLY	191	13,8	11,6	11,3	11,7	23,7	369	10,5	21,2	29,8	10,4	
YxYL*	2	16,8	14,2		14,2	28,0		12,7	30,0	28,7	9,0	
DxL*	7	13,9	12,2	13,0	11,7	27,3	369	12,4	26,0	28,4	8,2	
DxLY*	6	15,9	13,6	12,3	14	27,9	438	11,8	28,3	26,9	14,0	
Tõug teadmata Breed unknown	80	14,7	12,3	9,9	12,4	26,7	401	10,4	25,0	31,6	20,4	
Kokku Total	8093	15,6	14,2	13,1	14,4	32,4	366	12,4	28,7	27,9	11,2	

* Aastaemiste arv väike, tulemuste usaldusväärsus madal / Number of sow per year is small, reliability of results is low

** sh muumiad / incl. mummies

56. Majanduslikud näitajad emiste kasutamisel

Economic values in using sows

57. Karja suurus ja emiste kasutamine

Herd size and sow using

Karja suurus Herd size	Karjad Herds		Emised Sows		Elusalt sündinud pesakonna kohta Alive born piglets per litter	Võõrutatud põrsaid pesakonnas Weaned piglets per litter	Kasutamine väljaminekuni Using until culling	*Kunstliku seemenduse AI rate	Pesakondade arv väljaminekul No. of litters to culling
	emist sows	arv no.	%	arv no.					
0–100	1	4,8	7	0,1	10,3	8,7	1,1	100,0	1,5
101–200	1	4,8	195	2,8	12,2	10,8	1,1	53,0	2,3
201–300	8	38,1	1850	26,0	14,0	12,3	2,2	85,2	4,7
301–400	5	23,8	1924	27,0	14,0	12,0	2,0	51,1	4,0
401–500	2	9,5	935	13,1	13,7	12,3	2,2	100,0	4,4
> 500	4	19,1	2211	31,0	14,8	13,1	2,1	63,3	4,6

* Arvestatud seemendusjaamast ostetud ja/või imporditud spermat / Included sperm bought from AI station and/or imported sperm

58. Tiinestuvus

Conception rate of sows

Näitajad Traits	Seemenduste arv No. of inseminations			Tiinestuvus (%) Conception rate (%)			Poegimiste % Farrowing rate (%)			Elusalt sünd. põrsaid pesak. Alive born piglets per litter		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Kokku Total	23 730	24 251	21 890	83,1	85,1	84,7	81,4	83,3	83,4	13,7	14,0	14,2
Loomulik paaritus (LP) Natural service (NS)	53	12	39	56,6	91,7	82,1	54,7	91,7	86,5	13,8	12,4	14,9
Kunstlik seemendus (KS)* Artificial insemin. (AI)*	15 800	15 867	14 702	84,6	87,0	85,6	82,9	85,2	84,3	13,9	14,3	14,3
Esmaseemendus LP 1 st service by NS	19	3	15	68,4	100,0	100,0	68,4	100,0	100,0	12,8	9,3	14,9
Esmaseemendus KS 1 st service by AI	2410	2288	2022	79,3	84,4	79,2	77,2	82,9	77,9	12,6	13,1	13,1
2 ja rohkem pesakonda LP 2 and more litters NS	23	5	19	60,9	80,0	78,9	56,5	80,0	78,9	14,5	14,8	15,3
2 ja rohkem pesakonda KS 2 and more litters AI	12 841	13 179	12 194	86,5	88,1	87,6	84,8	86,3	86,3	14,2	14,5	14,5

* Arvestatud seemendusjaamast ostetud ja/või imporditud spermat / Included sperm bought from AI station and/or imported sperm
Arvestusperiood 1. september – 31. august / Data from September 1st to August 31st

59. Geneetiliselt hinnatud järglaste võrdlus

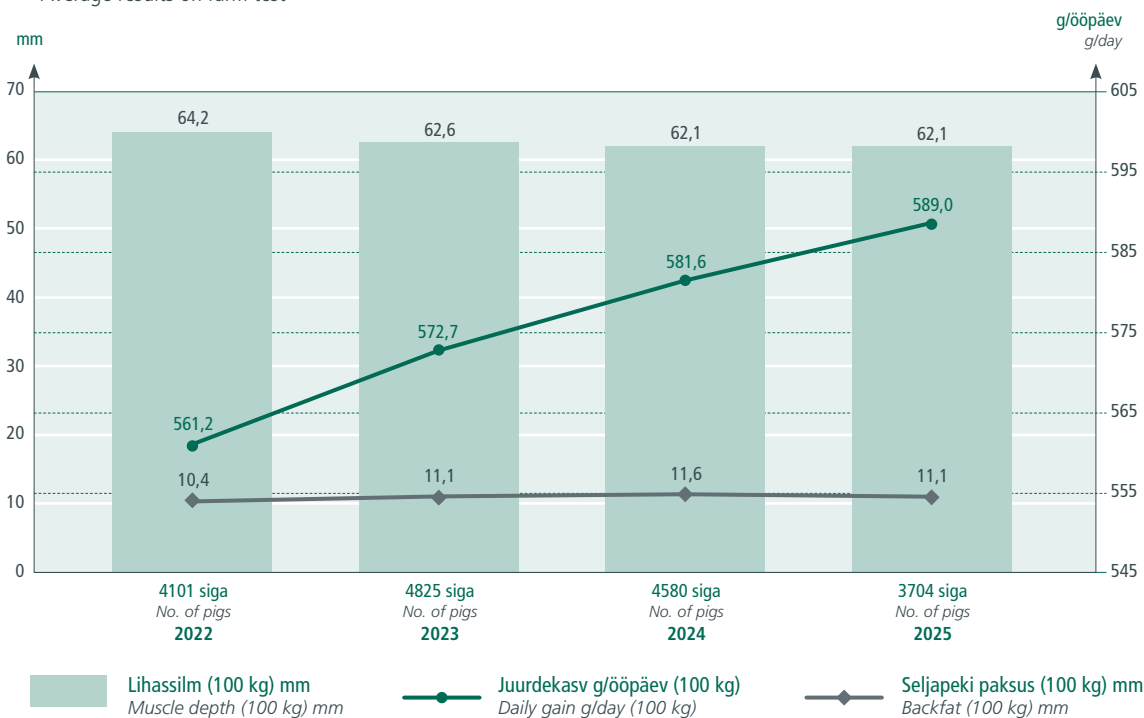
Comparison of genetically evaluated progeny

Tõug Breed	Seemendusjaama ja importkultide järglased IS and imported boars' offspring									Omakarja kultide järglased Own herd boars' offspring						
	arv no.	vanus testimisel, päeva test age, days	ööpäevane juurdekasv (100 kg), g avg. daily gain (100 kg), g	seljapeki paksus (100 kg), mm * backfat (100 kg), mm	lihassilma läbimõõt (100 kg), mm * muscle depth (100 kg), mm	T_indeks herd test index	jõudluse SAV performance RBV	viljakuse SAV fertility RBV	arv no.	vanus testimisel, päeva test age, days	ööpäevane juurdekasv (100 kg), g avg. daily gain (100 kg), g	seljapeki paksus (100 kg), mm * backfat (100 kg), mm	lihassilma läbimõõt (100 kg), mm * muscle depth (100 kg), mm	T_indeks herd test index	jõudluse SAV performance RBV	viljakuse SAV fertility RBV
L	268	185,8	571,5	9,4	63,3	111,1	117,2	128,6	7	179,9	562,6	7,6	58,8	112,0	108,5	118,5
Y	710	180,2	578,2	12,0	61,2	103,9	110,0	126,7	6	167,5	588,4	11,6	56,7	102,0	111,1	115,0
LxY	1408	176,2	606,3	11,1	61,9	106,9	113,6	128,8								
LxYL	442	195,5	551,5	11,1	64,2	108,9	114,5	128,3								
YxL	538	179,6	599,0	11,5	63,2	107,6	112,8	125,9	240	173,1	588,6	10,1	58,9	107,4	114,5	115,0
YxLY	51	188,2	550,9	11,4	59,8	105,2	108,2	123,6								
Kokku Total	3417	181,0	588,7	11,2	62,3	106,9	113,0	127,7	253	173,2	587,9	10,1	58,8	107,4	114,3	115,1

* Mõõdetud elusel vastavalt Piglog 105 meetodikale / Measured on live pig according to methodology of Piglog 105

60. Keskmised näitajad karjatestil

Average results on farm test

61. Keskmised näitajad karjatetil tõugude viisi

Avg. results of different breeds on farm test by breed

Puhtatõulised <i>Purebred</i>	Eesti maatõug (L)			Eesti suur valge (Y)			Djurok (D)		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
EMIKUD GILTS									
Testitute arv <i>No. of animals</i>	768	464	265	848	825	703	50	22	36
Seljapeki paksus (mm) <i>Backfat (mm)</i>	10,0	10,2	10,1	12,6	12,9	12,4	11,1	9,8	9,2
Lihassilm (mm) <i>Muscle depth (mm)</i>	65,7	65,3	65,1	61,5	62,0	62,2	63,6	64,5	65,0
Juurdekasv 100 kg (g/ööp) <i>Daily gain (g/d)</i>	578,0	576,0	567,0	553,0	572,0	578,0	641,0	699,0	681,0
Vanus testimisel (p) <i>Test age (d)</i>	183,1	183,5	187,0	187,0	182,6	180,0	161,6	146,3	153,1
KULDIKUD BOARS									
Testitute arv <i>No. of animals</i>	4	5	10	17	12	13	26	37	21
Seljapeki paksus (mm) <i>Backfat (mm)</i>	11,0	10,6	9,8	12,6	15,6	12,5	10,7	11,1	9,2
Lihassilm (mm) <i>Muscle depth (mm)</i>	66,3	67,6	65,6	63,0	65,1	61,5	63,0	61,4	64,5
Juurdekasv 100 kg (g/ööp) <i>Daily gain (g/d)</i>	604,0	721,0	673,0	605,0	690,0	583,0	674,0	727,0	708,0
Vanus testimisel (p) <i>Test age (d)</i>	174,5	146,8	150,0	176,8	162,0	181,9	155,8	143,9	146,1

Ristandid <i>Crossbred</i>	LxY ja YxL Emikud <i>gilts</i>			LxYL ja YxLY Emikud <i>gilts</i>			DxL Kuldikud <i>boars</i>		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Testitute arv <i>No. of animals</i>	2423	2368	2181	744	900	493	19	2	4
Seljapeki paksus (mm) <i>Backfat (mm)</i>	12,1	12,5	11,7	12,2	12,6	12,0	12,2	8,5	11,5
Lihassilm (mm) <i>Muscle depth (mm)</i>	64,1	63,8	63,4	67,5	65,9	64,0	68,2	68,5	68,3
Juurdekasv 100 kg (g/ööp) <i>Daily gain (g/d)</i>	588,0	592,0	596,5	540,0	564,0	551,5	544,0	612,0	626,0
Vanus testimisel (p) <i>Test age (d)</i>	180,4	180,2	177,1	200,7	190,5	191,8	196,4	180,0	173,0

62. Sigade rümpade näitajad tõugude viisi 2025. a

Pig carcass characteristics by breed 2025

Tõug <i>Breed</i>	LxY	LxYL	LxLY	YxLY	D***xLY	D***xYL
Kontrollitud järglaste arv <i>No. of measured progeny</i>	135,0	57,0	41,0	27,0	530,0	331,0
Tapmisvanus, päeva <i>Slaughter age, days</i>	165,8	177,0	170,2	177,6	156,9	174,8
Std. h. tapmisvanus <i>Slaughter age stdev</i>	13,1	15,4	7,9	1,9	12,5	9,1
Rümba mass, kg <i>Carcass weight, kg</i>	79,4	83,9	79,9	82,4	78,9	80,8
Std. h. rümba mass <i>Carcass weight stdev</i>	6,1	6,3	9,2	4,9	5,9	6,3
Rümbale taandatud arvutuslik juurdekasv, g/ööp <i>Carcass gain, g/d</i>	480,0	476,0	470,0	464,0	506,0	463,0
Std. h. rümba juurdekasv <i>Carcass gain stdev</i>	47,3	44,0	57,9	29,9	48,4	36,7
Rümba pikkus, cm <i>Carcass length, cm</i>	97,7	102,4	98,7	101,1	96,5	100,0
Std. h. rümba pikkus <i>Carcass length stdev</i>	3,1	2,6	4,9	2,0	3,1	2,6
Seljapekk 6.–7. roidelt, mm* <i>Backfat thickness, mm</i>	19,9	19,3	20,7	22,4	18,7	21,2
Std. h. seljapekk 6.–7. roidelt <i>Backfat thickness stdev</i>	4,7	3,8	4,2	2,2	4,0	4,0
Keskmine seljapeki paksus, mm** <i>Average backfat thickness, mm</i>	19,0	18,6	19,8	20,3	17,9	19,5
Std. h. keskmine seljapekk <i>Average backfat thickness stdev</i>	4,2	3,7	3,9	1,8	3,2	3,4
Tailiha % <i>Lean content, %</i>	58,6	58,6	58,4	57,5	59,0	58,1
Std. h. tailiha % <i>Lean content stdev</i>	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0	2,4
SEUROP klassid, % rümpadest <i>SEUROP classes, % of carcasses</i>						
S	34,8	38,6	24,4	11,0	40,2	23,4
E	57,1	50,9	68,5	74,2	55,3	69,0
U	8,1	10,5	7,1	14,8	4,5	7,6

* Mõõdetud rümba selja keskjoonelt / Measured from midline of the back of carcass

** Nelja mõõtmekeskmine / Average of four measurements

*** Segusperma / Mixed semen

Sigade geneetiline hindamine 2025

Hinnatavad tõud	eesti maatõug ja eesti suur valge ning nende omavahelised ristandid			
Hinnatavad tunnused	jõudlusel: seljapeki paksus (mm), lihassilm (mm), ööpäevane juurdekasv (g/ööp) viljakusel: elusalt sündinud põrsaste arv, surnult sündinud põrsaste arv, hukkunud imikpõrsaste arv, poegimisvahemik päevades, nisade arv karjatestil.			
Geneetilised parameetrid	jõudluse tunnus	h²	viljakuse tunnus	h²
	seljapeki paksus (mm)	0,28	elusalt sündinud põrsaste arv (esp)	0,12
	lihassilm (mm)	0,21	surnult sündinud põrsaste arv (ssp)	0,05
	ööpäevane juurdekasv (g)	0,06	hukkunud imikpõrsaste arv (hip)	0,06
			poegimisvahemik päevades (pgv)	0,02
			nisade arv karjatestil (nisad)	0,28
Efektid jõudluse hindamisel	sugu, tõug, hindamisgrupp, pesakond, testimismass, hinnatav loom			
Efektid viljakuse hindamisel	tõug, hindamisgrupp, emise ja kuldi tõu tüüp, seemendustüüp, pesakondade arv emisel, seemenduskult, emist mõjutav keskkond, hinnatav loom			
Hindamise meetod	BLUP - loomamudel			
Aretusväärtuste esitamine	Suhteline aretusväärtus SAV väljendatakse punktides, kehtestades baasloomade keskmiseks 100 punkti ja standardhälbeks 6 punkti. Jõudluse suhtelist aretusväärtust (J_SAV) ja viljakuse suhtelist aretusväärtust (V_SAV) hinnatakse eraldi. Koondaretusväärtuses (K_SAV) sisalduvad need mõlemad.			
	$J_SAV = [(K_{pekk} * AV_{pekk} + K_{lihas} * AV_{lihas} + K_{juurdekasv} * AV_{juurdekasv} - AV_{baasloom}) / S_{baasloom} * S] + 100$			
	$V_SAV = [(K_{esp} * AV_{esp} + K_{ssp} * AV_{ssp} + K_{hip} * AV_{hip} + K_{pgv} * AV_{pgv} + K_{nisad} * AV_{nisad} - AV_{baasloom}) / S_{baasloom} * S] + 100$			
Majanduslikud kaalud SAVs	J_SAV		V_SAV	K_SAV
	Seljapeki paksus	20%	esp	J_SAV 40%
	Lihassilma läbimõõt	40%	ssp	V_SAV 60%
	Ööpäevane juurdekasv	40%	hip	
			pgv	
			nisad	
Geneetiline alus	Emiste ja kultide aretusväärtused korrigeeritakse baasloomade aretusväärtuste keskmisele. Baasloomadeks on 2015. aastal sündinud sead.			
Avaldamine	Aretusväärtused hinnatakse ja avaldatakse igal nädalal.			

Genetic Evaluation for Pigs 2025

Breeds included	Landrace (L), Yorkshire (Y) and crossbreds			
Traits evaluated	for performance: backfat (mm), muscle depth (mm), daily gain (g) for fertility: piglets born alive, stillborn piglets, losses of suckling piglets, farrowing interval in days, teats at herd-test			
Genetic parameters applied	Performance traits	h²	Fertility traits	h²
	Backfat	0.28	Piglets born alive (BA)	0.12
	Muscle depth (mm)	0.21	Stillborn piglets (SB)	0.05
	Daily gain	0.06	Losses of suckling piglets (Loss)	0.06
			Farrowing interval in days (FI)	0.02
			Teats at herd-test (Teats)	0.28
Effects in the model for performance gen. eval.	sex, breed, herd-year-season groups, litter, weight on the test, animal			
Effects in the model for fert. gen. eval.	breed, herd-year-season groups, breed type of sow and boar, insemination type, no. of litters of sow, boar, permanent environment of sow, animal			
Method of evaluation	Multiple-trait BLUP Animal model			
Expression of genetic evaluations	Relative breeding values (RBV) with mean of 100 and std. dev. of 6 points, combining breeding values of evaluated traits. Relative breeding values for performance (P_RBV) and for fertility (F_RBV) are estimated separately. Total breeding value (T_RBV) contains both values.			
	$P_RBV = [(C_{backfat} * BV_{backfat} + C_{muscle} * BV_{muscle} + C_{daily\ g} * BV_{daily\ g} - BV_{base}) / S_{base} * S] + 100$			
	$F_RBV = [(C_{BA} * BV_{BA} + C_{SB} * BV_{SB} + C_{loss} * BV_{loss} + C_{FI} * BV_{FI} + C_{teats} * BV_{teats} - BV_{base}) / S_{base} * S] + 100$			
Quantity of relative economic weights	P_RBV		F_RBV	T_RBV
	Backfat	20%	BA	P_RBV 40%
	Muscle depth	40%	SB	F_RBV 60%
	Daily gain	40%	Loss	
			FI	
			Teats	
Genetic base	Breeding values of sows and boars are adjusted according to average of breeding values of base animals. Base animals are pigs born in 2015.			
Publication	Breeding values are estimated and published weekly.			

63. Seljapeki paksuse geneetiline trend tõugude viisi

Genetic trend of backfat by breed

64. Viljakuse geneetiline trend tõugude viisi

Genetic trend of fertility by breed

65. Juurdekasvu geneetiline trend tõugude viisi

Genetic trend of daily gain by breed

66. Hinnatud kultide ja emiste keskmised aretusväärtused

Avg. Estimated Breeding Values (EBV) of boars and sows

Sünniaasta Year of birth	Kuldid Boars						Emised Sows					
	arv no.	seljapeki paksuse AV backfat EBV mm	lihassilma AV muscle depth EBV mm	juurde- kasvu AV daily gain EBV g	jõudluse SAV performance RBV	viljakuse SAV fertility RBV	arv no.	seljapeki paksuse AV backfat EBV mm	lihassilma AV muscle depth EBV mm	juurde- kasvu AV daily gain EBV g	jõudluse SAV performance RBV	viljakuse SAV fertility RBV
	2016	107	-0,31	+0,70	+4,82	106,6	107,9	5092	-0,21	+0,29	-0,25	101,4
2017	87	-0,03	+0,83	+5,30	106,8	111,0	5980	-0,21	+0,53	+1,09	103,3	103,2
2018	56	+0,11	+0,52	+10,57	108,3	117,0	6122	-0,21	+0,65	+2,95	104,9	106,6
2019	36	+0,11	+0,68	+11,29	109,3	117,4	6158	-0,33	+0,82	+2,87	105,7	109,1
2020	72	+0,08	+0,73	+14,54	111,1	121,8	5532	-0,24	+0,82	+6,22	107,5	111,6
2021	49	+0,36	+0,41	+19,98	112,1	128,2	4518	-0,10	+0,91	+7,12	108,1	115,1
2022	55	+0,52	+0,44	+22,39	112,6	129,4	4554	+0,08	+0,82	+9,36	108,7	117,2
2023	54	+0,20	+0,20	+17,65	110,7	126,2	4665	+0,35	+0,79	+14,16	111,0	122,4
2024	45	+0,78	+0,59	+22,67	113,6	129,9	4031	+0,40	+0,75	+18,09	112,8	126,1
2025	21	+0,45	+1,02	+23,57	115,7	129,3	1772	+0,32	+0,69	+19,95	113,6	127,2

67. ETSÄÜ seemendusjaama kultide järglaste keskmised aretusväärtused

Avg. Estimated Breeding Values (EBV) of IS boars' progeny

Kuldi sünniaasta Year of birth of boar	Testitud järglaste arv No. of tested progeny	Seljapeki paksuse AV Backfat EBV mm	Lihassilma AV Muscle depth EBV mm	Juurdekasvu AV Daily gain EBV g	Jõudluse SAV Performance RBV	Viljakuse SAV Fertility RBV
2016	4395	-0,40	+0,65	+2,27	104,9	105,1
2017	4592	-0,43	+0,85	+2,27	105,8	109,3
2018	4151	-0,30	+0,75	+5,56	107,0	111,0
2019	4562	-0,15	+0,91	+6,78	108,0	114,1
2020	4025	+0,00	+0,94	+10,30	109,9	117,6
2021	3462	+0,37	+0,66	+11,73	108,9	121,2
2022	4956	+0,50	+0,81	+17,83	112,7	125,8
2023	2081	+0,23	+0,58	+19,16	113,0	128,2
2024	188	+0,13	+0,74	+24,54	116,8	129,5

68. Põhikarja sigade arv tõugude viisi maakondades 31.12.2025

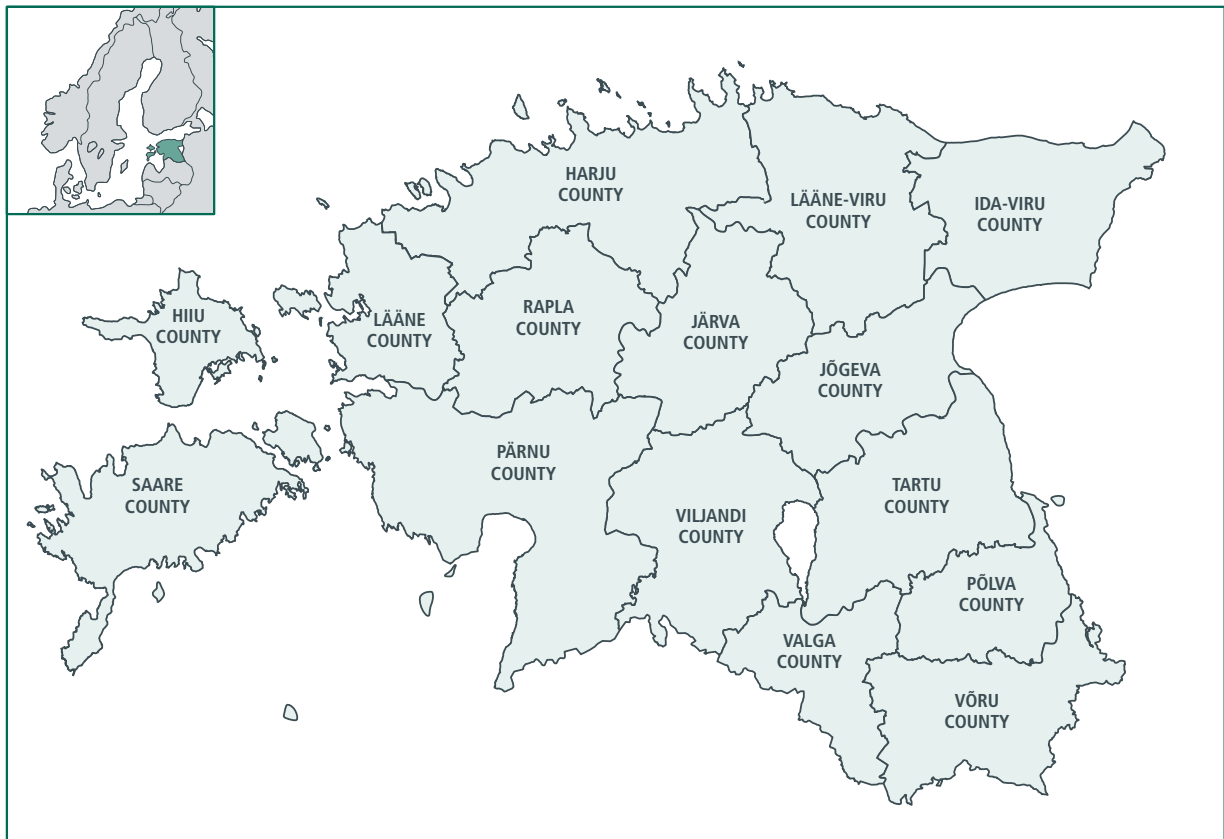
No. of pigs of different breeds in counties 31.12.2025

Maakond County	Tõug Breed					kokku total
	eesti suur valge Yorkshire	eesti maatõug Landrace	ristandid crossbred	djurok Duroc	tõug teadmata breed unknown	
Harju	294	96	858	1	9	1258
Ida-Viru	15	27	210	3	1	256
Jõgeva		88	371		10	469
Järva	121	56	428	28		633
Lääne	100	1	397	19		517
Lääne-Viru	635	309	2216	2	1	3163
Saare		306	1792	1	47	2146
Tartu	5	9		45		59
Viljandi	94		198			292
Võru	87		176			263
Kokku Total	1351	892	6646	99	68	9056

69. Parimad farmid erinevate näitajate järgi

Farms by different litter data

Elussündinud põrsaid aastaemise kohta Alive born piglets per sow per year				Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta No. of weaned piglets per sow per year			
Jrk nr No.	Omanik Owner	Maakond County		Jrk nr No.	Omanik Owner	Maakond County	
1.	Viru Peekon OÜ	Lääne-Viru	38,8	1.	Osaühing Hinno Seafarm	Harju	33,8
2.	Saimre Seakasvatuse Osaühing	Viljandi	36,9	2.	Viru Peekon OÜ	Lääne-Viru	33,5
3.	OÜ Linnamäe Peekon	Lääne	36,7	3.	OÜ Linnamäe Peekon	Lääne	32,8
4.	Osaühing Hinno Seafarm	Harju	35,6	4.	Saimre Seakasvatuse Osaühing	Viljandi	32,7
5.	Osaühing Oleg Grossi Talu	Lääne-Viru	34,3	5.	Osaühing Oleg Grossi Talu	Lääne-Viru	30,9
6.	Valjala Seakasvatuse Osaühing	Saare	33,9	6.	Saimre SKOÜ Mägise	Järva	30,3
7.	Saimre SKOÜ Mägise	Järva	33,5	7.	Osaühing Saaremaa Seakasvatused	Saare	29,3
8.	OÜ Vajangu Peekon	Lääne-Viru	33,2	8.	Ermo Sepa Talu	Lääne-Viru	28,6
9.	Ermo Sepa Talu	Lääne-Viru	32,9	9.	OÜ Vajangu Peekon	Lääne-Viru	28,5
10.	Osaühing Ääre Seakasvatus	Saare	32,7	10.	Valjala Seakasvatuse Osaühing	Saare	28,4

The Republic of Estonia lies on the eastern shores of the Baltic Sea. Estonia is located between 57°30' and 59°49' latitude, and 21°46' and 28°13' longitude. The distance from north to south is about 240 km and the distance from east to west is about 350 km.

The population of Estonia is 1,3 million people.

With a total land area of 45,227 km² it is the smallest of the three Baltic States. Estonia shares borders with Russia to the east and with Latvia to the south. In the north it has a coastline on the Gulf of Finland and in the west it is bounded by the Gulf of Riga and yields the Baltic Sea. Two of its largest islands, Saaremaa and Hiiumaa lie off the western coast of Estonia in the Baltic Sea.

Estonia is mainly a lowland country. On average, the land reaches only 50 meters above sea level. The highest point is Suur Munamägi (Great Egg Hill) (318 m above sea level) in the southeast. 420 rivers and more than 1000 lakes cover the landscape. The largest lake, Lake Peipsi, on the eastern border, is the fifth largest lake in Europe. It covers an area of 3555 km².

Agricultural lands (grasslands, meadows, and natural pastures) cover twenty five percent of the country. Forests account for 44% of the landmass. Mires (fens, bogs and swamps) cover an additional 20% of the territory and 6% is occupied by inner natural reservoirs. Principal soil types: sandy soil, clay, peaty soil.

The climate is determined by Estonia's location in the north-western part of the Eurasian continent, in the vicinity of the North Atlantic. The closeness of the Baltic Sea has a strong influence on local climatic differences, especially in coastal regions. Permanent snow cover becomes established in the south-eastern uplands at the beginning of December, at the earliest, and by the end of March, the snow can be half a meter in depth. In January there is snow throughout the land and it usually melts at the end of March. In mild winters, there is often no lasting snow cover. In Estonia south-western and western winds prevail. Whirlwinds and heavy storms are rare.

The vegetation period (mean air t° over 5°C) lasts in most of Estonia 170–185 days, active growing period (mean air t° over 10°C) lasts in most of Estonia for 120–130 days, the aggregate mean temperature at that period is about 1700°.

GLUNERGY

Uudne energiasööt piimaveistele

TEADUSPÕHINE JA TESTITUD EESTIS

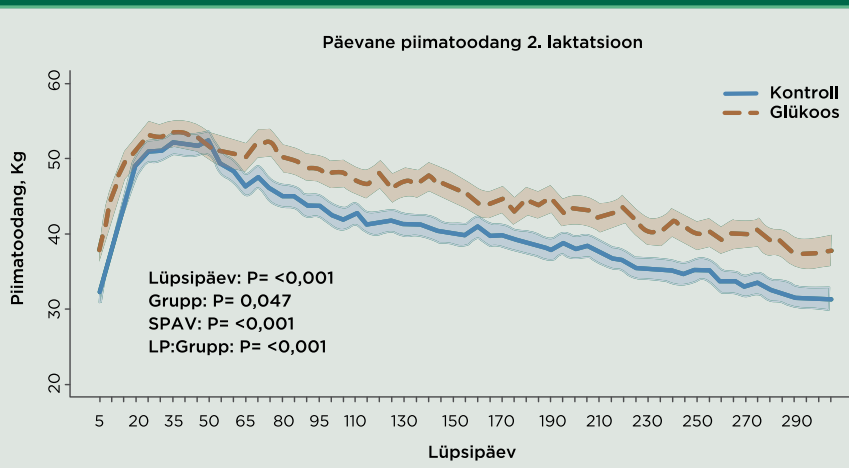
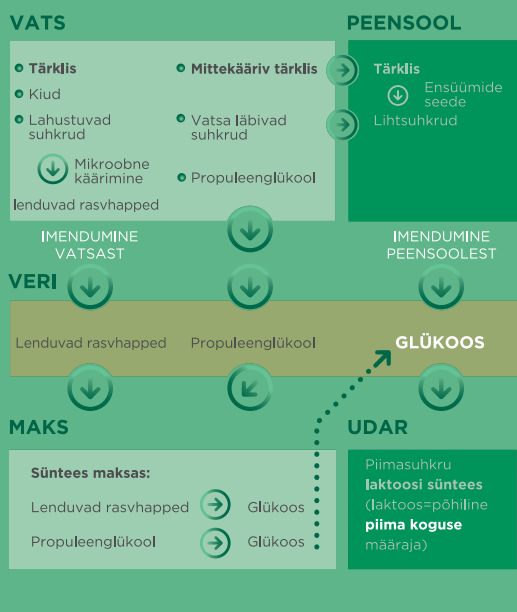
ANU AIT
LOOMA TERVIS

Glunergy on välja töötatud Hollandis ja selle toimivust on uurinud Eesti Maaülikool (EMÜ) nii täppiskatsete kui ka tootmisfarmide tasandil

Glunergy ei ole ainult lisasööt, vaid terviklik lahendus, mille mõju ulatub kõigi osapoolteni – loom, farmijuht, veterinaar. See on strateegiline energiatugi, mis aitab farmil vähendada riske, parandada karjatervist ja suurendada tootlikkust. Kui lehm saab vajaliku energia õigel ajal, suudab ta rohkem: rohkem piima, paremat taastumist, edukamat tiinestumist ja seeläbi suurendada majanduslikku tasuvust.

MEIE KAITSTUD GLÜKOOSI TEHNOLOOGIA

- Optimeeritud graanuli suurus ja tihedus → väike pindala-kaalu suhe, kiirem väljumine vatsast.
- Kaitsekiht → säilitab vatsa läbimisel osakese terviklikkuse.
- Tagab, et glükoos imenduks peensooles

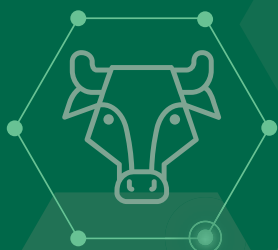
TÕESTATUD TOIME

- Suurendab glükoosi kogust veres.
- Toetab piimatoodangut laktoosi sünteesi kaudu.
- Parandab karja taastootmist (folliikulite areng, tiinestumine).
- Tugevdab immuunsüsteemi vastupidavust üleminekuperioodi stressi ajal.
- Tulus investeering – kõrgem piimatoodang ja väiksemad ravikulud suurendavad tootmise tasuvust.
- Pikem karjas püsimine – tähendab väiksemat asendusloomade vajadust.
- Mõõdetavad tulemused – nähtav mõju juba esimeste nädalatega pärast kasutuse alustamist.
- Sujuvam poegimisjärgne periood – vähem tüsistusi.
- Vähem haigeid loomi – väheneb töökoormus.
- Lihtne kasutada – 200 grammi päevas söödaratsiooni lisatuna.
- Tõhus ennetusvahend – aitab vähendada ketoosi, metriiti ja ainevahetushäirete esinemist.
- Raviskeemide tõhusam mõju – vähendab kordushaigusi ja toetab taastumist.

VÕIMALUS EDUMEELSETELE LOOMAKASVATAJATELE!

TEE GLUNERGY OSA OMA FARMI SÖÖTMISSTRATEEGIAST JA LOO KINDEL ALUS TERVEMALE NING TOOTLIKUMALE KARJALE.

GLUNERGY – energiat õigesse kohta. Tulemusi kogu karjale!

Anu Ait OÜ
Tel 5184 681
Vinkli 2, Tartu 50411
www.anuait.ee

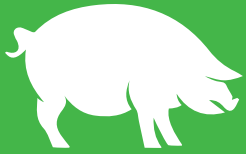
Artikkel on täispikkuses loetav siit:

FARMITEK

F A R M I S E A D M E D

Vitamiini 6a, Tartu
kontor@farmitek.ee
www.farmitek.ee

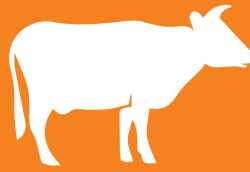

SIGALATELE

söödapunkrid ja -teod
kuivsöötmine
vedelsöötmine
sulustik
ventilatsiooniseadmed
sõnnikukäitlus

tel 506 1131

VEISEFARMIDELE

lüpsiseadmed
piimajahutid
sõnnikukäitlus
automaatsöötmine
ventilatsiooniseadmed
automaatne põhulaotamine

tel 505 8773, 516 1988

LINDLATELE

söödapunkrid ja -teod
söötmis- ja jootmisseadmed
puurid
kliimaseadmed
juhtimisseadmed

tel 5343 7159

